

# ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ε' | ΤΕΥΧ. Α' | ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308 | 1/15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1983 | ΑΡΙΘ. 17-18

## ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΛΗΜΜΥΡΙΣ

(ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ)

Καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους αἱ ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἀφιερῶνον στήλας ἢ καὶ σελίδας ὀλοκλήρους πρὸς παρουσίαν ἢ ἀξιολόγησιν ἑνὸς πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ φαινομένου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἀληθῆ πρόκλησιν πρὸς καλυτέραν συνειδητοποίησιν καὶ ἐνεργοποίησιν τῆς ἀνακαινιστικῆς καὶ ἀγιαστικῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ. Τὰ ζωντανὰ μέλη καὶ ἡγετικά στελέχη αὐτῆς δὲν πρέπει νὰ μείνουν ἀδιάφορα καὶ ἀσυγκίνητα ἐνώπιον τοῦ φαινομένου τούτου· πρέπει νὰ τὸ μελετήσουν μὲ ἰδιαίτερον προσοχὴν διὰ τῆς μεθόδου τῆς φαινομενολογικῆς περιγραφῆς καὶ ἀναγωγῆς. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἡ μελέτη αὐτῆ πρέπει νὰ γίνῃ ἀντικειμενικῶς δι' ἐξοβελισμοῦ τῶν τυχόν *a priori* ὑποκειμενικῶν ἀντιλήψεων ἢ καὶ προκαταλήψεων. Ὁ ὑποκειμενισμὸς παρεμποδίζει τὴν βιωματικὴν ἐμπειρίαν τῆς βαθύτερας «οὐσίας» (*essentia*) καὶ τῆς γενεσιουργοῦ αἰτίας τοῦ ὑπὸ μελέτην φαινομένου ἐν τῇ ὁλότητι αὐτοῦ καὶ φέρει εἰς τὸ ὀπτικὸν πεδίου μόνον μερικὰς ἐξωτερικὰς πτυχὰς τῆς συγκεκριμένης ὑπάρξεως (*existentia*) αὐτοῦ, ἢ ὅποια ἐκδηλώνεται περιστατικῶς *hic et nunc* (= ἔδῳ καὶ τώρα) εἰς ὠρισμένας ὕλικας, τοπικὰς, χρονικὰς, προσωπικὰς καὶ ἱστορικοκοινωνικὰς συναρτήσεις. Ἡ φαινομενολογικὴ διερεύνησις ἀνάγει τὰς πτυχὰς καὶ συναρτήσεις ταύτας εἰς τὸ βαθύτερον ὑπόστρωμα τῆς συνεκτικῆς τῶν πεμπτουσίας.

Τὸ φαινόμενον, τὸ ὁποῖον ἐπισημαίνεται ὑπὸ τοῦ παρόντος ἄρθρου, εἶναι ἡ πρωτοφανὴς ἐν Ἑλλάδι ἐκκόλαψις καὶ ἀνάπτυξις «πολιτιστικῶν δραστηριοτήτων», αἱ ὁποῖαι προσέδωκαν ἰδιαίτερον χρῶμα εἰς τὸ ἀπερχόμενον θέρους. Αἱ δραστηριότητες αὗται ὑπῆρξαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι τόσον πολλαί, ὥστε μερικοὶ δημοσιογράφοι ὠμίλησαν διὰ «πολιτιστικὴν ἐκρηξήν» καὶ «πολιτιστικὴν ἀναδάσωση» μετὰ περίοδον ἐμπρησμοῦ («Ριζοσπάστης»), διὰ «πολιτιστικὴν ἐκρηξήν σὲ πόλεις καὶ χωριά» («Τὰ Νέα»), διὰ «πολιτιστικὸν ὄργασμὸν» («Ἐλευθεροτυπία»), διὰ «πλήθος πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων» («Βραδυνή»), διὰ «ἐκπληκτικὴν ποσοτικὴν ἀνοδοῦ τοῦ πολιτιστικοῦ κινήματος», ἢ ὅποια πιστοποιεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἤδη μέχρι τῆς 21ης Αὐγούστου «εἶχαν γίνῃ κάπου 20.000 ἐκδηλώσεις» («Ριζοσπάστης»).

Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι ἡ πολιτιστικὴ αὕτη πλημμυρὶς διέσπασε τὸ φράγμα τῶν ἀπὸ ἐτῶν καθιερωμένων «φεστιβάλ» Ἀθηνῶν (Ἡρώδειον-Λυκαβηττός), Πειραιῶς (Βεάκειον), Θεσσαλονίκης, Δωδώνης, Φιλίππων κ.ἄ. Παρὰ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν ἀνεπτύχθησαν ἀναρίθμητα νέα «φεστιβάλ» ποικίλου χρονικοῦ, ποσοτικοῦ καὶ ποιοτικοῦ βεληγενοῦς, τὰ ὁποῖα ἐξηπλώθησαν καὶ ἐξαπλώνονται ἀπὸ τῶν βορείων μέχρι τῶν νοτίων καὶ ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν μέχρι τῶν δυτικῶν διαμερισμάτων τῆς χώρας. Ὡς τόποι σκηρικῶν χρη-

σιμοποιούνται πλατεῖαι, γήπεδα, παντός εἶδους ὑπαίθριοι χώροι, λατομεῖα («νταμάρια»), πρώην σκουπιδότοποι καὶ «ἀλάνες», «ρεματιές», χαράδραι, παραλῖαι μὲ βότσαλα καὶ «ἀμμονδιές», γυμναστήρια καὶ αὐλαὶ σχολείων, ἄλση, σκοπευτήρια, αἶθουσαι «ντισκοτέκ» καὶ ἀναψυκτήρια, κρουαζιερόπλοια, διάφορα πολιτιστικὰ «στέκια νεολαίας» κ.ἄ.

Οἱ φορεῖς τῆς πολιτιστικῆς ἐξορμήσεως εἶναι ἀναρίθμητοι. Δὲν πρόκειται μόνον διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν ἢ διὰ τὸ Ὑφυπουργεῖον Νέας Γενιάς καὶ Ἀθλητισμοῦ ἢ διὰ τὸν Ἐθνικὸν Ὄργανισμὸν Τουρισμοῦ, ποὺ θέτουν ὑπὸ τὴν αἰγίδα των καὶ πριμοδοτοῦν ἢ ἐπιχορηγοῦν πολλὰς ἐκ τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων. Εἰς τοὺς κρατικούς τούτους φορεῖς προσετέθησαν καὶ ἄλλοι, ἀσφαλῶς ὑπὸ τὴν ὄθησιν τῆς προσπάθειάς πρὸς πραγμάτωσιν τόσον τοῦ γενικωτέρου ἰδεώδους τῆς «τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως» καὶ «λαϊκῆς κυριαρχίας», ὅσον καὶ τῶν εἰδικωτέρων στόχων διὰ τὴν «δημοκρατικοποίηση τῆς πολιτιστικῆς διαδικασίας» καὶ τὴν «θεσμοποίηση τῆς πολιτιστικῆς ἀποκέντρωσης». Εἶναι τῶ ὄντι ἀναρίθμητοι οἱ κρατικοί, ἡμικρατικοί, ὡς καὶ οἱ ἐπιχορηγούμενοι ἢ οὐδόλως ἐνισχυόμενοι διὰ κρατικῆς χορηγίας ἰδιωτικοὶ πολιτιστικοὶ φορεῖς.

Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ μνημονεύσωμεν ὡς φορεῖς προστασίας ἢ ἐμπνεύσεως ἢ διοργανώσεως καὶ πραγματώσεως τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων λ.χ. τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον καὶ τὰ λοιπὰ Κρατικὰ Θέατρα, τὴν Ἐθνικὴν Πινακοθήκην, τὰ «πνευματικὰ κέντρα», τὰ πολιτιστικὰ συμβούλια («συμβούλια κουλτούρας») καὶ τὰς ἐπιτροπὰς «λαϊκῆς ἐπιμόρφωσης» τῶν Νομαρχιῶν, τῶν Δήμων, ἀκόμη καὶ μικρῶν Κοινοτήτων. Ἐπίσης, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς λοιποὺς πολιτιστικοὺς φορεῖς, θὰ ἦτο δυνατὸν ἀνευ συστηματικῆς καὶ ἱεραρχικῆς κατατάξεως ἢ ἀξιολογήσεως καὶ μόνον δειγματοληπτικῶς νὰ ἀναφερθοῦν οἱ ἐξῆς, οἱ ὅποιοι — συμφώνως πρὸς τὴν πρόσφατον εἰδησεογραφίαν τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων — ἀνέπτυξαν πολιτιστικὴν δρασίαν: «Πανελλήνια Πολιτιστικὴ Κίνηση», «Θέατρο Δάσους», «Θέατρο Πέτρας» (Πε-

τρούπολις), ἑλληνικὰ καὶ ξένα ἐρασιτεχνικὰ ἢ ἐπαγγελματικὰ μουσικὰ συγκροτήματα, «Θεατρικὴ Συντεχνία», «Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν», «Ναυτικὸς Ὀμιλος Χανίων», «Σύνδεσμος Ἐκδοτῶν Βιβλίου», «Μουσικὸ Τμῆμα Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης», σύλλογοι Φιλοτελιστῶν, «Μορφωτικὸς Σύλλογος Νέων» εἰς Πλατὸν Ἀράχθον, Μικρασιατικὰ Σωματεῖα, Πολιτιστικὰ Ἐπιτροπὰ ἢ «Ὁμάδες κουλτούρας» τῶν διαφόρων πολιτικῶν ὀργανώσεων νεολαίας ἢ φοιτητικῶν καὶ μαθητικῶν συλλόγων ἢ καὶ κρατουμένων ἐν φυλακαῖς, Κινηματογραφικὰ Λέσχαι, «Πολιτιστικὸς Σύλλογος Ἀνωγείων», Σύλλογος «Ἀρχίλοχος» Πάρου, Σύλλογος Ἄνδρου «Δημ. Μπαλῆς», «Ἐκπολιτιστικὸς Σύλλογος Ναούσης», «Ἐκπολιτιστικὸς Σύλλογος τῆς κοινότητος Κουτσουρὰ Σητείας Κρήτης», Πολιτιστικοὶ Σύλλογοι Ἀλιάρτου Βοιωτίας, 21 Πολιτιστικοὶ Σύλλογοι Δήμων καὶ Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ Πιερίας (λ.χ. Μορφωτικὸς Σύλλογος «Ἀμφικτυονίες» Λιτοχώρου), «Πολιτιστικὸς Σύλλογος Ἀναβύσσου», «Ἑλληνοτσεχοσλοβακικὸς Σύνδεσμος», «Σύλλογος Φθιωτῶν», «Ἀετοπούλειον Πολιτιστικὸν Κέντρον Χαλανδρίου», Πολιτιστικὸν Σωματεῖον «Οἱ φίλοι τῆς Σαντορίνης», «Μορφωτικὸς-Ἐκπολιτιστικὸς Σύλλογος Μυκόνου», «Ἐκπολιτιστικὸς-Ἐπιμορφωτικὸς Σύλλογος «Αἰνιάνες» Ὑπάτης, «Ἐργαστήρι ἀγάπης καὶ εἰρήνης» (Γκαλερί, Χανιά), Σύνδεσμος Ὑπαταίων «Ἅγιος Ἡρωδίων», «Καλλιτεχνικὸ Ἐργαστήρι» Πατρῶν, «Στέγη Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν Δωδεκανήσου», Ἀναγνωστήριον Καλύμνου «Αἱ Μοῦσαι», «Πολιτιστικὸς Σύλλογος Βασιλακίου Ἠλείας», «Σύλλογος Ἀπανταχοῦ Βασιλακιωτῶν», «Κοινωνικὸς καὶ Πολιτιστικὸς Σύλλογος Γυναικῶν Ναυπλίας», «Ἐρασιτεχνικὸ Θέατρο Κεφαλλονιάς», «Μουσικὸ Ἀσκηταριὸν» Ζακύνθου, «Ζακυνθινὴ Πολιτιστικὴ Κίνηση», ἑλληνικὰ καὶ ξένα φολκλορικὰ συγκροτήματα, ἐργατικὰ συνδικάτα, σωματεῖα ἐξωραϊστικά, ἐκδρομικὰ καὶ ἀναρίθμητοι σύλλογοι «τοπικοὶ ἢ συντοπτικοὶ» ποῦ, ὅπως ἐγράφη, «φντρώνουν» σὰν τὰ μανιτάρια, Ἑλληνες συνθέται καὶ ἄλλοι καλλιτέχναι κ.λπ. Ἡ δειγματοληπτικὴ αὐτὴ

μνεία τῶν φορέων τούτων ἐπιτρέπει νὰ ἀναλογισθῶμεν τὸ πλῆθος τῶν παρομοίων πολιτιστικῶν παραγόντων, περὶ τῶν ὁποίων δίδει πληροφροῦς καὶ ὁ ἀξιέπαινος ἐπαρχιακὸς τύπος.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς προσφάτως ἀναπτυχθείσας πολιτιστικὰς δραστηριότητες, αὗται ἐπεσημάνθησαν δι' εἰδικῶν ὀνομασιῶν, πολλαὶ τῶν ὁποίων εἴτε ἔχουν ἱστορίαν πολλῶν ἢ μερικῶν ἐτῶν, εἴτε ἐδόθησαν κατ' ἀπομίμησιν παλαιότερων παρομοίων τίτλων (λ.χ. τῶν «Δημητρείων» Θεσσαλονίκης, ἢ τῶν «Πρωτοκλητείων» τῶν Πατρῶν). Καὶ πάλιν δειγματοληπτικῶς ἄς μνημονευθοῦν αἱ ἐξῆς ὀνομασίαι: «Αἰσχύλεια '83» (Ἐλευσίς), «Ταύρεια '83» (Δῆμος Ταύρου), «Ζακύνθεια '83», «Κρυστάλλεια», «Καρνάρεια» (Σητεία), «Ἐπαμεινώνδεια '83» (Λευκτρα Βοιωτίας), «Κωπαϊδικὰ '83» (Ἄλιartos Βοιωτίας), «Ἡμαθιώτικα '83» (Ἡμαθία), «Θεσπρωτικὰ '83», «Πινδάρεια '83» (Θῆβαι), «Ἡράκλεια '83» (Ἡράκλειον), «Νικοπόλεια '83» (Πρέβεζα), «Ἀνδριώτικα '83» (Ἄνδρος), «Μαζαρακιώτικα '83» (Μαζαρακιά Θεσπρωτίας), «Ζεφύρεια '83» (Ζεφύρι Ἀττικῆς), «Φωκικὰ '83» (Ἄμφισσα), «Βουπράσια» (Βάρκα Ἠλείας), «Βαρθολομιώτικα» (Βαρθολομιό), «Ἐλευθέρια» (Δράμα), «Ἀ' Ἀναργύρεια» (Σπέτσαι), «Βάμος '83», «Ἡράκλειο-Καλοκαίρι '83», «Ἐλιμειακοὶ τίτλοι '83», «Φεστιβάλ Φιλίππων καὶ Θάσου», «Παγκρήτιο Φεστιβάλ», «Ἀ' Φεστιβάλ Ἀρκαδίας», «Φεστιβάλ Ὀλύμπου», «Διεθνὲς Φεστιβάλ Λόγου καὶ Τέχνης» (Ἰμηττός), «Φεστιβάλ Πεντέλης», «Πρῶτο Χορωδιακὸ Φεστιβάλ Νικαίας», «Πέμπτο Διεθνὲς Μουσικὸ Φεστιβάλ Σαντορίνης», «Πρῶτο Φεστιβάλ Καθολικῆς Νεολαίας Σύρου», «Βαλκανικὸ Φεστιβάλ Βιβλίου», «Φεστιβάλ Κερκύρας», «Ἐβδομο Φεστιβάλ Λόγου, Τέχνης καὶ Φολκλορικῶν Χορῶν» (Δάφνη), «Διεθνὲς Χορωδιακὸ Φεστιβάλ Κεφαλλονιάς», «Τριήμερο Συμπόσιο Ποίησης» (Πάτρα), «Διεθνὲς Χορωδιακὴ Ἐβδομάδα» (Θεσσαλονίκη), «Ἑλληνικὸς Μουσικὸς Αὐγουστος» (Κοκκινόβραχος Νικαίας), «Γιορτὲς Τέχνης» (Πειραιεὺς) «Γιορτὲς Βράχων στὰ νταμάρια» (Πετρούπολις), «Γιορ-

τὲς Ἀνοιχτοῦ Θεάτρου» (Θεσσαλονίκη), «Ἐβδομο Διεθνὲς Συνάντηση Μεσαιωνικοῦ καὶ Λαϊκοῦ Θεάτρου ἀφιερωμένη στὴ θεατρικὴ μάσκα» (Ζάκυνθος) «Γιορτὲς Λόγου καὶ Τέχνης» (Λευκάς), «Μουσικὰ Βραδυνά» (Σαντορίνη), «Τρίτο Συμπόσιο Δωδεκανήσου» (Κάλυμνος), «Παιδικὸ Φεστιβάλ» (Ἀχάρονες), «Συναυλία χορωδίας Λαοῦ», «Μουσικὲς ἐκδηλώσεις Ὑδρας», «Πολιτιστικὸ τρίμηνο '83 μεσ' στὸ κατακαλόκαιρο» (Γαλάτσι), «Διήμερο Ἐρασιτεχνικῆς Δημιουργίας» (Λυκαβηττός), «Ἐκθεση Μεσσηνίων Καλλιτεχνῶν» (Καλαμάτα), «Διεθνὲς Θεατρικὴ Συνάντησις» (Ἀθῆναι), «Ὁ Σαίξπηρ στὴν ἑλληνικὴ σκηνή 1945-1983—Ἐκθεση Μακέτας, Σκηνηκῶν καὶ Κοστούμιων» (Θεσσαλονίκη), «Ἰωνικὲς Γιορτὲς» (Ν. Σμόρνη), «Πολιτισμὸς καὶ Ἐξουσία» («Γιορτὲς στ' Ἀνώγεια»), «Σεμινάριο Θεατρικῆς Παιδείας» (Σπέτσαι), «Μουσικὸ καὶ Θεατρικὸ Ὀκταήμερο» (Ρέθυμνον), «Ἐπιστημονικὸ Συμπόσιο» (Λουτράκι), «Διήμερο Πολιτιστικῶν Ἐκδηλώσεων» (Κελεφά Λακωνίας), «Ἐκδηλώσεις στὸ Καματερό», «Γιορτὲς Δάσους καὶ Λαϊκῆς Παράδοσης» (Καρπενήσι), «Ἐκθεση Νέων Ζωγράφων» (Μύκονος), «Τρίτο Παραργιθεάτικο Συνέδριο γιὰ τὴ διάσωση τῆς Ἀργιθέας» (Καρδίτσα), «Πρῶτη Ἐκδήλωση Προβολῆς Δημοτικοῦ Τραγουδιοῦ καὶ Χοροῦ» (Λαμία), «Γιορτὴ τῆς Σταφίδας» (Κρέστενα), «Μακρησιώτικος Αὐγουστος» (Μάκρη Λαμίας), «Γιορτὲς Κρασιοῦ» (Ἀθῆναι, Ἀλεξανδρούπολις κ.ά.), «Ὁλλανδικὸ Φεστιβάλ».

(Περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν φεστιβάλ νεολαίας θὰ γίνῃ λόγος εἰς ἐπόμενον ἄρθρον).

Διὰ νὰ ὀλοκληρωθῇ ἡ εἰκὼν τῆς πολιτιστικῆς αὐτῆς πλημμυρίδος, ἢ ὅποια τρόπον τινὰ ἐμφανίζεται μετὰ τὴν φιλοδοξίαν νὰ ἐξουδετερώσῃ προϋπάρξασαν σχετικὴν ἄμπωτιν καὶ κατὰπτωσιν τῆς πολιτιστικῆς στάθμης, πρέπει ἐπὶ πλέον νὰ ἐπισημανθοῦν ἡ πολυμορφία τοῦ εἴδους καὶ τὸ πολυδιάστατον τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν θεμάτων τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων. Θεατρικαὶ παραστάσεις πασῶν τῶν κατηγοριῶν

(δράματος, κωμωδίας, επιθεωρήσεως, παντομίμας, μαριονεττῶν κ.λπ.)· θέατρον σκιῶν (καραγκιόζης)· παιδικὸν θέατρον καὶ κουνκλοθέατρον· συναλλίαι μουσικῆς παντὸς εἴδους (ἐλληνικῆς, ξένης, κλασσικῆς, μοντέρνας)· «ρεσιτάλ πιάνου»· θαλασσινὲς σερενάτες μὲ μαρτολινάτα»· «θεατρικαὶ καὶ μουσικαὶ περιουδεῖαι (τουρνέ)· ξένα καὶ πρὸ πάντων ἐλληνικὰ τραγούδια οἰασθήσονται ποικιλίας, παραλλαγῆς καὶ ἀποχρώσεως («ἐντεχνο λαϊκό, δημοτικὸ, κρητικὸ, ριζίτικο, σμυρνέικο, ποντιακὸ, ρεμπέτικο, ἀντάρτικο, ἀντιστασιακὸ» κ.λπ)· ἐμφανίσεις ἐλληνικῶν καὶ ξένων χορωδιῶν καὶ καλλιτεχνικῶν συγκροτημάτων· προβολὴ παλαιῶν καὶ νέων συνθετῶν ἢ τραγουδιῶν· «παραδοσιακὴ μουσικὴ μὲ ντόπιους ὄργανοπαίχτες καὶ τραγουδιστὲς»· παραστάσεις μπαλέτου καὶ ἐπιδείξεις τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ κλασσικοῦ, μοντέρνου καὶ λαϊκοῦ χοροῦ· μουσικοχορευτικαὶ παραθαλάσσιαι ἐσπερίδες (μπήτς-πάρτυς)· μουσικοπαιδαγωγικὰ σεμινάρια· ἀγῶνες λύρας, χοροῦ, τραγουδιοῦ· σεμινάρια κλασσικῆς κιθάρας· προβολαὶ κινηματογραφικῶν ταινιῶν· ἀπαγγελίαι ποιημάτων· διαγωνισμοὶ ποιήσεως καὶ διηγήματος· ἐκθέσεις ἱστορίας τοῦ θεάτρου, γλυπτικῆς, ζωγραφικῆς, χαρακτικῆς, φωτογραφίας καὶ λαϊκῆς τέχνης· λαογραφικαὶ ἐκδηλώσεις· ὁμιλίαι καὶ συζητήσεις στοργυλῆς τροπέζης· λαϊκὰ πανηγύρια καὶ γλέντια· ψυχαγωγικαὶ ἐκδηλώσεις· «γιορτὲς κρασιοῦ» μὲ καλλιστεῖα(!)· «ἀκροβατικὰ σόου»· ταχυδακτυλουργικαὶ ἐπιδείξεις· παιδικὰ ἢ ἐφηβικὰ ἀθλητικὰ καὶ σκακιστικὰ τουρνουὰ καὶ πρωταθλήματα· ποδοσφαιρικαὶ συναρτήσεις καὶ λαϊκοὶ ἀγῶνες δρόμου· νανταθλητικαὶ ἐκδηλώσεις· ἐπιτραπέζια παιγνίδια· παιδοτόποι καὶ παιδικὰ πανηγύρια· ἐκθέσεις βιβλίων, ἔργων λαϊκῆς τέχνης, χειρογράφων, παλαιῶν ἐκδόσεων, παλαιῶν ἐνδυμασιῶν, ἐπίπλων κ.τ.τ.· προβολὴ τῆς αἰσθητικῆς, μορφωτικῆς καὶ πολιτιστικῆς ἀξίας τοῦ φιλοτελισμοῦ. Λίαν συχνὸς εἶναι ὁ συνδυασμὸς τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων μὲ ἀφιερῶματα (λ.χ. εἰς τὴν διεθνή φιλίαν, εἰς τὴν εἰρήνην, εἰς τὴν ἀποσυρηρικοποίησιν καὶ τὸν ἀφοπλισμὸν, εἰς τὴν ἐκδίωξιν τῶν βάσεων, εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν, εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀντίστασιν, εἰς τὴν «πραγματικὴν ἀλλαγὴν», εἰς τὸν σοσιαλισμὸν,

εἰς τὴν μνήμην «τῶν ἀλύτρωτων πατρίδων» τῆς Μ. Ἀσίας, εἰς τὴν Κύπρον, εἰς τὸ παιδί, εἰς τὴν γυναῖκα, εἰς τὸ «μπλόκο τῆς Κοκκιναῖας», εἰς τὴν Χιλήν, εἰς τὴν Παλαιστίνην, εἰς τὴν συμπλήρωσιν εἴκοσιν ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ναζὶμ Χικμέτ καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα θέματα τοῦ οικονομικοκοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ προβληματισμοῦ. Ἀξιοσημείωτα εἶναι ἐπίσης τὰ ἀφιερῶματα εἰς προσωποκότητας (λ.χ. εἰς τὸν Θεοδοράκη, εἰς τὸν Ρίτσον ἢ εἰς μνήμην τῶν Παλαμᾶ, Καβάφη, Καζαντζάκη, Κοραῆ, Γληνοῦ, Μάρξ, Τρότσκυ).

Εἰς τὰ πλαίσια τῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων δὲν ἔλειπε καὶ ἡ προβολὴ ἐπιστημονικῶν γνώσεων, σχετιζομένων πρὸς τὴν ἀρχαιολογίαν, τὴν γλωσσολογίαν, τὴν ἱστορίαν, τὴν λαογραφίαν, τὴν παραδοσιακὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὰ ἱαματικά καὶ ἐπιτραπέζια νερά, τὴν κλιματολογία, τὴν γεωθερμίαν καὶ τὸν θεραπευτικὸν τουρισμὸν. Τέλος, ἐκτὸς τῶν «εορτῶν κρασιοῦ», ὁργανώνονται ἐκδηλώσεις ἀφιερῶμεναι εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν οἰκονομίαν («γιορτὲς σταφίδας», ἐκθέσεις γεωργικῶν, κηπευτικῶν, δασικῶν, κτηνοτροφικῶν προϊόντων κ.τ.τ.).

\*

Ἴσως ἡ φαινομενολογικὴ αὐτὴ περιγραφή τῆς «πολιτιστικῆς ἐκρηξῆς» εἶναι ὀλίγον ἐκτενὴς ἢ καὶ κουραστικὴ διὰ μερικὸν ἀναγνώστας. Ἐκρίθη ὁμως ὡς ἀναγκαῖα, διὰ νὰ κατανοηθῇ ἡ — παραπλεύρως πρὸς τὴν «πολιτιστικὴν» ὕλην τοῦ Τύπου, τοῦ Ραδιοφώνου καὶ τῆς Τηλεοράσεως — πραγματικότης μιᾶς πλημμυρίδος, ἐνώπιον τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ὁ «Λαὸς τοῦ Θεοῦ», τὸ Χριστεπώνυμον πλῆρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Βεβαίως ἡ Ἐκκλησία κατ' ἀρχὴν ἀφ' ἑνὸς κρίνει πᾶσαν πολιτιστικὴν δημιουργίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου καταφάσκει τὸν ὑγιᾶ πολιτισμὸν, διακονοῦσα εἰς τὸ «ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐφ. α', 10). Δι' αὐτὸ γεννῶνται τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα:

## Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΛΗ — ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος κατὰ τὴν α' συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 127ης Συνοδικῆς Περιόδου (1.9.83 ἕως 31.8.84) συνεκρότησε τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια, διώρισε τοὺς Σεδ. Συνέδρους ὡς Μέλη τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, συνεκρότησε τὰ Ὑπηρεσιακὰ καὶ τὰ Συμβούλια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν κ.λπ., ὡς κάτωθι:

**A. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ** διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστηρίων:

α) Πρόεδρος ὁ Σεδ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος.

β) Τακτικά Μέλη οἱ Σεδ. Μητροπολίται: Νικαίας κ. Γεώργιος, Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανός, Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Πρόκοπος καὶ Ν. Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Πρόκοπος.

**B. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ** διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστηρίων.

*Ποία εἶναι ἡ δεοντολογία τῆς πραγματώσεως τοῦ ἐκ τῆς βαθυτέρας «οὐσίας» τοῦ πολιτισμοῦ ἀπορρέοντος γνησίου πολιτιστικοῦ ιδεώδους; Ποία εἶναι τὰ θετικά καὶ ποία τὰ τυχόν ἀρνητικά σημεῖα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος πολιτιστικῆς πλημμυρίδος; Ποία εἶναι ἡ ἐνδεδειγμένη συμμετοχὴ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ὅλην πολιτιστικὴν διαδικασίαν καὶ εἰς τὰ πολιτισμικά ἀγαθά; Τί μαρτυρεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας;*

*Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ ἐπιβάλλουν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.*

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

*Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*

α) Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ.

β) Τακτικά Μέλη οἱ Σεδ. Μητροπολίται: Παροναξίας κ. Ἐπιφάνιος, Σύρου κ. Δωρόθεος, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτήριος, Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Παῦλος καὶ Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀντώνιος.

γ) Ἀναπληρωματικὸν Μέλος δι' ἀμφοτέρα τὰ ἀνωτέρω Συνοδικὰ Δικαστήρια δρίζεται κατὰ νόμον ὁ Σεδ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος.

### ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Συνοδικὰ Μέλη εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 10 τοῦ Ν. 590) 77 συνιστωμένας Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς δρίζονται οἱ ἑξῆς Σεδ. Συνοδικοί Ἀρχιερεῖς:

1. Ἀρχιεπισκοπικῆς: Ὁ Σεδ. Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανός.

2. Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς: Ὁ Σεδ. Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Παῦλος.

3. Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων: Ὁ Σεδ. Φιλίππων κ. Πρόκοπος.

4. Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου: Ὁ Σεδ. Παροναξίας κ. Ἐπιφάνιος.

5. Μοναχικοῦ Βίου: Ὁ Σεδ. Γυθείου κ. Σωτήριος.

6. Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καὶ Νέοτητος: Ὁ Σεδ. Νικαίας κ. Γεώργιος.

7. Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων: Ό Σεβ. Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος.

8. Έκκλησιαστικής Έκπαίδεως και έπιμορφώσεως του Κλήρου: Ό Σεβ. Αιτωλίας και Άκαρνανίας κ. Θεόκλητος.

9. Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων και Διαφωτίσεως: Ό Σεβ. Σισανίου και Σιατίστης κ. Άντωνιος.

10. Έπι των Αίρέσεων: Ό Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεος.

11. Κοινωνικής Προνοίας και Εύποιίας: Ό Σεβ. Ν. Κρήνης κ. Προκόπιος.

12. Έπι των Οικονομικών: Ό Σεβ. Αιτωλίας και Άκαρνανίας κ. Θεόκλητος.

#### ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΓΥΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Α. Άνώτερον Υπηρεσιακόν Συμβούλιον της Έκκλησίας (Α.Υ.Σ.Ε.).

α) Πρόεδρος: Ό Σεβ. Τριφυλίας κ. Στέφανος, άναπληρούμενος υπό του Σεβ. Παροναξίας κ. Έπιφανίου.

β) Τα λοιπά μέλη παραμένουν τά αυτά.

Β. Τριμελές Υπηρεσιακόν Συμβούλιον (διά θέματα ύπαλλήλων Έκκλησι. Οργανισμών).

α) Πρόεδρος: Ό Σεβ. Έλασσώνος κ. Σεβαστιανός, άναπληρούμενος υπό του Σεβ. Ν. Κρήνης κ. Προκόπιου.

β) Μέλη: κ. Χρ. Τζουμάκας και κ. Γρηγ. Στάθης, άναπληρούμενοι υπό του κ. Λεων. Άργεντίδη και του Άρχιμ. κ. Δαμ. Βράκα.

Γραμματεός: κ. Δημ. Θωμόπουλος, με άναπληρωτήν τον κ. Γεώργ. Τσούπρον.

Γ. Τριμελές Υπηρεσιακόν Συμβούλιον (διά θέματα ύπαλλήλων Άρχιεπισκοπής και Ι. Μητροπόλεως).

α) Πρόεδρος: Ό Σεβ. Έλασσώνος κ. Σεβαστιανός, άναπληρούμενος υπό του Σεβ. Ν. Κρήνης κ. Προκόπιου.

β) Μέλη: κ. Λεων. Άργεντίδης και κ. Άντ. Παπαντωνίου, άναπληρούμενοι υπό του Άρχιμ. κ. Παντ. Καθρεπίδη και του κ. Γρ. Στάθης.

Γραμματεός: κ. Βασ. Τσέτσος, με άναπληρωτήν τον κ. Παν. Λάβριον.

#### ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

##### 1. Ο.Δ.Ε.Π.

α) Τακτικά Μέλη: 1) ό Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεος, 2) Ό Σεβ. Φιλίππων κ. Προκόπιος.

β) Άναπληρωματικά Μέλη: 1) Ό Σεβ. Αιτωλίας και Άκαρνανίας κ. Θεόκλητος. 2) Ό Σεβ. Ν. Κρήνης κ. Προκόπιος.

##### 2. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ.

α) Τακτικά Μέλη: 1) Ό Σεβ. Τριφυλίας κ. Στέφανος. 2) Ό Σεβ. Γυθείου κ. Σωτήριος.

β) Άναπληρωματικά Μέλη: 1) Ό Σεβ. Σισανίου και Σιατίστης κ. Άντωνιος. 2) Ό Σεβ. Νεαπόλεως κ. Διονύσιος.

##### 3. Τ.Α.Κ.Ε.

Τακτικόν Μέλος ό Σεβ. Παροναξίας κ. Έπιφανιος, με άναπληρωτήν τον Σεβ. Βερροίας και Ναούσης κ. Παύλον.

Τά λοιπά μέλη παραμένουν, ως διορίσθησαν διά της ύπ' άρ. 137) 691) 3.5.82 Πράξεως (ΦΕΚ 117) 17.5.82 τ. Π.Ν.Π.Δ.Δ.).

#### ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

α) Πρόεδρος: Ό Σεβ. Έλασσώνος κ. Σεβαστιανός.

β) Μέλη: 1) Ό Άρχιγραμματεός της Ι. Συνόδου άρχιμ. κ. Τιμ. Τριδίζας, 2) άρχιμ. κ. Γερ. Γαρυφαλλος, 3) ό Καθηγ. κ. Ηλίας Μουτσούλας και 4) ό θεολόγος κ. Κίμων Παπαχριστόπουλος.

#### ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ

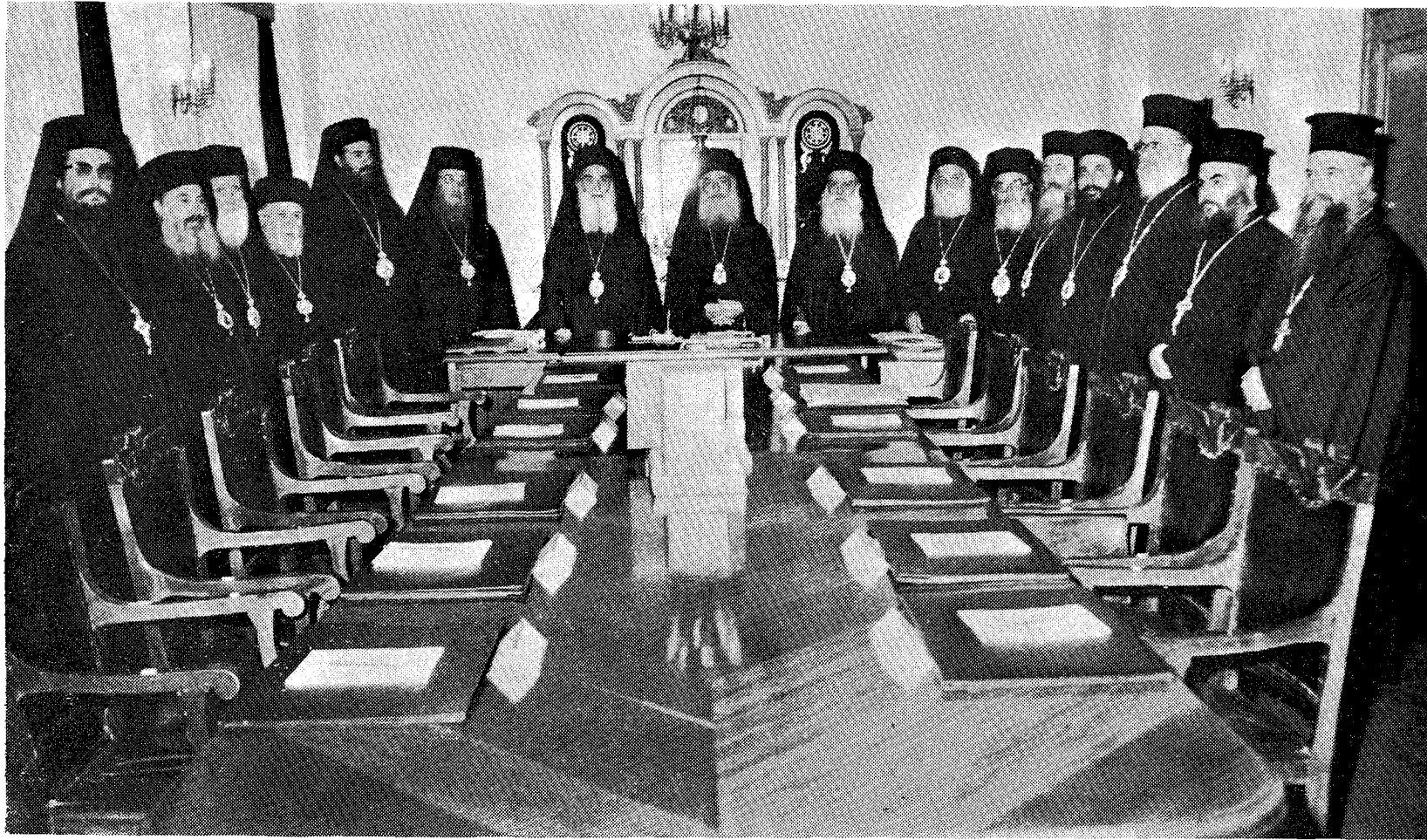
##### ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Πρόεδρος: Ό Σεβ. Αιτωλίας και Άκαρνανίας κ. Θεόκλητος, άναπληρούμενος υπό του Σεβ. Ν. Κρήνης κ. Προκόπιου.

##### ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Τακτικά Μέλη: 1) Ό Σεβ. Σισανίου και Σιατίστης κ. Άντωνιος. 2) Ό Σεβ. Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Προκόπιος.

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ 127ης ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1. 9. 1983 — 31. 8. 1984)



Τὰ Μέλη τῆς ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Εἰς τὸ μέσον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος, Παροναζίας κ. Ἐπιφάνιος, Νικαίας κ. Γεώργιος, Σύρου, Τήνου κλπ. κ. Δωρόθεος, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτήριος, Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανός, Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Παῦλος, Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀντώνιος, Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιος, Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς κ. Προκόπιος, καὶ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος. Ἐπίσης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀρχιμ. κ. Τιμόθεος Τριβιζᾶς καὶ οἱ Γραμ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Κακουλίδης καὶ ἀρχιμ. κ. Γρηγόριος Παπουτσόπουλος.



## ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ ΕΠΑΝΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

### ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

#### ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ \*

Ὡς γνωστόν, κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τοῦ κορμοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς αἱ ἀρχαῖαι ἀνατολικαὶ ἢ ἀντιχαλκηδόνειοι λεγόμεναι Ἐκκλησίαι, ἧτοι ἡ Ἀρμενικὴ, ἡ Κοπτικὴ, ἡ Αἰθιοπικὴ, ἡ Συροϊακωβιτικὴ καὶ ἡ Μαλαμπαρικὴ ἐν Ἰνδία<sup>1</sup>. Ἡ ἀπόσχις αὕτη ἀποδίδεται συνήθως εἰς διαφωνίαν περὶ τὴν διατύπωσιν τοῦ χριστολογικοῦ ὅρου τῆς τετάρτης ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου τοῦ 451, πράγματι ὅμως ἐγένετο «π ρ ο φ ἄ σ ε ι τοῦ ἐν Χαλκηδόνι συντάγματος», κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν<sup>2</sup>. Ὑπογραμμίζομεν τὸ «προφάσει», διότι τῇ ἀληθείᾳ ἡ κυρία καὶ βαθυτέρα αἰτία τοῦ πρώτου ἐκείνου μεγάλου ἐκκλησιαστικοῦ σχίσματος δὲν ἦτο τόσον τὸ «δόγμα τῆς Χαλκηδόνος» περὶ τῆς ὑποστατικῆς ἐνώσεως τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων, ὅσον ἦσαν διάφοροι ἄλλοι μὴ θεολογικοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοὶ παράγοντες, καὶ δὴ πολιτικοί, ἐθνικιστικοί, φυλετικοί, κοινωνικοί, οικονομικοί, πολιτιστικοί, καὶ ἄλλοι ὅμοιοι ἱστορικοὶ παράγοντες τῶν οἰκούντων τὰ ἀνατολικά σύνορα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας λαῶν, ἐπιδιωκόντων τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν καὶ ἀποκατάστασιν καὶ μισούντων τοὺς Βυζαντινοὺς. Τοῦναντίον φρονοῦμεν, ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ ὅρου τῆς τετάρτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐπαίξε δευτερεύοντα ρόλον εἰς τὴν διχογνωμίαν καὶ ἀπόσχεσιν τῶν Ἀντιχαλκηδονείων, καθ' ὅσον καὶ οὗτοι ἀποδέχονται κατ' οὐσίαν τὰς δύο ἐν Χριστῷ φύσεις, καὶ δὴ ἠνωμένως ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως καὶ ἀχωρίστως, ἀπορρίπτοντες κυρίως τὸ χαλκηδόνειον «ἐν δύο φύσεσι» μετὰ τὴν ἔνωσιν καὶ διατηροῦντες μόνον τὸ «ἐκ δύο φύσεων» πρὸς τῆς ἐνώσεως, τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς εἶχε διατυπώσει

ὁ Εὐτυχῆς. Ἄλλ' οὕτως ἡ διαφορὰ αὐτῶν πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὁρθοδόξων φαίνεται οἰονεὶ περιοριζομένη εἰς τὴν διαφορὰν σχεδὸν μεταξὺ τῶν δύο φράσεων «ἐν δύο φύσεσι» καὶ «ἐκ δύο φύσεων», ἡ μᾶλλον τῶν δύο προθέσεων «ἐν» καὶ «ἐκ», διαφορὰ ἧτις θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ διευθετηθῇ διὰ τινος προσφύρου θεολογικῆς ἐρμηνείας δι' ἀπαθοῦς καὶ ἀντικειμενικοῦ διαλόγου μετ' ἀγάπης ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου» (Α' Τιμ. 1,5. Β' Τιμ. 2,22. Α' Πέτρ. 1,22).

Πρὸς τοῦτο ἤρχισεν, εὐθὺς μετὰ τὴν τετάρτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, νὰ διεξάγῃται πολύμορφος καὶ πολυχρόνιος διάλογος μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Βυζαντινῶν καὶ τῶν Ἀντιχαλκηδονείων, διαρκέσας καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν βυζαντινὴν περίοδον, καθ' ἣν σοβαραὶ καταβλήθησαν προσπάθειαι πρὸς συνεννόησιν καὶ ἐπανενωσιν τῶν διεστῶτων, συνεχισθεῖσαι καὶ μετέπειτα μέχρι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Οὕτω διεξήχθη διάλογος πρωτοβουλία τῶν κηδομένων τῆς ἐνότητος τοῦ Κράτους τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων καὶ εὐνοησάντων διὰ τοῦτο τοὺς Μονοφυσίτας διὰ διαφόρων διαταγμάτων, οἷα ἦσαν τὸ «Ἐγκύκλιον» γράμμα τοῦ Βασιλίσκου (476), τὸ «Ἐνωτικόν» τοῦ Ζήνωνος (482), τὸ θέσπισμα τοῦ Ἀναστασίου τοῦ Διχόρου (491-518), τὰ τρία γνωστά διατάγματα τοῦ Ἰουστινιανοῦ τῶν ἐτῶν 533, 544 καὶ 564, ἡ «Ἐκθέσις» τοῦ Ἡρακλείου (638) καὶ ὁ «Τύπος» τοῦ Κωνσταντος Β' (648)<sup>3</sup>. Παράλληλως ὅμως τοῦ ἔχοντος πολιτικὰ ἐλατήρια καὶ καταχρηστικῶς ὀνομασθέντος διαλόγου τούτου διεξήγετο ὁ γνήσιος καὶ αὐθεντικὸς ἐκκλησιαστικὸς καὶ θεολογικὸς διάλογος μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ τῶν Ἀντιχαλκηδονείων, γραπτῶς τε καὶ προφορικῶς καὶ συνοδικῶς, κορυφωθείς εἰς τὴν πέμπτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον (553), ἧτις κατεδίκασε τὰ γνωστά «τρία κεφάλαια» πρὸς ἰκανοποίησιν τῶν Ἀντιχαλκηδονείων, οἵτινες ἀπεδέξαντο τὴν καταδίκην ταύτην, ἐπὶ πλεόν δὲ ἀναθεματισμοὶ τινες τῆς Συνόδου ἀναφέρονται εἰς ζητήματα, ἕτινα ἀπέρριψαν οἱ Μονοφυσῖται κατὰ τὴν μεσολαβήσαντα μεταξὺ τῆς Δ' καὶ τῆς Ε' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἑκατονταετία, ἀναφέρονται δὲ κυρίως ταῦτα εἰς

\* Ἄρθρον ζητηθὲν ὑπὸ τοῦ «Σ υ ν δ έ σ μ ο υ» ὁργανώσεων ὀρθοδόξου νεολαίας (ἐορτάζοντος τὴν τριακονταετῆ ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του) καὶ δημοσιευθὲν ἐν τῷ ἐορτικῷ τόμῳ αὐτοῦ. Ἐνταῦθα δημοσιεύεται τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τοῦ ἀρθρου, συμπληρωθὲν περὶ τὸ τέλος αὐτοῦ.

1. Βλέπ. Ἰω. Καρμίρη, Αἱ ἀρχαῖαι Ἀντιχαλκηδόνειοι Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ βᾶσις τῆς ἐπανενώσεως αὐτῶν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθήναι 1965. Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν διαλόγῳ μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, Ἀθήναι 1975.

2. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Περὶ αἵρέσε. 83, Migne PG 94, 741.

3. Ἀπὸ ἀντιχαλκηδονείου πλευρᾶς βλέπ. V. C. Samuel, A brief history of efforts to reunite the chalcedonian and non-chalcedonian sides, ἐν «The Greek Orthodox Theol. Review» 16 (1971) 44 ἐξ.



νεστοριανικάς κακοδοξίας, ἃς κατέκρινεν ἡ Ε΄ Οἰκου-  
μενικὴ Σύνοδος, συμπληροῦσα ἐν τούτῳ τὸ ἔργον τῆς  
Γ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἱκανοποιοῦσα οὕτω τοὺς  
Ἀντιχαλκηδονεῖους<sup>4</sup>. Χαρακτηριστικὸν δὲ εἶναι, ὅτι  
καὶ ἱκανοὶ νεοχαλκηδόνειοι θεολόγοι, ἀπὸ τῶν συμμε-  
τασχόντων εἰς τὴν πέμπτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον  
μέχρι τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, ἐπεχείρησαν διευ-  
ρυνεῖν τινὰ τῶν πλαισίων τῆς δογματικῆς διδασκαλίας  
τῆς τετάρτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἐναρμονι-  
σμοὺν αὐτῆς μετὰ τῆς Κυριλλεῖου διδασκαλίας, ὡς φαί-  
νεται καὶ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἐρμηνείᾳ τῆς μονοφυστικῶς  
ἡχοῦσης φράσεως «μία φύσις τοῦ Θεοῦ Λόγου σεσαρ-  
κωμένη» τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, ἐν τῇ  
περὶ ἐνυποστάτου διδασκαλίᾳ τοῦ Λεοντίου Βυζαντίου  
καὶ ἐν ἄλλοις<sup>5</sup>.

Ἄλλ' ἐξ ὧν τῶν Ἀντιχαλκηδονεῖων Ἐκκλησιῶν  
ἡ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία διεξήγαγε συνεχῆ σχεδὸν θεο-  
λογικὸν διάλογον μετὰ τῆς Βυζαντινῆς Ὀρθοδόξου  
Ἐκκλησίας, ὅστις ἄλλοτε μὲν μετὰ μικρὰς, ἄλλοτε δὲ  
μετὰ μεγάλας διακοπὰς διήρκεσε μέχρι τοῦ ἰδ' αἰῶνος,  
ἄνευ ὅμως θετικῆς ἀποτελέσματος. Ὁ διάλογος οὗτος  
ἐξηγεῖται τοῦτο μὲν ἐκ τῆς γεωγραφικῆς γειτνιασεως  
τῆς Ἀρμενίας πρὸς τὴν Βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν,  
καὶ δὴ καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἐντάξεως τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας  
μέχρι τοῦ ἰα' αἰῶνος, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς συμπίπτουσης  
σχεδὸν πρὸς τὴν ὀρθοδόξον δογματικὴν πίστει τῶν  
Ἀρμενίων, ἐξαιρέσει μόνον παρανοήσεως τινος τοῦ  
«δόγματος τῆς Χαλκηδόνος» καὶ ἄλλων τινῶν, ἀση-  
μάντων διαφορῶν. Ἐντεῦθεν ἱκανοὶ Ἀρμένιοι διετή-  
ρουν πνευματικὴν κοινωνίαν μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκ-  
κλησίας, Ἀρμένιοι ἐπίσκοποι μετέσχον καὶ ὑπογρά-  
φουσι τὰ πρακτικὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων Ε΄,  
ΣΤ΄ καὶ Ζ΄, ἡ δὲ Πενθέκτη Σύνοδος (692) ἐξέδωκεν  
εἰδικοὺς κανόνας, ἀναφερομένους εἰς τὴν Ἀρμενικὴν  
Ἐκκλησίαν, ὡς τοὺς 32, 33, 52, 56, 79, 81, 99 κλπ.,  
ὡσεὶ ἐπρόκειτο περὶ Ἐκκλησίας — μέλους τῆς Ὀρθο-  
δόξου Ἐκκλησίας. Εἰδικώτερον δὲ θεολογικὸς διά-  
λογος περὶ τὸ χριστολογικὸν δόγμα καὶ τὴν Δ΄ Οἰκου-  
μενικὴν Σύνοδον μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων καὶ Ἀρμενίων  
διεξήχθη πολλάκις, ὡς ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς συνε-  
λεύσεσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὰ ἔτη 573-574  
καὶ 590-593, ἐν Ἐρζεροῦμ (Θεοδοσιουπόλει) τὸ 632  
ἐπὶ τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἀρμενίας Ἐσδρα, ἐν Dowin  
τὸ 649 ἐπὶ τοῦ Καθολικοῦ Νερσῆ Γ΄, ἐν Κωνσταντι-  
νουπόλει τὸ 690 ἐπὶ τοῦ Καθολικοῦ Sahak Γ΄, βρα-

4. Βλέπ. Ἰω. Καρμίρη, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολι-  
κὰ μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθήναι  
1960, τ. Ι΄, σ. 181 ἐξ.

5. Βλέπ. Ἰω. Καρμίρη, Αἱ ἀρχαῖαι Ἀντιχαλκηδό-  
νιοι Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς... σ. 124 ἐξ. H. G. Beck,  
Kirche und theologische Literatur im Byzantinischen  
Reich, München 1959, σ. 284 ἐξ., 371 ἐξ. G. Konidaris,  
Zur Frage nach dem Schicksal der Beschlüsse von Chal-  
cedon bis zum 6. Ökumenischen Konzil, Athen, Teil I,  
1971, Teil II, 1973.

δύτερον δὲ τὸν θ' καὶ ἰ' αἰῶνα ἐπὶ τῶν Πατριαρχῶν  
Κωνσταντινουπόλεως Φωτίου καὶ Νικολάου Μυστι-  
κοῦ, εἶτα δὲ κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ ἰβ' αἰῶνος ἐπὶ  
τῶν μεγάλων Ἀρμενίων Καθολικῶν Γρηγορίου Γ΄,  
Νερσῆ Δ΄ τοῦ Schnorhali καὶ Γρηγορίου Δ΄, ὡς καὶ  
τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ταρσοῦ Νερσῆ τοῦ ἐκ Λαμπρῶν,  
ὁμοίως κατὰ τὸν ιγ' αἰῶνα ἐπὶ τοῦ Καθολικοῦ Κων-  
σταντίνου, καὶ τέλος κατὰ τὸν ιδ' αἰῶνα ἐπὶ τοῦ Πα-  
τριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἡσαΐου<sup>6</sup>.

Ἐκτοτε διεκόπη ὁ θεολογικὸς διάλογος μετὰ τῶν  
τῶν Ὀρθοδόξων Βυζαντινῶν καὶ τῶν Ἀρμενίων καὶ  
γενικώτερον τῶν Ἀντιχαλκηδονεῖων, συνεπεία τῆς  
ὑποδουλώσεως αὐτῶν πάντων ὑπὸ τοὺς Τούρκους, μέ-  
χρι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὅτε ἀνεκινήθη τὸ  
ζήτημα τῆς συνεχίσεως τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν ἀρ-  
χαίων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς πρῶτον μὲν διὰ τῆς  
γνωστῆς ἐγκυκλίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου  
Ἰωακείμ Γ΄ τοῦ ἔτους 1902 πρὸς τὰς Αὐτοκεφάλους  
Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀπαντήσεων αὐτῶν,  
εἶτα δὲ καὶ διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει  
συνελθούσης τὸ 1930 Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, τῆς  
ἀναγραφάσης ὡς θέμα τῆς μελλούσης Πανορθοδόξου  
(Προ)συνόδου: «σχέσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας  
ἐν πνεύματι ἀγάπης, ἥτις, κατὰ τὸν Ἀπόστολον,  
«πάντα ἐλπίζει», μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν:  
Ἀρμενίων, Κοπτῶν, Ἀβησσυνῶν, Χαλδαίων, Ἰακω-  
βιτῶν... ὅσαι τείνουσι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν  
Ὀρθοδόξον Ἐκκλησίαν»<sup>8</sup>. Βραδύτερον δὲ ἐπὶ πανορ-  
θοδόξου πλέον ἐπιπέδου ἀπεφασίσθη ἐν μὲν τῇ Α΄  
Πανορθοδόξῳ Διασκέψει ἡ «μελέτη τῆς ἱστορίας, τῆς  
πίστεως καὶ τῆς διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων»,  
ὡς καὶ ἡ «καλλιέργεια φιλικῶν σχέσεων πρὸς ἀποκα-  
ταστήσει τῆς ἐνώσεως μετ' αὐτῶν» καὶ ἡ «συνεργασία  
μετ' αὐτῶν ἐν ταῖς συνεδρῖοις οἰκουμενικοῦ χαρακτή-  
ρος καὶ ἐν ζητήμασι πρακτικῆς φύσεως»<sup>9</sup>. Ἡ δὲ Γ΄  
Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἔστρεψε «μετὰ τῆς αὐτῆς  
ἀγάπης καὶ τιμῆς τὴν σκέψιν αὐτῆς καὶ πρὸς τὰς σε-

6. Περὶ τῶν ἀνωτέρω πλείω βλέπ. ἐν Ἰω. Καρμίρη,  
Σχέσεις Ὀρθοδόξων καὶ Ἀρμενίων καὶ ἰδίως ὁ κατὰ τὸν ἰβ'  
αἰῶνα θεολογικὸς διάλογος μετὰ τῶν, Ἀθήναι 1967, σ.  
18 ἐξ.

7. Βλέπ.: Ἡ περὶ τῶν σχέσεων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθο-  
δόξων Ἐκκλησιῶν καὶ περὶ ἄλλων γενικῶν ζητημάτων πα-  
τριαρχικῆ καὶ συνοδικῆ ἐγκύκλιος τοῦ 1902..., παρὰ Ἰω. Καρ-  
μίρη, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα... Graz 1968, τ.  
Π΄, σ. 1032-1043.

8. Πρακτικὰ τῆς Προκαταρκτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἁγίων  
Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς συνελθούσης ἐν Ἀγίῳ Ὁρει,  
Κωνσταντινούπολις 1930, σ. 144, βλέπ. καὶ σ. 70. 73-74. 124.  
128.

9. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ Α΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις,  
Ἀθήναι 1961, σ. 17. — Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα...  
τ. Π΄, σ. 1082.

βασμίας αρχαίας Έκκλησίας τής Ανατολής, πρὸς ἃς καὶ ἀπηύθυνεν ἔνθερον ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν, ἐκφράσασα τὴν εὐχὴν καὶ ἐλπίδα τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Έκκλησίας, ὅτι ὁ εἷς καὶ αὐτὸς Κύριος εὐλογήσει πᾶσαν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῶν ἀδελφικῶν ἡμῶν σχέσεων»<sup>10</sup>. Ὁσαύτως ἡ Δ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἀπεφάσισεν, ὅπως ὁ μετὰ τῶν Έκκλησιῶν τούτων θεολογικὸς διάλογος «πραγματοποιηθῆ, ἐφ' ὅσον ἀνταποκρίνεται ἀπολύτως ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς τὴν ἡδὴ πανορθόδοξως ἐκφρασθεῖσαν σχετικὴν ἐπιθυμίαν..., ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν κατ' ἐπανάληψιν ἐπίσης ἐκφρασθεῖσαν ὁμόθυμον ἔφραση τῶν ἀρχαίων τούτων ἀνατολικῶν Έκκλησιῶν πρὸς ἔνωσιν μετὰ τῆς Ὁρθοδοξίας...», καὶ «ὅπως τὴν προπαρασκευὴν τοῦ διαλόγου τούτου ἀναλάβῃ ἀπὸ ὀρθοδόξου μὲν πλευρᾶς Διορθόδοξος Θεολογικὴ Ἐπιτροπὴ..., ἀπὸ τῆς πλευρᾶς δὲ τῶν Ἀντιχαλκηδονείων Έκκλησιῶν Ἐπιτροπὴ διανατολική...»<sup>11</sup>.

Ὁμοίως καὶ ἀπὸ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς ὑπὸ τῆς Α' διασκέψεως τῶν ἀρχηγῶν τῶν Ἀντιχαλκηδονείων Έκκλησιῶν ἀπεφασίσθη ἐν Ἀδδὶς Ἀμπέμπα, τὸ 1965: «...Ἐνδιαφερόμενοι περὶ τῆς καθόλου Χριστιανοσύνης, ἔχομεν κατὰ νοῦν τὴν ἔνωσιν μετὰ πασῶν τῶν Έκκλησιῶν. Ἀπὸ ἐπόψεως ὅμως στενοτέρας πρὸς ἡμᾶς ὁμοιότητος ἐν τῇ πίστει καὶ πνευματικῆς συγγενείας μεθ' ἡμῶν, ἔχομεν ἀνάγκη νὰ καλλιεργήσωμεν διαφόρους προσεγγίσεις ἐν ταῖς μετ' αὐτῶν σχέσεσιν ἡμῶν. Ἡ σκέψις αὕτη ἄγει ἡμᾶς ν' ἀσχοληθῶμεν κατὰ τὸ πρῶτον βῆμα ἡμῶν περὶ τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως ἡμῶν πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Έκκλησίαν, μεθ' ἧς τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ κοινωνίαν εἶχομεν μέχρι τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου τοῦ 451, ὁπότε ἐπῆλθεν ἡ διαίρεσις. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς χριστολογικὰς ἕριδας, αἱ ὁποῖαι προεκάλεσαν τὴν διαίρεσιν, ἐλπίζομεν ὅτι μελέται ἀπὸ κοινῶν ἐν πνεύματι ἀμοιβαίας κατανοήσεως δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι φῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τῶν θέσεων ἐκατέρωθεν. Οὕτως ἀποφασίζομεν, ὅπως ἀποκτήσωμεν νέαν μελέτην περὶ τῆς χριστολογικῆς διδασκαλίας κατὰ τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς ἀρχὴν. Τὴν μελέτην ταύτην δύνανται νὰ ἀναλάβωσιν οἱ ἡμέτεροι θεολόγοι, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς προτέρας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου μελέτας, ὡς καὶ τὰς ἀνεπισήμους συσκέψεις τὰς γενομένας ἐν συναρτήσῃ πρὸς τὰς συνελεύσεις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Έκκλησιῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγκρίνομεν, ὅπως αἱ Έκκλησίαι ἡμῶν ἐπιδιώξωσι στενοτέρας σχέσεις μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Έκκλησίας καὶ συνεργάζωνται μετ' αὐτῆς ἐπὶ τῶν πρακτικῶν ζητημάτων»<sup>12</sup>.

10. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ Γ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις, ἐν: «Ὁρθόδοξια καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός»... Ἀθῆναι 1965, τ. II, σ. 98-99. «Evang. Kommentare» I (1968) 451.

11. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ Δ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις, Ἀθῆναι 1968, σ. 43-44, ὡς καὶ ἐν «Έκκλησία» 45 (1968) 430-431.

12. Ἰω. Καρμίρη, Αἱ ἀρχαῖαι Ἀντιχαλκηδόνειοι Έκκλησίαι τῆς Ανατολῆς..., σ. 87-88. Νικολάου Ἀξώ-

Παραλλήλως συνῆλθον ἐπ' ἐσχάτων τέσσαρες ἀνεπίσημοι διασκέψεις Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονείων θεολόγων ἐν Aarhus τῆς Δανίας (1964), Μπρίστολ τῆς Ἀγγλίας (1967), Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας (1970) καὶ Ἀδδὶς Ἀμπέμπα τῆς Αἰθιοπίας (1971) καὶ ἡσχολήθησαν περὶ τὰ θέματα τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου μετὰ τῶν κατ' ἀνατολὰς Έκκλησιῶν, προπαρασκευάσασαι ἀρκούντας τὴν ἑναρξιν τοῦ ἐπίσημου διαλόγου μετὰ τῶν, καίτοι οἱ Ἀντιχαλκηδόνειοι συνομιληταὶ ἡμῶν ἠρνήθησαν νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν Δ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τῆς Χαλκηδόνος<sup>13</sup>. Τέλος ἡ συσταθεῖσα ὑπὸ τῆς Δ' Πανορθόδοξου Διασκέψεως Διορθόδοξος Θεολογικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ ὀρθοδόξου ἀνατολικοῦ διαλόγου συνῆλθεν εἰς τὴν πρώτην ἐπίσημον διάσκεψιν αὐτῆς ἐν Ἀδδὶς Ἀμπέμπα τὸ 1971 καὶ ἀθεωρήσασα ἐπαρκῆ τὴν μέχρι τοῦδε προπαρασκευὴν διὰ τὸν διάλογον τούτον, ἀπεφάσισεν... ὅπως ζητηθῆ ἡ σύστασις ἀντιστοίχου Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Έκκλησιῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ὁμοῦ ἀναλάβωσι τὸ ἔργον τῆς διεξαγωγῆς τοῦ διαλόγου τούτου». Ἐπὶ πλέον ἀνέθηκεν εἰς τριμελῆ ὑποεπιτροπὴν τὴν περαιτέρω προπαρασκευὴν τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου<sup>14</sup>. Ὁμοίως συνῆλθεν εἰς τὴν δευτέραν αὐτῆς διάσκεψιν ἡ ἐν λόγω Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ ἐν τῷ ἐν Σαμπεζὺ Ὁρθοδόξῳ Κέντρῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὸ 1979 καὶ ἀπεφάσισεν, ὅπως ἀρξῆται ὁ διάλογος οὗτος ἐπίσημως καὶ ὀριστικῶς πλέον εἰς ἐπίπεδον διορθόδοξον καὶ διανατολικὸν ἀντιστοίχου». Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως καὶ ἡ συνελθούσα τὸ 1972 ἐν Atchana τοῦ Λιβάνου μόνιμος Ἐπιτροπὴ τῶν Ἀντιχαλκηδονείων Έκκλησιῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν προέτεινεν εἰς τοὺς προκαθημένους τῶν Ἀνατολικῶν Έκκλησιῶν τὸν διορισμὸν 15 μελοῦς διανατολικῆς θεολογικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ διαλόγου μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Έκκλησίας, ἀφ' ἑτέρου

μης, Διάσκεψις Ἀνατολικῶν Ὁρθοδόξων Έκκλησιῶν ἐν Ἀδδὶς Ἀμπέμπα, Ἀθῆναι 1965, σ. 48.

13. Βλέπ. τὰ Πρακτικὰ αὐτῶν ἐν «The Greek Orthodox Theological Review» 10 (1964/65) 61-74, (13 (1968) 241-257 καὶ 16 (1971) 79-107. Ἰω. Καρμίρη, Εἰσηγήσεις ἐνώπιον τῶν διασκέψεων Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονείων θεολόγων, Ἀθῆναι 1970. Τοῦ αὐτοῦ, The Dialogue between Orthodox and Non-Chalcedonian Churches, Athens 1966.

14. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ Α' Διάσκεψις τῆς Διορθόδοξου Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν Ἀντιχαλκηδονείων Έκκλησιῶν, Ἀθῆναι 1971, σ. 13. Δυστυχῶς διαρκούσης τῆς διασκέψεως ἠπειλήθη διάσπασις τῆς ἐνότητος τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς λόγῳ ἀποπειρας ἐνίων ἐξ αὐτῶν πρὸς παράκαμψιν τῆς ἐπίσημου ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῶν Ἀντιχαλκηδονείων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων Δ', Ε', ΣΤ' καὶ Ζ', ἔτι δὲ πρὸς ἄρσιν τῶν ἀναθεμάτων καὶ «μερικὴν τινα intercommunio», πάντῃ ἀπαράδεκτον ἐξ ὀρθοδόξου ἐπόψεως, γεγονός τοῦ ὁποῖου ἤγαγεν εἰς παραίτησιν τοῦ γράφοντος ἀπὸ τῆς Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς τοῦ διαλόγου τούτου.

δὲ διώρισε τριμελῆ ὑποεπιτροπὴν, ἥτις ἐνωθεῖσα μετὰ τῆς ὀρθοδόξου τοιαύτης ἀνέλαβε τὴν προπαρασκευηθεῖσα τοῦ διαλόγου ὡς μεικτὴ ὀρθοδοξο-ἀνατολικὴ ὑποεπιτροπὴ. Αὕτη ἐπραγματοποίησε δύο συναντήσεις, ἐξ ὧν τὴν μὲν πρώτην ἐν τῷ Διορθοδόξῳ Κέντρῳ Ἀθηνῶν τὸ 1973, τὴν δὲ δευτέραν ἐν Addis Abeba τὸ 1975. Κατ' αὐτὰς δὲ ἠσχολήθη περὶ τὸν καθορισμὸν τῶν μεθολογικῶν καὶ θεματολογικῶν ζητημάτων τοῦ διαλόγου, ἀναθέσασα εἰς ὀρθοδόξους καὶ ἀντιχαλκηδονεῖους θεολόγους πρὸς μελέτην καὶ εἰσήγησιν τὰ ἐπόμενα τρία θέματα: α) ἡ Χριστολογία τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, β) ἡ Χριστολογία τοῦ Ἀντιοχείας Σεβήρου, καὶ γ) ἡ Χριστολογία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Σημειωτέον ὅτι καὶ ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 8.2.1973 ἀπεφάσισεν ὅπως δηλωθῆ σαφῶς, ὅτι «θεωρεῖ ἀπαραίτητον ὅπως μὴ θιγῶσι καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα τοῦ διαλόγου πρὶν ἐπιλυθῆ τὸ Χριστολογικὸν καὶ γέννηται ἐκ μέρους τῶν Ἀντιχαλκηδονεῖων ἀποδοχὴ τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων». Τέλος τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, λαβὼν ὑπ' ὄψιν πάντα τὰ ἀνωτέρω, προσεκάλεσε δι' ἐγκυκλίου τοῦ ἀπὸ 19.9.1979 τὰς τε Ὁρθοδόξους καὶ τὰς Ἀντιχαλκηδονεῖους Ἐκκλησίας, ὅπως ἐξαγγείλωσι τὰ ὀνόματα τῶν ἐκπροσώπων αὐτῶν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συγκληθῆ μεικτὴν Διανατολικὴν Ἐπιτροπὴν διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονεῖων, ἵνα μετὰ ταῦτα προβῆ εἰς τὴν κανονικὴν σύγκλησιν καὶ λειτουργίαν αὐτῆς.

Ἐκ τῆς παρακολουθήσεως ἐκ τοῦ σύνεγγυς τῆς ἀχρι τοῦδε ἀνελέξεως τοῦ ὀρθοδοξο-ἀνατολικοῦ διαλόγου καὶ τῆς προσωπικῆς συμμετοχῆς ἡμῶν εἰς αὐτὸν καὶ γενικῶς ἐκ τῆς βαθυτέρας μελέτης τῶν κατὰ τὰς ἀρχαίας Ἀντιχαλκηδονεῖους Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολικῆς κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αὐταὶ κατὰ τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν λατρείαν καὶ τὸ πολίτευμα καὶ τὰς παραδόσεις ἴστανται ἐγγύτερον πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἐξ ὅλων τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν. Πράγματι, ὁ ἀντικειμενικῶς καὶ ἀπροκαταλήπτως ἐρευνῶν σήμερα τὰ ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα τοῦ πέμπτου μ.Χ. αἰῶνος ἐξ ἀφορμῆς τοῦ Μονοφυσισμοῦ, ὡς καὶ τὰς μετέπειτα προσχωρησάσας ἐν μέρει εἰς αὐτόν, ὅσον ἀφορᾷ μόνον εἰς τὸ δόγμα τῆς Χαλκηδόνος, ἐλάσσονας Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας, διαπορεῖ μὴ ἀνευρίσκων ἀποχρῶντά τινα δογματικοεκκλησιαστικὸν λόγον τῆς ἀποσχίσεως αὐτῶν ἀπὸ τοῦ κορμοῦ τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸν ὅποιον ὀργανικῶς ἀνήκουσιν, ὡς καὶ τῆς συνεχίσεως τοῦ σχίσματος ἐκείνου. Ἐξεστάζων δὲ ἐν συνεχείᾳ καὶ τὴν κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν μετέπειτα δέκα πέντε αἰῶνων διαμορφωθείσαν δογματικὴν διδασκαλίαν καὶ λατρείαν καὶ ἐκκλησιαστικὴν διάρθρωσιν καὶ διακυβέρνησιν αὐτῶν, ἐκπλήσεται διαπιστῶν τὴν ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς «necessariis» συμφωνίαν αὐτῶν πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἐξαιρέσει τῆς προειρημένης ἀσαφούς καὶ φραστικῆς μᾶλλον διαφωνίας περὶ τὴν λεκτικὴν διατύπωσιν τοῦ χαλκηδονίου δόγματος. Ἀλλὰ καὶ ἢ ἐπ' αὐτοῦ διαφωνία φαίνεται ὅτι ἀναφέρεται οὐχὶ τόσο

εἰς τὴν οὐσίαν, ὅσον εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς περὶ ἐνώσεως τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων διδασκαλίας τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὴν ὅποιαν διδασκαλίαν κατὰ τὴν οὐσίαν ἀποδέχονται καὶ οὗτοι, καὶ μάλιστα διὰ τῶν τεσσάρων χαλκηδονεῖων ἐπιρρημάτων «ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαίρετως καὶ ἀχωρίστως», ὡς προειρήται, καὶ ἥτις δύναται νὰ ἐρμηνευθῆ διὰ τῆς ἀντιστοίχου χριστολογικῆς διδασκαλίας τοῦ ἀγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, ἣν ἀποδέχονται ὁμοίως καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι καὶ οἱ Ἀντιχαλκηδονεῖοι. Πρὸς τοιαύτην τινὰ ἐρμηνείαν καὶ συμφωνίαν κατέπεινον καὶ οἱ διαλεχθέντες ἐν Aarhus, Μπρίστολ καὶ Γενεύῃ ἀνατολικοὶ θεολόγοι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ἐν τῇ κοινῇ ἐκθέσει αὐτῶν ἐν Aarhus, διακηρύξαντες ὅτι «ἐν τῇ οὐσίᾳ τοῦ χριστολογικοῦ δόγματος εὗρομεν ἑαυτοὺς ἐν πλήρει συμφωνίᾳ. Διὰ μέσου τῆς διαφόρου ὀρολογίας, τῆς χρησιμοποιουμένης ὑφ' ἐκάστης πλευρᾶς, εἶδομεν ἐκφραζομένην τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν. Ἐφ' ὅσον συμφωνοῦμεν ἄνευ ἐπιφυλάξεων ἐν τῇ ἀπορρίψει τόσο τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐτυχοῦς, ὅσον καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Νεστορίου, ἢ ἀποδοχῆ ἢ ἢ μὴ ἀποδοχῆ τῆς Χαλκηδόνος δὲν συνεπάγεται τὴν ἀποδοχὴν εἴτε τῆς μιᾶς εἴτε τῆς ἄλλης αἰρέσεως. Ἀμφότεραι αἱ πλευραὶ εὗρον ἑαυτὰς βασικῶς ἀκολουθοῦσας τὴν ὑπὸ τοῦ ἀγίου Κυρίλλου διατυπωθεῖσαν χριστολογικὴν διδασκαλίαν τῆς μιᾶς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας. Διαπιστώσαμεν ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Χαλκηδόνος (451) δύναται νὰ ἐνοσηθῆ ὡς ἐπικυροῦσα τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου τῆς Ἐφέσου (431), ὡς καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς μεταγενεστέρως Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως...<sup>15</sup>. Ὡσαύτως ἐν τῇ διασκέψει ἡμῶν ἐν Γενεύῃ «ἐπιβεβαιώσαμεν τὰς ἐν Aarhus καὶ Μπρίστολ διαπιστώσεις ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς κοινῆς ἡμῶν Χριστολογίας. Ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ χριστολογικοῦ δόγματος αἱ δύο παραδόσεις ἡμῶν, παρὰ τὸν χωρισμὸν δέκα πέντε αἰῶνων, εὗρισκονται εἰσέτι ἐν πλήρει καὶ βαθεῖα συμφωνίᾳ μετὰ τῆς καθολικῆς Παραδόσεως τῆς μιᾶς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας. Αὕτη εἶναι ἡ διδασκαλία Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας, τὴν ὅποιαν καὶ ἡμεῖς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ἀποδεχόμεθα, ἔστω καὶ ἂν χρησιμοποιῶμεν διαφόρους ὀρολογίας ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς διδασκαλίας ταύτης...». Πράγματι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ διαλόγου «θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν θεολογίαν τοῦ ἀγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, ὡς ἐπίσης καὶ ἐκφράσεις χρησιμοποιηθείσας ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν διαλλαγῶν τοῦ 433 μεταξὺ τοῦ ἀγίου Κυρίλλου καὶ τοῦ Ἰωάννου Ἀντιοχείας καὶ τὴν ὀρολογίαν τὴν χρησιμοποιηθεῖσαν ὑπὸ τῶν τεσσάρων μεταγενεστέρων Συνόδων καὶ τῶν πατερικῶν καὶ λειτουργικῶν κειμένων ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν»<sup>16</sup>.

15. Ἰ.ω. Καρμίρη, Εἰσηγήσεις ἐνώπιον τῶν διασκέψεων Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονεῖων θεολόγων, σ. 85, 86.

16. Βλέπ. γενικώτερον αὐτόθι σ. 87-94. Πρβλ. καὶ κρίσιν τοῦ μετασχόντος προσωπικῶς εἰς τὰς ἀνεπισήμους διασκέψεις τῶν Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονεῖων θεολόγων καθηγητοῦ-

Συγκεφαλαιούμενες επαναλαμβάνομεν τὴν γενικὴν διαπίστωση ἡμῶν, ὅτι αἱ Ἀντιχαλκηδόνειοι Ἐκκλησίαι ἔχουσι πολλὰ τὰ κοινὰ καὶ ἐνοῦντα αὐτὰς πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῇ δογματικῇ πίστει, τῇ λατρείᾳ καὶ τῷ ἐκκλησιαστικῷ πολιτεύματι, καθ' ὅσον ἔχουσι κοινὴν μετ' αὐ-

πρωτοπρεσβυτέρου Ἰωάννου Ρωμανίδου, παρὰ Ἰω. Καρμίρη, Ὁμιλία περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας, λεηθεῖσα ἐπὶ τῇ ἀναγορεύσει αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου διδάκτορος τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1974, σ. 11-12: «Σημαντικώτατη ἦτο ἡ προσφορά τοῦ Ἰωάννου Καρμίρη εἰς τὸν διάλογον μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονείων... Ἡ μελέτη τοῦ Ἰωάννου Καρμίρη περὶ τῆς Χριστολογίας τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας ὑπῆρξεν ἡ βάση τῆς ἐπιτυχίας καὶ τῆς περαιτέρω καλῆς ἐξελίξεως τοῦ διαλόγου. Ὅταν οὗτος ἐτελείωσε τὴν παρουσίαν τῆς ἐν λόγῳ μελέτης του, ἔγινε πανδαμόνιον. Οἱ Ἀντιχαλκηδόνειοι ἐκτύπων ζωηρότατα τὰ χέρια των ἐπάνω εἰς τὰ τραπέζια καὶ τὰ πόδια των εἰς τὸ δάπεδον καὶ ἐφώναζον: «αὕτη εἶναι ἡ πίστις μας! αὕτη εἶναι ἡ ἀλήθεια! ἂν αὐτὰ πιστεύετε, ἔχομεν μίαν πίστιν, εἴμεθα μία Ἐκκλησία!». Σημειοῦται ὅτι πλὴν τῶν ἐν ταῖς ἀνωτέρω ὑποσημειώσεσι μνημονευθεισῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἰωάννου Καρμίρη περὶ τοῦ διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονείων ἐδημοσίευσεν οὗτος καὶ ἄλλα σχετικὰ ἄρθρα ἐν διαφόροις περιοδικοῖς: Τὸ πρόβλημα τῆς ἐνώσεως τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου, ἐν «Ἐκκλησία» 1959. Πρβλ. προσέτι «Ἐκκλησία» 28 (1951) 291, 36 (1959) 169 ἐξ., 371 ἐξ. 41 (1964) 456 ἐξ., 42 (1965) 460 ἐξ., «Θεολογία» 39 (1968) 681 ἐξ., καὶ «Ἐκκλησιαστικὸν Φάρον» 52 (1970) 329 ἐξ. Ὁμοίως La question de l' union des Eglises non - Chalcedoniennes avec l' Eglise Orthodoxe sur la base de la formule Cyrillienne de l' unique nature incarnée du Verbe de Dieu, ἐν «Cahiers d' études chrétiennes orientales» 4 (1966) 17-45. The Ecumenical Patriarchate and the non - Chalcedonian Churches of the East, ἐν «International Relations» 1964-1965. The Dialogue between Orthodox and non-Chalcedonian Churches, ἐν «Porefthentes» 1966. Relations between Orthodox and non - Chalcedonian Churches and the beginning of the preparatory Dialogue between them, ἐν «Abba Salama» 1 (1970) 138-153. Relations between the Orthodox and Armenian Churches, and the preparation of their Dialogue, αὐτόθι 2 (1971) 22-42. Ἐκθεσις πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον περὶ τῆς τρίτης συναντήσεως Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονίων θεολόγων, ἐν «Ἐκκλησία» 1970. Die Vorbereitung des theologischen Dialogs zwischen den Orthodoxen und den nichtchalcedonischen Kirchen» ἐν «Kyrios» 1970.

τῆς τὴν ἐκκλησιολογίαν καὶ τὴν παράδοσιν καὶ βιοῦσι τὴν αὐτὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν καὶ πνευματικότητα, ἐφ' ὅσον ἀναπνέουσι τὴν πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν τῆς κοινῆς ἀνατολικῆς εὐσεβείας καὶ ἀντλοῦσιν ἐκ τῶν αὐτῶν πηγῶν καὶ ριζῶν τῆς ἀρχαιστάτης χριστιανικῆς παραδόσεως. Διὰ ταῦτα ἐλπίζεται βασιμῶς, ὅτι ὁ διεξογόμενος μεταξὺ αὐτῶν ἐκκλησιαστικὸς καὶ θεολογικὸς διάλογος δύναται νὰ ὀδηγήσῃ, συνεργῶντος τοῦ Παρακλήτου, εἰς τὴν συνδιαλλαγὴν καὶ ἐπανένωσιν πασῶν τῶν δισταμένων ἀρχαίων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, τῶν ἔχουσῶν κοινὴν τὴν παράδοσιν καὶ κληρονομίαν καὶ βαστασασῶν τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ ἐν μέσῳ δεινῶν διωγμῶν, ἀρκεῖ νὰ διεξαχθεῖ ὁ διάλογος οὗτος ἐν ἀκραιφνῶς χριστιανικῷ πνεύματι, ταπεινώσει καὶ ἀμεροληψίᾳ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς κοινῆς ἀρχαίας Ἱερᾶς Παραδόσεως, καὶ δὴ καὶ ἐν ἀγάπῃ καὶ «καθαρᾷ συνειδήσει» (Α' Τιμ. 3,9. Β' Τιμ. 1,3), ὡς καὶ «ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον» (Α' Πέτρο. 1,22). Φαίνεται ὅτι ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἰγνάτιος ἐποιήσατο κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον λόγον περὶ «προσφάτου συνειδητοποιήσεως ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων ὅτι οἱ καλούμενοι «μονοφυσῖται» οὐδόλως εἶναι τοιοῦτοι»<sup>17</sup>. Καὶ ὑπὸ τὴν αἰσιδόξον ταύτην προοπτικὴν καὶ ἐλπίδα ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν θεολογικὴν ἡγεσίαν ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν τὸ ἱερὸν καθῆκον, ὅπως προωθήσωσι δραστηρίως τὸν μεταξὺ αὐτῶν θεολογικὸν διάλογον, συνεχίζουσαι τὰς φιλενωτικὰς προσπάθειας αὐτῶν, ἵνα καὶ πάλιν «ἐν ὧσιν» (Ἰωάν. 17,21) αἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ σεβάσμιαι χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, συμφώνως πρὸς τὴν θεϊαν βούλησιν καὶ ἐπιταγὴν, ἔχοντες πάντες πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι «ἡ ἐλπίς οὐ καταισχύνει» (Ρωμ. 5,5).

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητὴς Πανεπιστημίου

καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

17. «Ἐπίσκοπος» 14 (1983) ἀρ. 298/15.7.1983, σ. 9-10.

## Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΗΣ (ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ - ΒΙΩΜΑΤΑ - ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ)\*

II. ΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΚΑΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΩΣ ΔΙΑΡΚΗΣ ΣΦΥΡΗΛΑΤΟΦΟΡΟΣ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

### 1. Οί απόφοιτοι τής Σχολής.

Με τὸ κλείσιμον τῶν πυλῶν τῆς γεραρᾶς ταύτης Σχολῆς ἤρχισεν ἤδη νὰ περιορίζεται τοπικῶς καὶ τὸ μήνυμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀγγελία τοῦ Εὐαγγελίου Του ὡς καὶ ἡ δόξα τοῦ δυνάματος Του, ἐὰν βεβαίως δύναμαι νὰ ὀμιλήσω περὶ αὐτῶν ἐκ καθαρῶς ἀνθρωπίνης πλευρᾶς, ἢ παράδοσις καὶ ἢ μεταφύτευσις εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τῆς ἀληθοῦς πίστεως, διότι ἐντὸς αὐτῆς τῆς Σχολῆς ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν ἐσφυρηλατήθησαν ἐνώπιον τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, καὶ εἰς τὰ ἀπλά καὶ πενιχρὰ αὐτῆς ἔδρανα ἐκάθησαν διὰ νὰ ἀποπερατώσουν τὸν δόλιχον τῶν μαθημάτων τῆς θείας σοφίας ἑκατοντάδες φοιτητῶν, κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, οἱ ὅποιοι, ἅμα τῇ ἀποφοιτήσει των, ὡς ταξιδιάρικα πουλιά, ὡς χελιδόνες τῆς ἀνοιξέως, ὡς πραγματικοὶ ἀριστοκράτες τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ αἰσθήματος, ὡς ἀπόστολοι τῶν καιρῶν καὶ τῆς ἱστορίας μας διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν, Ἀσίαν, Ἀφρικὴν καὶ Αὐστραλίαν, Νέαν Ζηλανδίαν καὶ ὅπου γῆς ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι. Διεσκορπίσθησαν οὗτοι διὰ νὰ μεταγγίσουν τοὺς ἐν τῇ Χάλκῃ ἀντληθέντας θησαυροὺς, διὰ νὰ κηρύξουν «Χριστὸν, Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν»<sup>243</sup>, διὰ νὰ μεταφέρουν, ἐν παντὶ καιρῷ, τόπῳ καὶ χρόνῳ, τὰ τῆς «καινῆς κτίσεως»<sup>244</sup> μηνύματα χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, εὐαγγελισμοῦ καὶ ἀγαλλιάσεως, σκιρτήσεως καὶ ἀνακουφίσεως, ἐλπίδος καὶ προσδοκίας, διὰ νὰ ἀπαντήσουν ἐμπράκτως εἰς τοὺς ἐναγωνίους ὑπαρξιακοὺς ἀγῶνας καὶ πόνους τοῦ ἀνθρώπου διὰ κοινωνικὴν δικαιοσύνην, ἐλευθερίαν, λύτρωσιν καὶ θέωσιν, διὰ νὰ ἰδρῦσουν ὡς πραγματικοὶ ἱεραπόστολοι καὶ ἔθνικοι καὶ κοινωνικοὶ παρὰγοντες εἰς τὸ ἐξωτερικὸν νέας ἐνορίας, — κοι-

νότητας, αἱ ὁποῖαι ἀδιαμφισβητῶς ἀποτελοῦν τὸ βασικὸν κύτταρον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἢ διὰ νὰ ἐνισχύσουν τὰς ἤδη ὑφισταμένας προκειμένου ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ διατηρήσουν οἱ ἀπόδημοι Ἕλληνες τὴν θρησκευτικὴν, ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἔθνικὴν τους συνείδησιν, ταυτότητα καὶ φυσιογνωμίαν ἐν μέσῳ ἄλλων λαῶν καὶ ἔθνῶν με ἐντελῶς διαφορετικὴν νοοτροπίαν καὶ με ὅλως διόλου ἀντίθετα ἦθη καὶ ἔθιμα, ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τῆς ἐνοριακῆς δραστηριότητος καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐντύπων νὰ προβάλλουν τὴν ἱστορικὴν πολιτιστικὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς μας εἰς ξένα καὶ πολὺ ἰσχυρὰ πολιτιστικὰ περιβάλλοντα, προβάλλοντες δὲ ταύτην νὰ ὠφελήσουν καὶ τὸν ἴδιον τὸν Ἕλληνα μετανάστη δημιουργώντας γέφυρας ἐπικοινωνίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Μητροπόλεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς καὶ πλείστας ἄλλας δυνατότητας διατηρήσεως τῶν τόσον ὠραίων παραδόσεων τοῦ τόπου μας καὶ τῶν βαθειῶν ριζῶν τῆς φυλῆς μας. Ὡς ἱεραπόστολοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους μας ἀνεγείρουν, με τὴν βοήθειαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν συμβουλίων, μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησιαστικὰ κτίρια, ὅπου στεγάζονται ὁμοῦ Ἐκκλησία καὶ Σχολεῖον, εἰς τὸ ὅποιον οἱ ἴδιοι διδάσκουν, ἢ, ἐὰν ὑπάρχη οἰκονομικὴ εὐχέρεια ἐξευρέσεως διδασκάλου, ἀπλῶς ἐποπτεύουν. Οὗτοι, ὑπὸ τὴν διπλῆν ιδιότητα τοῦ Ἱερέως καὶ τοῦ Διδασκάλου, ἀγωνίζονται συνεχῶς διὰ νὰ οἰκοδομήσουν νέους κόσμους, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ βασιλεύῃ «ὁ ὑπερῦμνητος καὶ ὑπερυψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας» Λόγος τοῦ Θεοῦ, μαχόμενοι πάντοτε ἐναντίον τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ των, προκειμένου νὰ σώσουν τὸν ἑαυτόν τους ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτόν τους, τ.ἔ. ἀπὸ οἰανδήποτε ὑπερβολὴν τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σώματος, ἢ ὁποῖα ὀδηγεῖ εἰς ἀποσύνθεσιν καὶ οὐδαμῶς εἰς σύνθεσιν, ἔτι δὲ ἀγωνιζόμενοι ἐναντίον πάσης κοινωνικῆς συμβατικότητος καὶ μαζικοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου, καλοῦντες τοῦτον νὰ ἀνυψωθῇ ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν ὕλην εἰς τὸ πνεῦμα, ἀπὸ ἐξάρτημα μηχανῆς εἰς πνευτοφόρον προσωπικότητα, ἀπὸ τὸ «τόρα» εἰς τὸ «αὔριον», ἀπὸ τὸ τέλμα καὶ τὴν στειρότητα τῆς μοναξιάς εἰς τὴν ἐνθεον κοινωνίαν, ἢ ὁποῖα δὲν εἶναι νοσησιαρχικὴ ἀλλὰ ὑπαρξιακὴ, διὸ καὶ ὡς τοιαύτη ἐγγυᾶται τὴν ἐσωτερικὴν ἀναγέννησιν. Ὁ λόγος αὐτῶν εἶναι ὄντως «ἄλατι ἡρτυμένον»<sup>245</sup>.

\* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 390 τοῦ ὑπ' ἀρ. 15-16 τεύχους.

243. Α' Κορ. 1,24.

244. Πρβλ. Β' Κορ., 5,17. Γαλ., 6,15.

245. Κολ. 4,6.

Ὡς ἐν πνεῦμα καὶ ὡς ἐν σῶμα, ὡς μιὰ ψυχὴ καὶ ὡς μιὰ καρδιά, διεσκορπίσθησαν οἱ ἀπόφοιτοι αὐτῆς εἰς ὅλας τὰς ἡπείρους μετὰ τὴν ἰδίαν πίστιν καὶ μετὰ τὸν ἴδιον παλμὸν εἰς τὸ ἠθικὸν νόημα τῆς ὑπάρξεως, μετὰ τὰ αὐτὰ ὄνειρα καὶ μετὰ τὰς αὐτὰς χρηστὰς προσδοκίας, μετὰ τὴν αὐτὴν πνευματικὴν ἀνάτασιν καὶ τὴν αὐτὴν ψυχικὴν εὐφορίαν, μετὰ τὸν αὐτὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν αὐτὴν προοπτικὴν, τ.ε. τῆς κηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου, τῆς ὑπερβάσεως τῆς ὕλης καὶ τῆς συνειδητοποιήσεως εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ ὀνόματος, «ἐν ᾧ ἔστι ἡ σωτηρία», διότι οὐδὲν ὀνομαστὸν ἐστὶν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς»<sup>246</sup> εἰ μὴ τὸ ἰδικὸν Του ὄνομα, τὸ ὁποῖον μετὰ φόβου καὶ τρόμου προφέρομεν ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ.

Μετὰ ἀμετακίνητον βᾶσιν τὴν ἀγάπην τοῦ πάσχοντος δούλου τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐκτίμησιν τοῦ προσώπου, τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην, τὴν συμπάθειαν, τὴν στοργὴν, τὴν ἀμοιβαίαν κατανόησιν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν, ὡς καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς διεσκορπίσθησαν οὗτοι εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος διὰ τὰ ἐργασθῶν, μακρὰν μὲν τῆς «κενῆς ἀπάτης καὶ φιλοσοφίας»<sup>247</sup> πλησίον δὲ τῆς ζώσης πίστεως καὶ παραδόσεως, διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν μεταπολίτευσιν καὶ μετάπλασιν τοῦ κόσμου, διὰ τὸν ὁποῖον «ἔστι μὲν οὖν τὸ κυρίως καὶ πρώτως μακαριστόν, τὸ ἀληθινῶς ἀγαθόν... ὁ Θεὸς»<sup>248</sup>, ὅπως δὲ ἰδιαίτερος διὰ τὰ ἀντιταχθῶν εἰς τὴν τὸσον ραγδαίαν καὶ ψυχοφθόρον ἀνατροπὴν ὅλων τῶν ἠθικῶν ἀξιών, διὰ τὴν ὁποῖαν ὑπεύθυνοι εἶναι τὸσον οἱ ἠλικιωμένοι ὅσον καὶ οἱ νέοι, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ κατανόησιν, γεμᾶτοι ἀπὸ εἰλικρινῆ ἀγάπην καὶ βαθεῖαν πίστιν εἰς τὴν καθαρτήριον φλόγαν τῶν ἀνησυχιῶν των. Διεσκορπίσθησαν διὰ τὰ παράγοντα (οὗτοι) διὰ τοῦ Κυρίου «καρποὺς τῆς πίστεως, τῆς ἀρετῆς, τῆς σοφίας, τῆς ἀγνότητος, τῆς ἀνόδου, τῆς ὑπομονῆς, τῆς ἐλπίδος, τῆς ὁμονοίας, τῆς σωφροσύνης καὶ τοῦ ἄθλου»<sup>249</sup>, διὰ τὰ πλάσσαν ἕνα ἐντελῶς νέον ἀναθεωρημένον τύπον ἀνθρώπου πιστοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι συνειδητῶς μέτοχος ὅλων τῶν ἰδεολογικῶν, πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀγώνων καὶ ὁραματισμῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὰ διδάξουν, κυρίως διὰ τοῦ παραδείγματός των, τὴν ὀρθὴν εὐσέβειαν, τῆς ὁποίας ἡ «ἀσκησις τρέφει τοὺς θεῖους διανοήμασιν τὴν ψυχὴν»<sup>250</sup>

246. Πράξ., 4,12.

247. Κολ., 2,8.

248. Ἰδὲ Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ὁμιλία εἰς τὸν Α΄ Ψαλμόν, 3 (ΒΕΠ, 52,13,24-25).

249. Ἰδὲ Διαθήκη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 11,7.

250. Πρβλ. Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ἐπιστολαί, 2,2 (ΒΕΠ, 55, 13,35-36).

τοῦ ἀνθρώπου τῆς παραλογιζομένης καὶ τρικλιζούσης ἐποχῆς μας, ἡ ὁποία νοσεῖ βαθύτατα ἀπὸ τὴν ἀποσύνησιν τῶν ἀξιών, τῶν ἐνοπιῶν καὶ τῶν ἰδεῶν εἰς τὸν θρησκευτικόν, παιδαγωγικόν, πολιτικόν καὶ κοινωνικόν τομέα, διὸ καὶ ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν μεταφυσικῶν προεκτάσεων, τ.ε. τοῦ Θεοῦ.

Ἐν τῇ προσπάθειά τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ὡς ἄνω μεγάλου θρησκευτικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ καὶ ἔθνικοῦ αὐτῶν ἔργου, τὸ ὁποῖον ταυτίζεται μετὰ τὴν ἐκ μέρους αὐτῶν ἴδρυσιν καὶ διαποιμάνσιν τῶν πρώτων ἐλληνορθόδοξων ἐνοριῶν (κοινοτήτων) τῆς Διασπορᾶς συνήντησαν οἱ ὁμογάλακτοι οὐκ ὀλίγας δυσκολίας, προερχομένας τὸσον ἐκ μέρους τῶν συμπατριωτῶν των, τοὺς ὁποίους ἐκλήθησαν νὰ διακονήσουν πιστῶς ἄχρι θανάτου, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν διαφόρων, ἐλαχίστων βεβαίως, οὐχὶ φιλικῶς πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος διακεκμημένων κρατικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας διὰ τὰ ὑπηρετήσουν. Οὐδέποτε ὁμοῦ ἐγκατέλειψαν τὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον τελικῶς ἠδυνήθησαν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, νὰ φέρωσιν εἰς πέρας χάρις εἰς τὴν βαθεῖαν αὐτῶν πίστιν καὶ αὐτοθυσίαν, εἰς τὴν ἀμέριστον στοργὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὴν συνεργασίαν τῆς πλειονότητος τῶν πρώτων κυρίως Ἑλλήνων ἀποδήμων. Πρὸ τῶν μεγάλων κινδύνων καὶ ἐμποδίων, τὰ ὁποῖα συνήντησαν, δὲν ὑπεχώρησαν οἱ ὁμογάλακτοι ἀδελφοὶ — εἴτε ὡς ἐπίσκοποι, εἴτε ὡς πρεσβύτεροι εἴτε τέλος ὡς μετακαταδεδυμένοι φοιτηταὶ — γνωρίζοντες καλῶς πρῶτον, ὅτι τὸ ἔργον τῶν πρωτοπόρων ἐξυπηρετεῖ μὲν τὸ σύνολον, ἀλλὰ συγχρόνως ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μετὰ τὰ συμφέροντα ὀρισμένης μερίδος, ἡ ὁποία καὶ ἀντιτίθεται εἰς αὐτό, δεύτερον ὅτι ἡ δόξα τῶν πρωτοπόρων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φθονεῖται, οἱ Κολόμβοι πτύουν αἷμα ἕως ὅτου φθάσουν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ οἱ Γαλιλαῖοι καταδικάζονται εἰς θάνατον χάριν τῆς ἀληθείας, καὶ τρίτον ὅτι ἀνάγκη τῶν διδασκάλων σπεύρει καθ' ἑκάστην, ὡς εἰπεῖν, ἡμέραν, ἵνα τῇ γοῦν συνηχεῖα δυνηθῆ κρατηθῆναι παρὰ τοῖς ἀκούουσι τῆς διδασκαλίας ὁ λόγος»<sup>251</sup>.

Ἀπὸ τὴν Σχολὴν αὐτὴν ἐξῆλθον οὐκ ὀλίγοι διάδοχοι τῶν ἀποστόλων, οἱ ὁποῖοι «ἐβάσταξαν», κατὰ τὸ παράδειγμα ἐκείνων, τὸ ὄνομα Του ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλείων»<sup>252</sup> καὶ οἱ ὁποῖοι προέκριναν «τοῦ ζῆν τὸ τεθνήσκαι», «τοῦ πειθαρχεῖν Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις»<sup>253</sup>, ἀμετάθετον ἔχοντες τὸ τῆς ὁμολογίας φρόνημα, «ἀκλινῆ κατέχοντες τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος»<sup>254</sup> καὶ διαπνεόμενοι πάντοτε ἀπὸ

251. ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, Περὶ Ἰερωσύνης λόγος ἕκτος, 4 (PG 48, 680).

252. Πράξ., 9,15.

253. Πράξ., 5,29.

254. Ἐβρ., 10,23.

αἴσθημα εὐθύνης, σεβασμοῦ, ἀγάπης, ἐργασίας, ἀνησυχίας καὶ ἀνικανοποίησεως τοῦ πνεύματος, δικαιοσύνης καὶ ἀντικειμενικότητος, ὡς καὶ ἀπὸ ἔφρασι διὰ πνευματικὴν δημιουργίαν μέσα εἰς τὸν καταλυτικὸν καὶ ἐν πολλοῖς ἀνισόρροπον κόσμον τῆς ἐποχῆς μας, ὁ ὁποῖος διακρίνεται διὰ τὴν πολλαπλότητα, τὴν ρευστότητα καὶ τὴν μεταβλητότητα τῶν πάντων. Ἐκ τῶν κόλπων αὐτῆς ἐξεπορεύθησαν οἱ λαμπαδοῦχοι φαεσφόροι, οἱ εὐκλεεῖς ὑψηγῆται, οἱ ἀγλαΐζοντες ἀστέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ στεργοὶ ὑπὲρ τῆς πίστεως διὰ τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου τρόπου μαρτυρήσαντες ἀθλοφόροι, οἵτινες (πτεροῖς ἀπαθείας καὶ ταπεινοφροσύνης ἐν τῷ ἀέρει τῆς μουσικῆς θεολογίας νηρόμενοι καὶ εἰς τὸν ἄνω βυθὸν τῆς γνώσεως τῶν μυστηρίων Θεοῦ μετὰ θείου πνεύματος εἰσερχόμενοι, ταῖς ἀστραπαῖς τῶν ἐνθέων δογμάτων καὶ νοημάτων τὸ τῆς φιλοδοξίας καταφλεγόμενον πνεῦμα)<sup>255</sup>.

Ἐξ αὐτῆς ἐξεπήρασαν τὰ εὐχεστάτα ὄργανα τῆς Ὁρθοδοξίας, αἱ καλλικέλαδοι σάλπιγγες τοῦ Γένους καὶ οἱ ἱεουργοῦντες τὰ θεῖα καὶ ἄρρητα μυστήρια λειτουργοί, οἱ ὁποῖοι, μετὰ τὴν φροντίδα τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἔσπειραν εἰς τὰ πέρατα τῆς Ἑλληνικῆς Διασπορᾶς τὸν λόγον τοῦ ἑλληνορθοδόξου πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀναστηλώνει συνειδήσεις καὶ ὠθεῖ εἰς μακρόπνοον δημιουργίαν καὶ προσφοράν.

ὑπὸ τῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης πνευματικῶς ἐτέχθησαν οἱ πνευματικοὶ ἐστιάτορες, οἱ τὰ νέφη τῆς ψυχῆς σκεδάζοντες καὶ τοῦ σκότους ἐξαίροντες, οἱ τὸν νοῦν ἀπαθεία καταλαμπρόντες καὶ θεῖα ταπεινώσει καθοραΐζοντες, οἱ ἀνελθόντες τὸν λόγον τῆς θεωρίας διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν γνόφον τῆς ἀπαθείας, οἱ τὴν ὁδὸν τῆς γνώσεως πρὸς θεογνωσίαν διὰ τῆς ἀγνωσίας βαδίσαντες, οἱ ἀποστολικῆς διδασκαλίας φηρόμενοι ἐμπλεοὶ, οἱ ἐν τῇ θεῖα σοφίᾳ ἀναφανέντες φιλόσοφοι καὶ ἐν τῷ κάλλει τῶν λόγων ἀποδειχθέντες θεοφθόγγοι ῥήτορες, οἱ περικαλλεῖς καὶ ὠραῖοι μαθηταὶ τοῦ αἰωνίου Διδασκάλου, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦ πνευματικοῦ των, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μαρτυρίου ἠρδευσαν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἤνθησαν Ὁρθοδοξίαν εἰς τὰ πνεύματα τῶν πιστῶν των, τῶν ὁποίων «ἰλιγγίᾳ οὖν πᾶσα ψυχὴ καὶ μετοκλάζει τοῖς λογισμοῖς, ὅταν μὲν ἐνθυμηθῇ τὰ αἰώνια, τὴν ἀρετὴν αἰρουμένη, ὅταν δὲ ἀποβλέψῃ πρὸς τὰ παρόντα, τὴν ἡδονὴν προτιμῶσα»<sup>256</sup>.

Ἐκ τῆς μητρικῆς ἀγκάλῃς τῆς περιφήμου ταύτης γεραρᾶς καὶ περιπύστου Πατριαρχικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐξῆλθον οἱ ποιμενικοὶ αὐλοὶ, οἱ ὁποῖοι ὑψώθησαν ἐμβατεῦντες εἰς τὰ θεῖα τοῦ ἀγεννήτου Πατρὸς καὶ τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀνάρχου καὶ ἰσοτίμου τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ Ἁγίου Πνεύματος μυστήρια καὶ οἱ ὁποῖοι ἐγλύκαναν τὴν ἀκοὴν καὶ

τὴν διάνοιαν, ἠύφραναν τὰ συστήματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς μελίρρυτοι ποταμοὶ κατηγλάισαν καὶ ἐξακολουθοῦσιν εἰσέτι νὰ καταγλαΐζωσι τὰς κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας ἀποβάντες πνευματικοὶ φορεῖς, τῶν ὁποίων τὸ ἔργον παραμένει ἀφθαρτον ἐντὸς τῆς ροῆς τῶν αἰώνων καὶ τῶν πνευματικῶν καὶ ἐκπολιτιστικῶν ἀνακατατάξεων.

Ἐκ τῆς ἐνδόξου καὶ περιφήμου ταύτης Σχολῆς ἀπεφοίτησαν οἱ ὑπέρτιμοι καὶ πανάριστοι, κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς καὶ πλέον αἰῶνος, «στῦλοι τῶν δογμάτων», αἱ κρηπίδες καὶ τὰ ἀκατάσειστα ἐρείσματα τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ὀρθοπροαξίας, οἱ ποθήσαντες τὴν ὄντως ἀδιάδοχον καὶ ἀμετάπτωτον βασιλείαν τοῦ αἰῶνος τὰς ἀμαρτίας τοῦ κόσμου ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ<sup>257</sup>, οἱ ποδηγῆται λαοῦ θεόφρονος, οἱ ὑψηπέται καὶ συγχρόνως ρεαλισταί, οἱ ἐκζητήσαντες τὸ θεῖον κάλλος καὶ ἐπιποθήσαντες τυχεῖν μόνῃς τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, οἱ ἀπεκδυθέντες τοὺς χιτῶνας τῆς ἀλλοτριωμένης ψυχῆς καὶ ἐνδυθέντες τὸν ἀπαστράπτοντα χιτῶνα τῆς ἀγάπης, τῆς πίστεως, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς αὐτογνωσίας, οἱ ἄσαντες ὠδὴν ἐπινίκιον τῷ «Θεῷ τῷ ποιῆσαντι θαυμαστά τέρατα, βραχιόνι ὑψηλῶν», οἱ τῇ καθοδηγήσει καὶ ἐμπνεύσει τοῦ ἁγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἐν οὐκ ὀλίγοις προβλέψαντες τὴν πορείαν τῶν μελλόντων νὰ γίνωσι καὶ διασαφηνησάντες ὡς ὄντως μεγάλοι ἐκκλησιαστικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἄνδρες, ὅσον ἦτο δυνατόν εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, τὴν ἐκβασιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων.

Ἐντὸς αὐτῆς τῆς πνευματικῆς κυψέλης ἐμορφώθησαν οἱ προασπισταὶ καὶ πρόμαχοι καὶ ἐμπειρότατοι θεολόγοι, οἱ γενναίως προασπιζόμενοι τὰ δόγματα καὶ τοὺς θεσμούς, τὴν πίστιν καὶ τὰ δίκαια τῆς κατ' Ἀνατολᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, προσφέροντες καὶ προσφέροντες ἔτι εἰς αὐτὴν μεγάλας ὑπηρεσίας διὰ τῆς διδασκαλίας, διὰ τοῦ λόγου, διὰ τῶν γνώσεων καὶ τῶν συγγραφῶν αὐτῶν, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῆς εὐσεβοῦς αὐτῶν μεγαλονοίας κανόνες ὀρθοφροσύνης, εὐαγγελικῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως ἀναδειχθέντες, ἔτι δὲ καὶ ὑποδείγματα κάθε δυνατοῦ παλμοῦ ζωῆς καὶ πνευματικῆς δροσιᾶς καὶ ὁμορφιάς.

Ἐκ τοῦ μεγάρου τούτου τῶν «Βυζαντινῶν Μουσῶν» ἐξῆλθον ἄνδρες πνευματοφόροι, χριστοφόροι καὶ Θεοφόροι, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦ παραδείγματός των καὶ διὰ τῆς καθημερινῆς αὐτῶν δράσεως καὶ ζωῆς ἐτόνιζον τὴν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ διὰ τὸν κόσμον παρουσίαν τοῦ θεοῦ, τὸ ὁποῖον «καὶ πάλιν, κινεῖ καὶ κινεῖται, ὡς διψῶν τὸ διψᾶσθαι καὶ ἐρῶν τοῦ ἐρᾶσθαι καὶ ἀγαπῶν τὸ ἀγαπᾶσθαι»<sup>258</sup>.

255. Πρβλ. ΝΙΚΗΤΑ ΣΤΗΘΑΤΟΥ, Ἐκατοντὰς πρώτη, με'.

256. Ἰδὲ Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ὁμιλία εἰς τὸν ἈΨαλμόν, 5 (ΒΕΠ, 52,17,10-12).

257. Πρβλ. Ἰωάν., 1,29.

258. Πρβλ. ΜΑΞΙΜΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ, Περὶ Θεολογίας Κεφαλαίων ἑκατοντὰς ἐβδόμη, π' (Φιλοκαλία, τ. 2, σ. 183, 184).



## ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ\*

Περί των Ιερών Κανόνων των Οικουμενικών Συνόδων πλείστα ὄσα ἐγράφησαν κατὰ καιρούς παρά τε θεολόγων καὶ νομομαθῶν. Ὅστοι συγιστῶσι τὸν κύριον κερμὸν τοῦ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῆς Θεολογίας ἀναπτυχθέντος σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου Κανονικοῦ Δικαίου, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῆς Νομικῆς Ἐκκλησιαστικοῦ τοιοῦτου.

Ἐκρίνομεν σκόπιμον, ὅπως δημοσιεύσωμεν τὴν παροῦσαν ἡμῶν ἐργασίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ συνοπτικῶς διαπραγματευόμεθα περὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἐπιφυλασσόμεθα δ' ὅπως δημοσιεύσωμεν καὶ τὰ πρακτικὰ τῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων ἐν τῷ μαθήματι τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς χρονικῆς περιόδου 1934-1935, ἀκριβῆ ἀντίγραφα τῶν ὁποίων διετηρήσαμεν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ ἡμῶν, ὡς διατελέσαντες γραμματεὺς τούτων, ἐν ταῦτῳ δὲ βοηθὸς τοῦ ἀειμνήστου καὶ σοφοῦ Διδασκάλου ἡμῶν ἐν τε τῷ Κανονικῷ Δικαίῳ, ὡς καὶ τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ὁμιλητικῇ καὶ τῇ Ποιμαντικῇ. Τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν, ἣν εἶχομεν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης μελέτης, παραθέτομεν ἐν τέλει αὐτῆς.

(\*) Ἡ παρούσα ἡμῶν μελέτη συνετάγη (1935) κατὰ σύστασιν τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ Ἀμύλια Ἀλιζάτου († 1969) κατεκοσμήσαντος τὴν ἐπιστήμην τῆς

Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, ἐπτά τὸν ἀριθμὸν, συνεκλήθησαν κατὰ τὰ ἔτη 325 ἕως 787 ἕνεκα τῶν ἀναφανισσῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αἱρέσεων καὶ κακοδοξιών. Αἱ ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθεῖσαι τῇ ἐπιστοσίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀποφάσεις, ἦσαν διτταί, ἀναφερόμεναι αἱ μὲν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν διατύπωσιν τῶν ὅρων τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καλούμεναι πρὸς τοῦτο δόγματα, ὅροι, τόμοι καὶ ἐκθέσεις, αἱ δὲ εἰς τὴν διοικήσιν, διαποίμωσιν, εὐταξίαν, τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἐκκλησίας πολιτεία, ὡς καὶ τὴν καθόλου χριστιανικὴν ζωὴν τῶν πιστῶν αὐτῆς μελῶν, καλούμεναι «κανόνες». Ὡς ἐκ τούτου δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνηγόμους εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, αἱ ὑπὸ τῶν ἐπτά Οἰκουμενικῶν Συνόδων ληφθεῖσαι ἀποφάσεις, ἀποτελοῦσι τὴν

Θεολογίαν διὰ πλείστων περισπουδᾶστων ἔργων<sup>1</sup>, καὶ συναπληρώθη μεταγενεστέρως.

1. Γερασίου Κοινιδάρη. Ὁ Ἀμύλιας Ἀλιζάτος (1887-1969) ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. «Ἐκκλησία», Ἀθήναι 1969, σελ. 483-501. Τοῦ Ἀδ. τ. ο. Ὑ. Ἀλιζάτος Ἀμύλιας. Ἐν «Θρησκευτικῇ καὶ Ἠθικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ», 2φ Τόμ. Ἀθήναι 1963, σελ. 160-164. Ἐμ. Κωνσταντινίδου, Ἀμύλια Ἀλιζάτου ἀναγραφή τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων καὶ λοιπῶν δημοσιευμάτων (1910-1969). «Ἐκκλησία», Ἀθήναι 1969, σελ. 502-510.

Εἰς τὴν πεπυρακτωμένην αὐτῆς πνευματικὴν κάμινον ἐδοκιμάσθησαν, «ὡς ὁ χρυσὸς ἐν καμίνῳ»<sup>259</sup> οἱ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν κλείσαντες καὶ κλείζοντες ἐπισκοπικούς, ἀρχιεπισκοπικούς καὶ πατριαρχικούς θρόνους, τοὺς ὁποίους ἐλάμπρυναν καὶ ἐδόξασαν διὰ τοῦ λόγου καὶ τῶν ἔργων, διὰ τῆς πίστεως καὶ τοῦ μαρτυρίου των, τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν ἐγράφησαν με ἀνεξίτηλα γράμματα εἰς τὴν βίβλον τῆς ἐν οὐρανῷ θριαμβουούσης καὶ ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας.

Εἰς τὴν αὐτὴν ὡσαύτως πεπυρακτωμένην ὑπὸ τῶν ναμάτων τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας κάμινον ἐσφυρηλατήθησαν οἱ μεγάλοι «ἀνθρωποιοι» τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως καὶ λατρείας καὶ οἱ οἰκουμενισταί, οἱ ὁποῖοι χάριν τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὀλοκλήρου τῆς Χριστιανοσύνης, χάριν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους, χάριν τῆς διατηρήσεως τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, ἐλευθερίας ἣ ὁποία ἐκκινεῖ ἀπὸ τὸν πλησίον διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν του, τέλος δὲ χάριν τῆς εἰρήνης τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας οὐκ ὀλίγας

φορὰς ἐθυσίασαν προσωπικὰς αὐτῶν φιλοδοξίας καὶ ἐπιδιώξεις καὶ ταπεινῶς καὶ ἀγογγύστως ἐδέχθησαν ἀνυπάρκτους κατηγορίας καὶ κακοπίστους κριτικὰς, ἔχοντες πάντοτε ὑπ' ὄψιν, «ὅτι ἐκεῖνος μέγας παρά Θεῶ ὁ ταπεινοφρόνως ὑποκατακλιθεὶς τῷ πλησίον, καὶ ἀνεπαισχύντως ἐφ' ἑαυτὸν δεξάμενος τὰ ἐγκλήματα, κὰν μὴ ἀληθῆ ἦ, ὑπὲρ τοῦ τὸ μέγα ὄφελος τὴν εἰρήνην χαρίσασθαι τῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ»<sup>260</sup>.

\* \* \*

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Μητροπολίτης Περιστερίου  
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ (ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ) ΖΑΦΕΙΡΗΣ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

259. Παρ., 17,3.

260. Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Ἐπιστολαί, 219,2 (ΒΕΠ 55,261, 13-17).

άρραγῆ βάσιν τῆς ἀμωμῆτου πίστεως, τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς καὶ πνευματικῆς τελειώσεως.

«Αἱ ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, εἴτε ὡς πρὸς τὰ δογματικὰ ζητήματα διατυπούμενα εἰς τοὺς λεγομένους «Ὁ ρ ο υ ς», εἴτε ὡς πρὸς τὰ διοικητικὰ ἐκφερόμενα εἰς τοὺς λεγομένους «Κ α ν ό γ α ς», εἴτε ὡς πρὸς τὰ δικαστικὰ ἐκδιδόμενα ὡς δριστικὰ καὶ τελεσιδίκου τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ ἀναθεωρητικοῦ δικαστηρίου, εἶναι ἀπολύτως διὰ πάσαν ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὑποχρεωτικὰ καὶ χαρακτηρίζονται καὶ εἶναι, ὡς πρὸς μὲν τὰ δογματικὰ ἄ μ ε τ ἄ θ λ η τ ο ι, καὶ ἄ λ ἄ θ η τ ο ι, ὡς πρὸς δὲ τὰ διοικητικὰ καὶ δικαστικὰ ἄ μ ε τ ἄ κ λ η τ ο ι, τῆς οἰασθήποτε τροποποιήσεως αὐτῶν οὔσης δυνατῆς μόνον ἐξ ἀποφάσεως νέας Οἰκουμενικῆς Συνόδου»<sup>2</sup>.

Διὰ ταῦτα αἱ ὑπὸ τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις, ἀναφερόμενα εἴτε εἰς τὰ δόγματα τῆς πίστεως, εἴτε εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ ἐσωτερικοῦ πολιτευματος τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ὑποχρεωτικὰ εἰς ἅπαντα τὰ μέλη ταύτης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Πολιτείαν, ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζεται παρ' αὐτῆς ὁ θεοσύστατος ὀργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι αὕτη εἶναι θεῖον καθίδρυμα, ταμιούχος τῆς θείας Χάριτος καὶ ἔχει σωτηριώδη ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολήν. Εἶναι δὲ γνωστὸν, ὅτι καθ' οὗς χρόνους συνεκλήθησαν αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι καὶ διώκουν τὸ Ἑλληνικὸν Βυζαντινὸν Κράτος Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ Αὐτοκράτορες, περιέβαλλον τὰς ὑπ' αὐτῶν ληφθείσας ἀποφάσεις μετὰ κύρους τοῦ Νόμου. Οὕτω λόγου χάριν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς Α', περιβάλλων διὰ τοῦ κύρους τοῦ νόμου τὰς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἄρτισε ταῦτα: «θεσπίζομεν τάξιν νόμων ἐπέχειν τοὺς ἁγίους ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, τοὺς ὑπὸ τῶν ἁγίων ἐπτὰ Συνόδων ἐκτεθέντας ἢ δεδικωθέντας τῶν γὰρ Συνόδων τὰ δόγματα καθάπερ τὰς θείας Γραφὰς δεχόμεθα, καὶ τοὺς κανόνας ὡς νόμους φυλάττομεν» (Νεαρά ρλα', κεφ. α' πρὸλ. Βασιλικῶν διδλ. ε', τίτλ. Γ, δ)<sup>3</sup>.

Ἐντεῦθεν ἐπεξηγεῖται τὸ ἄμεσον διαφέρον τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου διὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα, ἢ ἐνεργὸς αὐτῶν πρωτοβουλία πρὸς σύγκλησιν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἢ παρουσία τούτων εἰς αὐτάς, εἴτε δι' ἀντιπροσώπων αὐτῶν, ἢ ἐπικύρωσις διὰ τῶν ὑπογραφῶν αὐτῶν τῶν πρακτικῶν τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν. Ἐνεκα τούτου οὗτοι ἐθεωροῦντο ὡς προστάται καὶ φρουροὶ τῆς ὀρθόδοξου χριστιανικῆς πίστεως, διατιθέμενοι ὁμοθυμῶς πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν θείων δογμάτων καὶ

2. Ἄ μ. Ἄ λ ι θ ι ζ ἄ τ ο υ. Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες καὶ οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Νόμοι. Ἐν Ἀθήναις 1949, σελ. 21.

3. Ἰ ω ἄ ν. Κ α ρ μ ῆ ρ η, Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι. Ἐν Ἱεροσολυματικῇ καὶ Ἡθικῇ Ἑγκυκλοπαιδείᾳ, τόμ. 9ος. Ἀθήναι 1966, σελ. 687-693. Τ ο υ Ἀ θ τ ο υ, Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὁρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Τόμος 1. Ἀθήναι 1952, σελ. 114-117.

τῶν κανόνων, διὰ τῶν ὁποίων διατηρεῖτο ἐν τῇ ὀργανισμῷ τῆς Ἐκκλησίας ἡ τε εὐταξία καὶ πειθαρχία.

Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες περιδληθέντες διὰ τοῦ κύρους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, εἶναι ἀμετάκλητοι, ὡς ὑποστηρίζει καὶ ὁ ἀείμνηστος καθηγητῆς Ἀμίλιας Ἀλιβιζάτος, ἦτοι δὲν ἀνακαλοῦνται, οὐδὲ τροποποιοῦνται, εἰμὴ μόνον διὰ τῆς ἐκδοσάσης αὐτοὺς ἀρχῆς, τούτεστιν ὑπὸ νέας Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐπομένως διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν οὗτοι ἔχουν διαρκῆ ἰσχύον καὶ ἀδιάσειστον κύρος, δέον δ' ὅπως τηρῶνται ἀπαρεγκλίτως ὑπὸ πάντων τῶν πιστῶν μελῶν αὐτῆς. Ὅσοι τυχὸν ἐξ ἐνδιαφέροντος περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων ἀδυσανίστως ἀποφαίνονται περὶ καταργήσεως ἢ τροποποιήσεως αὐτῶν, σφάλλονται, ἐκτροπέμενοι τῆς κανονικῆς δάσεως. Ἀλλοίμονον ἐὰν κατὰ τὰς ἐκάστοτε κρατούσας προσωπικὰς ἀντιλήψεις μετεβάλλοντο ἰσχύουσαι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κανονικὰ διατάξεις. Ἐὰν διὰ νόμους τῆς Πολιτείας οὐχὶ πάντοτε καθίσταται εὐχερῆς ἢ ἄρδην ἀνατροπὴ τούτων, πολλῶ μᾶλλον διὰ τὸν θεοσύστατον ὀργανισμὸν τῆς Ἐκκλησίας τὸ τοιοῦτον εἶναι πάντῃ ἀδύνατον. Τοιαῦτα τυχὸν ἔμμοιοι ἀντιλήψεις καὶ ιδεαὶ οὐδέποτε ἐγένοντο ἀποδεκταὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ μόνη ἐνδεδειγμένη ὁδὸς τακτοποιήσεως οἰασθήποτε ἐμφανιζομένης ὑποθέσεως ἐν τῇ ζώσῃ Ἐκκλησίᾳ εἶναι ἢ ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου συλλογικοῦ σώματος ἐν αὐτῇ ἐξέτασις αὐτῆς. Κατὰ συνέπειαν μόνον Οἰκουμενικῆ Σύνοδος δύναται ἀρμοδίως νὰ ἐπιλαμβάνηται οἰασθήποτε σοβαρωτάτης ὑποθέσεως, ἀφορώσης εἰς τὸ σύνολον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔχουσας ἀναφαίρετον ἰσχύον καὶ οἰκουμενικὸν κύρος.

Διὰ ταῦτα ὅσοι τυχὸν φρονοῦν, ὅτι δύναται εὐχερῶς ἐκάστη Ὁμόδοξος ἐπὶ μέρους Ἐκκλησία νὰ προβαλεῖ εἰς κατάργησιν ἢ τροποποίησιν Ἱερῶν Κανόνων, θεσπισθέντων ὑπὸ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τελοῦν ἐν παντελεῖ ἀγνοία τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Ὁρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἢ καὶ ἠθελήμως ἐνίοτε προσβάλλουν τοιαύτας ἀνορθόδοξους καὶ ἀντικανονικὰς ἀπόψεις πρὸς δημιουργίαν ἐντυπώσεων εἰς ἀνθρώπους ἀγνοοῦντας παντελῶς τὰ ὑπὸ τῶν Θεοφόρων Πατέρων παραδεδεγμένα, διαταράσσοντες τὴν καθεστηκυῖαν κανονικὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τάξιν. Οἰκοθεν ἕμως νοεῖται, ὅτι ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἐμφανίζονται εἰς τὰς ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας θέματα χρήζοντα κανονικῆς ἐπιλύσεως, αὐτὰ ἐπιλαμβανόμενα αὐτῶν, προετοιμάζουν τὰς εἰσηγήσεις ἐπ' αὐτῶν πρὸς ὑποβολὴν καὶ δριστικὴν τούτων ἐπίλυσιν ὑπὸ τῆς μελλούσης νὰ συγκληθῆ νέας Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐνεκα τούτου αὐτὰ ἀνταλλάσσουν τὰς ἀπόψεις αὐτῶν μετ' ἀλλήλων, σύγκροτον ἐπιτελεῖα ἐξ εἰδικῶν κανονολόγων καὶ συντάσσουν καταστάσεις τῶν προταθησομένων ὑπ' αὐτῶν θεμάτων, ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον ἕμως προϋπόθεσιν, ὅτι εἰς ταῦτα ἀπηχοῦν τὴν καλὴν συνείδησιν τοῦ χρισστεπωνύμου αὐτῶν πληρώματος.

Εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπέδρασαν ἢ ἐν τῇ Μεγίστῃ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους συνεληθῶσα ἐν ἔτει 1930 Προκαταρκτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἁγίων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, κατόπιν προγενεστέρως μετ' ἀλλήλων συνηγορήσεως. Εἰς τὸ ἐκδοθὲν τεύχος τῶν Πρακτικῶν

ταύτης καθορίζεται ο σκοπός της συγκλήσεως της ειρηνόμενης ταύτης Προκαταρκτικής Έπιτροπής. Έν αυτώ μεταξύ άλλων αναγράφονται και ταύτα:

«Η Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως έν τή όφειλομένη μερίμνη αυτής ως προκαθήμενη των αδελφών Όρθοδόξων Έκκλησιών, τήν ύπάρχουσαν μεγάλην γενικήν ανάγκην ύπ' όφει έχουσα και εις τόν κοινόν των αδελφών Έκκλησιών πόσον άνταποκρινόμενη, προήλθε, τής καλής των πραγμάτων παρασκευής στοχαζόμενη, εις τήν σύγκλησιν κατά πρώτον Προκαταρκτικής Όρθοδόξου Έπιτροπής, σκοπόν έχούσης τόν άπό κοινής γνώμης και άποφάσεως κατάρτισμόν του Προγράμματος τής μελλούσης άκολουθίας συγκλήθηναί προς ούσιαστικήν άπόφανσιν γενικής Όρθοδόξου Συνόδου, κληθείσης και ταύτης, διά τήν έλπίζομένην μετ' αυτήν συγκρότησιν Μεγάλης Όρθοδόξου ή Οικουμενικής Συνόδου, τή όνόματι τής Προσυνόδου, οίοναι ως προδρόμου αυτής»<sup>4</sup>.

Περί τής τωιαύτης προετοιμασίας του Προγράμματος τής συγκληθησομένης νέας Πανορθόδοξου Συνόδου έποηήσατο ιδιαίτερον λόγον ο άείμνηστος καθηγητής Άμιλικας Άλιβιζάτος εις τό έν Άθήναις συγκληθέν τή 1939 Πρώτον Όρθόδοξον Θεολογικόν Συνέδριον<sup>5</sup>.

Έξ άλλου είναι γνωστόν, ότι εις τήν έγκαιρον και καλήν προετοιμασίαν ταύτης απέδωσαν αί άχρι τούδε συνεληθούσαι δύο μεγάλαι Προκαταρκτικαί Πανορθόδοξοι Διασκέψεις, ή έν Ρόδω τή 1961 και ή έν Γενεύη τής Έλθετίας τή 1982, έν αίς προσεδλήθησαν και συνεζητήθησαν όλα κατά τάς προτάσεις των επί μέρους Όρθοδόξων Έκκλησιών θέματα δέον ν' άπασχολήσουν αυτήν, ύπό τήν άπαραίτητον έννοείται προϋπόθεσιν τής διαχύτου έκδηλώσεως τής τωιαύτης έπιθυμίας του πληρώματος άπάσης τής Όρθοδόξου Καθολικής Έκκλησίας περί τής ανάγκης συγκλήσεως Πανορθόδοξου ή Οικουμενικής νέας Συνόδου<sup>6</sup>.

4. Πρακτικά τής Προκαταρκτικής Έπιτροπής των Άγιων Όρθοδόξων Έκκλησιών τής συνελευθούσης έν τή έν Άγιω Όρει Έρεξ Μεγίστη Μονή του Βατοπεδίου (8-23 Ιουνίου 1930). Έν Κωνσταντινουπόλει 1930, σελ. 3.

5. Ά μ ι λ ι κ α Ά λ ι β ι ζ ά τ ο υ, Procés - Verbaux du Premier Congrès de Theologie Orthodoxe. Athènes 1939, σελ. 297. Τ ο υ Α δ τ ο υ. Οι Έσροί Κανόνες. Έν Άθήναις, 1949, σελ. 22.

6. Ί ω ά ν ν ο υ Κ α ρ μ ί ρ η. Η έν Ρόδω Πανορθόδοξος Διάσκεψις. «Έκκλησία». Άθήναι: 1962, σελ. 14-18. Τ ο υ Α δ τ ο υ. Προσφώνησις προς τά μέλη τής Πανορθόδοξου Διασκέψεως τής Ρόδου κατά τό προς τιμήν αυτών δοθέν ύπό τής Σχολής δεΐπνον τή 3η Όκτωβρίου 1961. «Έκκλησία». Άθήναι 1961, σελ. 372-384. Τ ο υ Α δ τ ο υ. Η Πανορθόδοξος Διάσκεψις Ρόδου, έν «Θεολογία». Άθήναι 1961, σελ. 496 έξ. Ε ί ρ η ν α ί ο υ, Μ η τ ρ ο π ο λ ί τ ο υ Σ ά μ ο υ. Η Πανορθόδοξος Διάσκεψις τής Ρόδου. «Έκκλησία». Άθήναι 1961, σελ. 370-371. Β α ρ ν ά θ α Τ ζ ω ρ τ ζ ά τ ο υ, Μητροπολίτου Κίτρους. Αί άποφάσεις τής Β' Προσυνοδικής Πανορθόδοξου Διασκέψεως. «Έκκλησία». Άθήναι 1982, σελ. 435-437. Τ ο υ Α δ τ ο υ. Άξιολόγησις τής Β' Προσυνοδικής Πανορθόδοξου Διασκέψεως, ένθ. άν.

Μετά τά άνωτέρω γενικώς περί των Έσρων Κανόνων των Οικουμενικών Συνόδων λεχθέντα, χωροῦμεν εϋθὺς εἰς τήν ἐξέτασιν των ὑπὸ μᾶς ἐκάστης Οἰκουμἐνικῆς Συνόδου θεσπισθέντων Κανόνων.

1. Έσροί Κανόνες τῆς Α' Οἰκουμἐνικῆς Συνόδου.

Αὕτη, ὡς γνωστόν, συνεκλήθη ἐν Νικαία τῆς Βιθυνίας τῇ 325 ἔνεκα τῆς ἀναφύσεως ἐν τῇ Έκκλησίᾳ αἱρέσεως τοῦ Ἀρείου. Κατ' αὐτὴν παρέστη ὁ Αὐτοκράτωρ Μέγας Κωνσταντῖνος καὶ ἔλαβον μέρος περὶ τοὺς 318 Ἐπίσκοποι, ἡ πλειονότης των ὁποίων προήρχετο ἐξ Ἀνατολῆς, πέντε δὲ ἐκ Δύσεως. Ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης ἀντιπροσωπεύθη ὑπὸ δύο πρεσβυτέρων. Εἰς αὐτὴν διεκρίθησαν κυρίως ὁ Ἀντιοχείας Εὐστάθιος, ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρος, ὁ Κορδούης Ὅσιος, ὁ Τριμυθούνας Σπυρίδων, ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, Διάκονος τότε ὢν. Ἡ Α' Οἰκουμἐνικὴ Σύνοδος συνήθως καλεῖται «Σύνοδος των 318 Πατέρων». Ταύτης μετέσχον πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι. Αἱ συνεδρίαὶ αὐτῆς ἤρχισαν τῇ 20 Μαΐου τοῦ ἔτους 325 καὶ ἔληξαν τῇ 15 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Κατὰ τὸν ἱστορικόν Βασίλειον Στεφανίδην, «ἡ Α' Οἰκουμἐνικὴ Σύνοδος συνήλθεν ἐν Νικαία τὸν Μαΐον τοῦ 325, ἐν εὐκτηρίῳ οἴκῳ ἢ ἐν οἴκῳ των βασιλέων καὶ διήρκεσε μέχρι τέλους Ἰουλίου. Ἐν αὐτῇ παρέστη ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ περὶ τοὺς 270 Ἐπίσκοποι». Ὡς Πρόεδροι αὐτῆς ἀναφέρονται οἱ Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρος, Ἀντιοχείας Εὐστάθιος καὶ Κορδούης Ὅσιος. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἀναφέρει, ὅτι ταύτης μετέσχον 318 πατέρες, ἐπίσκοποι, χωρεπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι ἢ διάκονοι ἀντιπροσωπεύοντες ἐπισκόπους<sup>7</sup>. Περὶ τοῦ ὅτι παρέστησαν τριακόσιοι καὶ πλείονες Πατέρες ἐν αὐτῇ, ἀναφέρει καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος εἰς τὸν τρίτον αὐτοῦ λόγον κατὰ Ἰουδαίου. «Τριακόσιοι πατέρες, ἢ καὶ πλείους, εἰς τὴν Βιθυνῶν χώραν συναλθόντες ταῦτα ἐνομοθέτησαν»<sup>8</sup>. (Συνεχίζεται)

ΤΙΤΟΣ ΕΜΜ. ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ

Μητροπολίτης

πρ. Παραμυθίας, Φιλιατών καὶ Γηρομερίου

σελ. 521-523. Μ ε λ ε τ ί ο υ, Μ η τ ρ ο π ο λ ί τ ο υ Ν ι κ ο π ὄ λ ε ω ς. Η Β' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις. «Έκκλησία». Άθήναι 1982, σελ. 461-464, 497-499, 527-529. 1983, σελ. 29-31, 72-75.

7. Β α σ ι λ ε ί ο υ Σ τ ε φ α ν ί δ ο υ. Έκκλησιαστικὴ Ἱστορία. Άθήναι 1948, σελ. 160. Τ ο υ Α δ τ ο υ. Λόγος ἐπὶ τῇ 1600ῇ ἐπετείῳ τῆς Α' Οἰκουμἐνικῆς Συνόδου. Ἐν τῇ «Ἐπετηρίδι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν» 1926. Ί ω ά ν ν ο υ Κ α ρ μ ί ρ η. Τά Δογματικά καὶ Συμβολικά Μνημεῖα τῆς Όρθοδόξου Καθολικῆς Έκκλησίας. Τόμος 1. Ἐν Ἀθήναις 1952, σελ. 118 έ. Μ η τ ρ ο π ο λ ί τ ο υ Κ υ ζ ί κ ο υ Κ α λ λ ι ν ί κ ο υ. Η Πρώτη ἐν Νικαία Οἰκουμἐνικὴ Σύνοδος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1930. Μ η τ ρ ο π ο λ ί τ ο υ Ἡ λ ι ο υ π ὄ λ ε ω ς καὶ Θ ε ί ρ ω ν Γ ε ν ν α δ ί ο υ. Ἱστορία τοῦ Οἰκουμἐνικοῦ Πατριαρχείου. Τόμος Πρῶτος. Άθήναι 1953, σελ. 52.

8. Μ i g n e E. Π. 48, σελ. 865.

## Η ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΕΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΥΠΑΛΛΑΙΑΣ κ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ

### 1. Ἡ ἐκλογὴ.

Τὴν Τρίτην 24ην Μαΐου 1983 συνήλθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Δ η μ τ ρ ί ο υ καὶ ἐξέλεξεν παμψηφεί εἰς τὴν χειρεύουσαν, ἀπὸ τῆς ἐκδημίας πρὸς Κύριον τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου κυροῦ Ἰσιδώρου, Ἱεράν Μητρόπολιν Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπάλαιας, τὸν ἀπὸ Κισάμου καὶ Σελίνου Σεβ. Μητροπολίτην Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Νεκτάριον. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Νεκτάριος πληροφορηθεὶς τὴν ἐκλογὴν του ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυριδωνος, ἀπήντησεν εὐλαβῶς εἰς τὸ τηλεγράφημα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀποδεχθεὶς ἅμα τὴν ἐκλογὴν του ὡς Μητροπολίτου Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπάλαιας.

Τὴν Παρασκευὴν 17ην Ἰουνίου μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου αὐθημερὸν ἐτελέσθη ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὸ Μικρὸν Μήνυμα, ἐν δὲ τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸ Μέγα Μήνυμα. Κατὰ τὸ μικρὸν Μήνυμα ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσφωνῶν τὸν Σεβ. κ. Νεκτάριον εἶπεν καὶ τὰ ἑξῆς: «... Ἡ Ἐκκλησία ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὴν πολυσχιδῆ δράσιν, ἣν ἐντὸς βραχείας χρονικοῦ διαστήματος ἀνέπτυξεν ἡ ὑμετέρα Ἱερότης ἐν τῇ προηγουμένη αὐτῆς Μητροπόλει: Καρπάθου καὶ Κάσου καὶ ἐκτιμήσασα τὸν ποιμαντορικὸν ζήλον καὶ τὰς οργανωτικὰς αὐτῆς ἰκανότητας, διὰ τῆς προσφάτου προαγωγῆς αὐτῆς ἠθέλησεν ὅπως δώσῃ αὐτῇ μείζονας εὐκαιρίας καὶ εὐρύτερον ἔδαφος ἵνα ἀναπτύξῃ καὶ πολλαπλασιάσῃ αὐτὴ τὰ ἤδη πολλαπλᾶ τάλαντα αὐτῆς καὶ θέσῃ ταῦτα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ φιλοχριστοῦ λαοῦ...». Εἰς τοὺς λόγους τούτους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπήντησεν λίαν συγκεκινημένος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Νεκτάριος καταλήξας ὡς ἑξῆς: «... Ἐφ' ὅσον ζῶ καὶ ἀναπνέω καὶ ὑπάρχω, θά ὑμῶν καὶ δοξάζω τὸν Κύριον καὶ Δεσπότην καὶ Θεόν μου καὶ τὸν εἰς τὸν Αὐτοῦ τόπον καθήμενον Ἡγούμενον τῆς ὑπ' οὐρανὸν Ὁρθοδοξίας, τὸν προσκυνητὸν ἡμῶν Αἰθέτην καὶ Δεσπότην, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, θά ἀγαπῶ καὶ τιμῶ καιρμένη καρδίᾳ καὶ ἐρωτικῇ τοῦ πνεύματος διαθέσει, τὸ Πάνσεπτον καὶ Ἱερόν Φανάριον καὶ ὅτι τοῦτο ἐκφράζει: ἐν τῇ πανορθοδόξῳ ἐκκλησιαστικῇ συνειδήσει: καὶ θά διακονῶ καὶ κηρύττω τὰ ὑψηλὰ καὶ εὐθυνοφώρα μηνύματα καὶ τὴν μυστικὴν κενωτικὴν δόξαν, ἣν ἐψηλάφησα καὶ ἐθεασάμην ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ εὐλογημένῃ πόλει: τῆς Κωνσταντινουπόλεως...».



Ἀπὸ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Σεβ. κ. Νεκταρίου εἰς Κάλυμνον.

### 2. Ἡ ἐγθρόνισις.

Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς 3ης Ἰουλίου ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ρόδου μετέβησαν οἱ Σεβ. ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἐπίσημοι εἰς τὸν λιμένα ἔνθα ἐπεβιβάσθησαν τὴν 6.30 π.μ. τοῦ ἐκεῖ πρὸς τοῦτο ναυλοχοῦντος ἀντιτορπυλικοῦ «Ἰέραξ» καὶ ἐπλευσαν πρὸς Λέρον. Εἰς τὸ πλοῖον ἐπεβιβάσθησαν ὁ τε ἐκπρόσωπος τῆς Α. Θ. Π. Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυριδῶν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Τιμόθεος, οἱ Σεβ. Μητροπολίται, Κώου κ. Αἰμιλιανός, Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ. Κύριλλος, Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Θεόδωρος, Πειραιῶς κ. Καλλίνικος, Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Ἀμβρόσιος, Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπάλαιας κ. Νεκτάριος, ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, ὡς καὶ ὁ καθηγούμενος καὶ ἑξαρχὸς Πάτιμου κ. Θεοδώρητος, ὁ Σχολάρχης τῆς Ἐκκλ. Πατριάρχδος Σχολῆς κ. Μισαήλ, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ὁρθοσκευτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς πανοσιολ. ἀρχμ. κ. Εὐσέβιος, ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Θεόδωρος καὶ ἄλλοι κληρικοί. Ἐπίσης ἐπεβιβάσθησαν ὁ Ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Δημοσθ. Δημοσθενόπουλος, οἱ δούλευται Δωδεκανήσου κ.κ. Κλ. Ζερβός καὶ Γ. Χιωτάκης, ὁ σύμβουλος τοῦ Ὑπ. Παιδείας καθηγητῆς κ. Γ. Βάζος, ὁ ταξίαρχος κ. Γ. Μανίνας, ἀνώτεροι δικαστικοί,

καθηγηται κ.λπ., και τὰ Συμβούλια τῶν ἐν Ρόδῳ Σουλῶν Καλυμνίων, Λερίων, Κρητῶν και Καρπαθίων.

Ἐν τῇ πλέειν πρὸς Λέρον, ἐτελέσθη ἡ Θ. Λειτουργία, ἱερουργούντος τοῦ προηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Πάτριου κ. Ἰσιδώρου. Περὶ δὲ τὴν 2αν μ.μ. κατέπλευσαν τὸ «Ἱέραξ» εἰς τὸν λιμένα τοῦ χωρίου Ἁγία Μαρίνα Λέρου, ἔνθα εὐρίσκειται ὁ Μητροπολιτικὸς Ναὸς τῆς νήσου. Ἐκεῖ ἀφοῦ ἠλόγησεν ὁ νέος Ἱεράρχης τὸ τιμητικὸν ἄγγελμα ἀνῆλθεν εἰς τὴν πρὸς τοῦτο στηθεῖσαν εἰς τὴν πλατεῖαν ἐξέδραν, ὅπου τὸν προσεφώνησεν ὁ Δήμαρχος Λέρου κ. Ἱ. Μαυρουδῆς και ἐκείνος ἀπήντησεν καταλλήλως. Ἀκολούθως φέρων μανδύαν μετέβη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Λέρου ἔνθα ἐγένετο ἡ Ἀκολουθία τῆς ἐνθρονίσεως κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεγνώσθη ἡ Πατριαρχική και Συνοδικὴ ἐγκύκλιος καταστάσεως. Ἐν συνεχείᾳ ὠμίλησεν κατὰ σειράν, ὃ τε πατριαρχικὸς ἐξαρχος Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Τιμόθεος, ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος Λέρου κ. Μελέτιος, ὁ ἐκπρόσωπος τῶν ἀπανταχοῦ Λερίων κ. Ἱ. Ρεπαπῆς και τέλος ἐξεφώνησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λέρου τὸν ἐνθρονιστήριον αὐτοῦ λόγον.

Μετὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως ἐδόθη δεξίωσις ἐν τῇ Μητροπολιτικῇ οἴκῳ και ἐπίσημον γεῦμα ἐν τῇ παραθαλασσίῳ κέντρῳ «Ἀλινδα» Λέρου, περὶ δὲ τὴν 5ην μ.μ. ὄραν ποντοπορουντες και ἀλίην οἱ Σεδασιμῶνται: Ἀρχιερεῖς και λοιποὶ ἐπίσημοι: ἐπλευσαν διὰ Κάλυμνον πρὸς ἱκανοποίησιν και τοῦ φιλοθρήσκου λαοῦ τούτου. Γενικῶς ἐντύπωσιν ἔκαμιν εἰς Λέρον ὁ θαυαστόχατος λόγος τοῦ πατριαρχικοῦ Ἐξάρχου Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ λαοῦ και ἡ εὐγενὴς χειρονομία τοῦ Δημάρχου Λέρου κ. Ἱ. Μαυρουδῆ, ὅστις ἐπέδωκε εἰς τὸν νέον Ἱεράρχην τὸ ποσὸν τῶν 300.000 δρχ. διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν τοῦ ἐπισκοπεῖου.

Εἰς Κάλυμνον ἐφθασεν τὸ «Ἱέραξ» περὶ τὴν 6.30 ἀπφγευματινήν, ὅπου προῦπήντησεν αὐτὸ σημασιολογιστὰ καίκια και ἄλλα πλεούμενα. Μετὰ τὴν ἀποβίβασιν και ἐπιθεώρησιν τοῦ τιμητικοῦ ἀγγέλματος, τῆς προσφωνήσεως τοῦ ἀντιδημάρχου κ. Μ. Ζαίρη, τοῦ δημάρχου ἀσθενούντος θαρέως εἰς Ἀθήνας, και τῆς ἀντιφωνήσεως τοῦ Μητροπολίτου κ. Νεκταρίου, προπρορευμένης τῆς φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου ἐφθασεν ἡ πομπὴ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν, ὅπου κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν ἐγένετο και ἐνταῦθα ἡ ἐνθρονίσις. Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς, ἐκτὸς τοῦ πατριαρχικοῦ ἐξάρχου ὠμίλησεν κατὰ σειράν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης και Σφακίων κ. Θεόδωρος, ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λέρου και Καλύμνου κ. Ἐμμανουήλ, ὁ Δήμαρχος Καρπάθου κ. Γ. Μακρῆς, ὁ πρόεδρος Κρητῶν Δωδ) σου κ. Γ. Χαρκιανᾶκης, ὁ πρόεδρος ἀπανταχοῦ Καλυμνίων κ. Σ. Ματῆλης, ὁ πρόεδρος ἀδελφότητος Καρπαθίων Ρόδου θεολόγος κ. Κ. Κωνσταντινίδης και ὁ ἐνθρονιζόμενος Ἱεράρχης. Οὗτος ἐτόνισεν τὴν ἀνάγκην ἐπιστροφῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ πνεῦμα τῆς εὐαγγελικῆς πτωχείας και λιτότητος ἐν μέσῳ τῆς συγχρόνου καταναλωτικῆς κοινωνίας. Ἐπίσης διεκήρυξεν τὴν συμπάραστασίν του εἰς τὰς Ἱ. Μονὰς τῆς νήσου, αἵτινες ἀποτελοῦν τὰ κῆστρα τῆς Ὀρθοδοξίας και τὰ κορυφαῖα σημεῖα φανερώσεως τῆς πνευ-

ματικῆς δυνάμεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκολούθως μετὰ τὴν ἐνθρονίσις ἐδόθη δεξίωσις ἐν τῇ ἐπισκοπείῳ πρὸς τμητῶν τῶν ἐπισήμων και ἐν συνεχείᾳ δεῖπνον ἐν τῇ Ναυτικῇ Ὀμίλῳ Καλύμνου. Μετὰ ταῦτα ἅπαντες ἐπεβιβάσθησαν τοῦ ἀντιτορπιλικοῦ και τοῦ ἰπταμένου σκάφους και ἐπέστρεψαν εἰς Ρόδον.

### Βιογραφικὸν Σημείωμα.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λέρου, Καλύμνου και Ἀστυπαλαίας κ. Νεκτάριος (κατὰ κόσμον Ἐμμανουήλ) Χατζημηχάλης ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1932 εἰς τὰ Χανιά τῆς Κρήτης ἐκ γονέων εὐσεβῶν, καταγομένων ἐξ Ἀϊδινίου τῆς Μ. Ἀσίας. Τὸ πτυχίον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἔλαβεν τὸ ἔτος 1956 και ἀφοῦ ὑπηρέτησεν τὴν πατρίδα ὡς ἐφεδρος ἀνθυπολοχαγὸς, ἀνεχώρησεν δι' εὐρύτερας σπουδὰς ἐν Γαλλίᾳ και Γερμανίᾳ, λαβὼν τὰ πτυχία τῆς Θεολογίας, Φιλοσοφίας, τῆς Ἱεραποστολικῆς και τῆς Θρ. Κοινωνιολογίας. Τὴν 20 Μαρτίου 1960 ἐχειροτονήθη διάκονος και τὴν 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς πρεσβύτερος χειροθετηθεὶς και εἰς ἀρχιμανδρίτην τῇ προτροπῇ και καθοδηγήσει τοῦ ἀειμνήστου Γέροντος τῆς Πάτριος Ἀμφιλοχίου Μακρῆ, κρεῖς μάλιστᾳ ὑπὸ τοῦ ἰδίου μοναχὸς ἐν τῇ Ἱ. Σπηλαίῳ τῆς Ἀποκαλύψεως, λαβὼν τὸ ὄνομα Νεκταρίου.

Τὸ 1967 ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου και τὸ 1972 ἀνεκηρύσσεται ποιμνηφει διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἰδρυσε τὴν ἐνορίαν τοῦ Ἀπ. Παύλου εἰς τὴν Αἴλλην και τὸν ἑλληνορθόδοξον Σύλλογον Βορ. Γαλλίας ὁ «Ἀπ. Παῦλος», τὴν ἐνορίαν τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν Φράνκμπουργκ Δυτ. Γερμανίας, τὴν Ἱεραποστολικὴν Ἑταιρείαν Κρήτης και τὸ Ἐκκλ. Φροντιστήριον «Ἀγ. Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς» εἰς τὸ Κολουέζι τοῦ Ζαῖρ. Εἶναι τακτικὸν μέλος διεθνῶν ἐπιστημονικῶν Ἑταιρειῶν και ἔλαβεν μέρος εἰς διεθνή Συνέδρια, ἀλλὰ και ἱεραποστολικὰς ἐξορμήσεις εἰς Ἀφρικὴν και Ἀσίαν. Ἔχει γράψει βιβλία, μονογραφίας και μελέτας ἐκ τῶν ὁποίων μερικαὶ ἔχουν ἐκδοθεῖ και εἰς ξένας γλώσσας. Εἶναι ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος κληρικὸς ὅστις ἔχει εἰδικευθῆ εἰς τὴν Ὀρθοδοξικὴν Κοινωνιολογίαν. Τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἐφημέριος και τὴν Ἐκκλ. Παιδείαν ὡς ἐκπαιδευτικὸς ὑπηρέτησεν εὐδοκίμως ἐπὶ ὀλόκληρον εἰκοσαετίαν. Εἶναι ἐπίτιμος δημότης τοῦ Δήμου Νέας Ἱερσῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Μητροπολίτης Κισάμου και Σελλίνου ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης τὴν 23 Ἰουνίου 1980 και ἐχειροτονήθη τὴν 3 Αὐγούστου εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς Ἀγ. Τριάδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως κ. Μαξίμου, συλλειτουργούντων και ἄλλων Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου. Λόγω ὅμως τῶν γνωστῶν γεγονότων ἐξελέγη ποιμνηφει ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἴκουμηνικοῦ Πατριαρχείου τὴν 16 Σεπτεμβρίου 1980 Μητροπολίτης Καρπάθου και Κάσου, ὅπου ἀνέπτυξε μεγάλην ἐκκλησιαστικὴν και κοινωνικὴν δραστηριότητα. Μητροπολίτης Λέρου, Καλύμνου και Ἀστυπαλαίας ἐξελέγη τὴν 24 Μαΐου 1983.

# ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

## Ἡ Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου καὶ τὸ ἰδεώδες τῆς εἰρήνης.

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν Ἀρχὴν τῆς Ἰνδίκτου, δηλαδή τοῦ νέου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἔτους. Κατὰ τὸ ἰσχύον ἔτος τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐορτάσθη καὶ ἡ παγκόσμιος ἀντιπολεμικὴ ἡμέρα ἢ ἡμέρα τῆς εἰρήνης. Πρὸς ἡμῖν ὁ ἐορτασμός οὗτος ἐκορυφώθη ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Ἡ σύμπνοια αὐτῆ τῶν δύο ἐορτασμῶν δίδει ἀφορομὴν, ἵνα τονισθῇ διὰ μίαν ἀκόμη φωνάν, ὅτι ἡ ἀληθὴς εἰρήνη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ἐὰν δὲν ἐπιχωρητήσουν ἐν τῷ κόσμῳ τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας προβαλλόμενα ἰδεώδη.

Τὰ ἰδεώδη ταῦτα προβάλλονται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἰδιαίτερος κατὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου τόσον διὰ τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀναγνώσματος, ὅσον καὶ διὰ τῆς ὑμολογίας τῆς ἡμέρας.

Τὸ εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα ὑπομνησκει, ὅτι ἡ Ἐκκλησία συνεχίζει τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, «Ὅστις ἀπεστάλη εὐαγγελισθαι πτωχοῖς, ἰάσασθαι τοὺς συνετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρῶσαι αἰχμαλώτους ἄρσεν καὶ τυφλοῖς ἀνάδελφιν, ἀποστεῖλαι τεθροασμένους ἐν ἄρσει, κηρῶσαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκατὸν» (Λουκ. δ', 16-22).

Ἡ ὑμολογία ἐξ ἄλλου τῆς Ἀρχῆς τῆς Ἰνδίκτου δὲν τονίζει μόνον τὴν ἀνάγκην νὰ ἀφυλάττωνται ἐν εἰρήνῃ τῶν Ὀρθοδόξων τὰ πλήθη, ἀλλὰ καὶ προσβάλλει τὰς προϋποθέσεις τῆς καθ' ὅλου εἰρήνης. Οὗτοι ἐξαιροῦνται ἢ δικαιοσύνη, ἢ ἀποκήρυξις τῶν «ἀρπαγματῶν ἐξ ἀδικίας», τὸ νὰ χαρίζονται εἰς τὴν γῆν «ἐφ' ὁριῶν», «καιροὶ κωποφόροι καὶ νεοὶ οὐρανῶθεν» καὶ «εὐκρατοὶ ἀέρες», τὸ νὰ εἶναι εὐλογημένα «τὰ ἔργα τῶν χειρῶν» ἡμῶν, τὸ νὰ ἐσθίωμεν «τὸν ἄρτον εἰς πλησμονήν» κ.ο.κ.

Σήμερον, ὅτε ἡ εἰρηνολογία ἔχει κορυφωθῆ, εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ καινοσηθῇ, ὅτι διὰ τοὺς ζητοῦντας τὴν εἰρήνην μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ «Ἀρχαίου τῆς εἰρήνης» θὰ ἰσχύουν πάντοτε οἱ λόγοι τοῦ ψαλμοῦ: «Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν» (Ψαλμ. γ', 3).

### Τὸ ζήτημα τοῦ διαλόγου

#### Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γέρον Χαλκηδόνος κ. Μελλίτων μετὰ τὴν συνάντησιν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐν Ρώμῃ μετὰ τοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου

τοῦ Β' ἐπὶ τῇ ἐνκαιρίᾳ τῆς ἐορτῆς τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ἐν συνεπιπέσει δοθείσῃ ἐν Ἀθήναις πρὸς τὴν δημοσιογράφον Σίλβαν Ἀλεξίου ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τῆς πορείας τοῦ διαλόγου μεταξὺ Ὀρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν.

Ἐπιτὸς τῶν ἄλλων ὁ διακεκομμένος Ἱεράρχης εἶπε τὰ ἑξῆς: «Καὶ ἀπὸ τῆς δυὸ πλευρῆς καταβάλλεται προσπάθεια νὰ βρεθοῦν τὰ κοινὰ σημεῖα τῆς διδασκαλίας ὅπου συμπέτουμε. Δὲν ἐπιδιώκονται συμβιβασμοί, ἀλλὰ ἀναζητεῖται μόνον ἡ ἀλήθεια. Δὲν θὰ κάμουμε ἐδῶ συμφωνία κοσμικοῦ χαρακτήρος· γι' αὐτὸ καὶ ἡ πρόοδος δὲν εἶναι θεαματικὴ. Ὁ κόσμος θέλει γρήγορα ἀποτελέσματα. Δὲν ἐπιτρέπονται ὅμως προχειρότητες. Δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐπιστημονικὴ ἐξέυρεσις λύσεων... Ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἐνότητα θὰ διανυθῆ με βαθμιαῖες καταστάσεις προσεγγίσεως. Ἐπὶ αἰῶνες εἴμαστε χωρισμένοι. Καὶ τώρα ἀπὸ πλήρη ἀποξένωση καὶ ἐχθρότητα ἔχουμε περιέλθει σὲ μιὰ κατάσταση φιλίας καὶ ἀδελφότητος, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία βλέπουμε καθαρότερα τί μᾶς ἐνώνει καὶ τί μᾶς χωρίζει».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἅγιος Χαλκηδόνος, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐναντι τοῦ οἰκουμενικοῦ διαλόγου στάσιν τῶν «συντηρητικῶν», εἶπεν εὐστόχως τὰ ἑξῆς: «Χρειάζεται ἡ φωνὴ τῶν συντηρητικῶν γιὰ ὁρθὸ καὶ ὑγιὲ προσανατολισμὸ τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Ἄλλωστε πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐργάζονται γιὰ προσέγγιση καὶ ἐνότητα καὶ θεωροῦνται προοδευτικοί, εἶναι πολὺ συντηρητικοὶ ὡς ὁρθόδοξοι διαπραγματευτὲς καὶ καθόλου εὐκολοὶ στὶς συζητήσεις τους».

Αἱ δηλώσεις αὗται τοῦ Σεβασμιωτάτου δεικνύουν, ὅτι ὁ διάλογος Ὀρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν ἔχει εἰσελθεῖ εἰς τὴν ὁρθὴν ὁδὸν τῆς πραγματικῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς μακροαιῶνος ἀποξενώσεως ἀπ' ἀλλήλων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ προχωρεῖ μετὰ προσοχῆς καὶ συνέσεως.

Ἐπερὶ τὸ ὅμως πάσης ἀνθρωπίνης προσπάθειας, ὡς κατέληξεν ἐν τῇ συνεπιπέσει τοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μελλίτων, πρέπει νὰ ἐμπιστευθῶμεν τὸ ὅλον ζήτημα «στὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴ μόνῃ ἀσφαλῆ».

### Συμπαράστασις τῆς Ἐκκλησίας

#### πρὸς τοὺς πυροπαθεῖς.

Ἐνεποίησε γενικῶς ἀρίστην ἐτύπωσιν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἐκκλησία συμπαροσείσθη εἰς τοὺς πυροπαθεῖς τῆς Σάμου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου κ. Πατελελήμων ἐπεκονώρησε τηλεφωνικῶς μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ, ὅστις διὰ τηλεγραφικῆς ἐπιταγῆς διέθεσε ποσὴν ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν πληγείσων οἰκογενετῶν.

Ὡσαύτως ὁ ἅγιος Σάμου ἐπεσκέφθη ἐκ τῶν πρώτων τὰ ἰδιαίτερος δοκιμασθέντα ἐκ τοῦ πωδὸς χωρίου Νεοχώριον, Σκουρέϊκα, Σπαθαράϊοι, Πλάτανος καὶ Κουρέϊκα καὶ συνειργάσθη μετὰ τῶν προέδρων τῶν χωρίων διὰ τὸν προγραμματισμὸν τῆς ἀμέσου οἰκονομικῆς συμπαροστίσεως πρὸς τοὺς πληγέντας ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας.

Οὕτως εἰς τὴν Βίβλον τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσετέθη ἄλλη μία λαμπρὰ σελίς.

### Ἐκδήλωσις ἀντιθρησκευτικῆς ἰδεολογίας.

Αἱ παρελλήνται ἐκδηλώσεις εὐλαθείας πρὸς τὴν Παναγίαν, πρὸς τὴν Μητέρα τοῦ Λυτρωτοῦ, εἰς τὰς ὁποίας συμμετέσχον ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ἄλλα μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς δημοσιογράφους τινὰς νὰ ἐκδηλώσουν τὴν ἀντιθρησκευτικὴν καὶ ἀντιεκκλησιαστικὴν ἰδεολογίαν τῶν εἴτε ἐπιτιθέμενοι ἐναντίον τοῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου, εἴτε ἀμφισβητοῦντες τὰ θαύματα τῆς Παναγίας.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ Ἰδρυμα Εὐαγγελιστρίας, πρόειπε νὰ τονισθῇ διὰ τοῦτο ὑπὸ τὴν ἐποπείαν τοῦ Σεβ. Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωροθέου, ἐκτελεῖ τεράστιον κοινωνικὸν καὶ φιλανθρωπικὸν ἔργον. Ὡς ἐτόνισεν ὁ κ. Σπ. Ἀλεξίου (χρηματοδοτοῦνται σχολεῖα καὶ ἰδρύματα κοινωνικῆς ἀποστολῆς, ἔργα κοινῆς ὠφελείας, μουσεῖα, σχολεῖς καὶ ὑποτροφεῖες).

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ θαύματα, ὑπενθυμίζομεν τὴν δύναμιν τῆς μετὰ πίστεως προσευχῆς, τὴν ὁποία ἐξηγήσε καὶ αὐτὸς ὁ μέγας θιολόγος Α. Carrel, διακηρύξας διὰ ὡς τὴν προσευχόμεθα, συνδεδεμένα μετὰ τὴν ἀνεξάντλητον κινητήριον δύναμιν, ἢ ὁποία κινεῖ τὸ σύμπαν καὶ διὰ τὴν ἀδιά τῆς προσευχῆς ἐπὶ ὄλγων στιγμῶν ἐθεραπεύθησαν θαυματουργικῶς ἀσθενεῖς, πάσχοντες ἐξ ἀνιάτων νοσημάτων).

### Ἀνθρωπιστικὸς προσανατολισμός.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου Νότιο Νιέμη τῶν ΗΠΑ Θέοντορ Χέσμπουργκ, ὅστις εἶναι καὶ εἰσαγωγὴ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀκαδημίας Τεχνῶν καὶ Ἐπιστημῶν καὶ ἐτιμήθη διὰ τοῦ Μεταλλίου τῆς Ἐλευθερίας καὶ διὰ τοῦ Βραβείου Ράινχολντ Νήμπορ, ἐν δημοσίῳ αὐτοῦ, ὅπερ παρουσιάσθη προσφάτως ὑπὸ τῆς «Καθημερινῆς» (28 - 29 Αὐγούστου

1983), τονίζει τὴν ἀνάγκην τοῦ γνησίου ἀνθρωπιστικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως. Οὕτως, ἐπὶ τῶν ἄλλων, λέγει τὰ ἑξῆς: «Ἀπὸ πολλῶν πλευρῶν ὁ σημερινὸς κόσμος ἔχει γίνῃ ἓνα εἶδος τεχνολογικῆς ἐρήμου, ὅχι ἐπειδὴ ἡ ἐπιστήμη ἢ ἡ τεχνολογία εἶναι καθ' ἑαυτὰς κακῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν μᾶς λένε τίποτε γιὰ τὸ πραγματικὸ περιεχόμενον τῆς ζωῆς ἢ τί σημαίνει τελικὰ νὰ εἶναι καρεῖς ἄνθρωπος. Ἀκόμη καὶ ὁ μέγας φιλόσοφος Βίανγκενσταϊν, πῶς συμφωνοῦσε μετὰ τοὺς θετικιστὰς πάνω σὲ τί μπορεί νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀλήθεια, κατάλαβε πρὸς τὸ τέλος διὰ τίποτε σημεῖον στὴ ζωὴ δὲν μπορεί νὰ περιγραφῆται ἀναλυτικὰ ἢ νὰ θεσπισθῇ ἐπιστημονικὰ. Τοῦτο σημαίνει διὰ ἀνακάλυψιν μιᾶς ἀνάγκης ἐπιστροφῆς στὴ θρησκευτικὴ πίστη.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος Χέσμπουργκ παραθέτει τὴν γνωστὴν περικοπὴν τοῦ Ζάκ Μαριταίν, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἀπαιτεῖ μικροσκοπικὸ κομμάτι ἕλης πῶς ταυτόχρονα εἶναι ἓνα σύμπαν, ζητιάνος πῶς ἐπιτιμῶνται μετὰ τὸ ἀπόλυτον ὄν, θνητῆ σάρκα μετὰ ἀξία αἰώνια, ἓνα κομμάτι ἄχρῳ, πῶς μέσα τοῦ χωρεῖ δλόκληρος ὁ οὐρανός».

Χαρακτηριστικῶς τὸ συμπέρασμα τοῦ δημοσιεύματος διατυπῶνται ὡς ἑξῆς: «Πρέπει ν' ἀρχίσουμε νὰ ἐπανεντιμούμε τὴ σημασίαν καὶ τὸν καίριον ρόλον τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου — πῶς εἶναι νοῦμον καὶ ἐλεύθερος, ἀλλὰ ταυτόχρονα στοιχεῖ στὴν αἰώνια ζωὴ... Τὸ μέλλον τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπαγορεύεται ἀπὸ τὴν βαθύτερη ἀνάγκη τῆς ἐποχῆς μας, τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπανακάλυψης τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐπαναγνώρισης τοῦ σκοποῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀρκεῖ καὶ πάλιν νὰ καθοδηγηθῇ ὁ ἄνθρωπος. Τὸ εἶδος τῆς ἀνθρωπίνης ἡγεσίας, πῶς χρειάζεται γιὰ νὰ ὑπηρετηθοῦν οἱ παραπάνω ἀνάγκες, μπορεί νὰ προσέλθει μόνον ἀπὸ ἓνα ἀνθρώπινον πρόσωπο συνεδητὸ τῆς τελικῆς του μοίρας, ἓνα ἀνθρώπινον πρόσωπο ἰκανὸν νὰ δεῖ πέρα ἀπ' τοὺς περιορισμοὺς τοῦ χρόνου καὶ νὰ ἐνεργήσῃ μετὰ δύναμιν πνεύματος, πῶς ὑπερβαίνει κάθε ὕλική δύναμιν, ὕλικὸ ἐνδιαφέρον ἢ ὕλική ἀπόλαυση. Μετὰ ἄλλα λόγια, πῶς εἶδος τῆς ἡγεσίας, πῶς ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν ἐπίτευξιν αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ, δὲν μπορεί παρὰ νὰ πηγάζῃ ἀπὸ ἓνα ὄραμα τοῦ τί τελικὰ μπορεί νὰ γίνῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀπὸ μιᾶν ἀπόφασιν ἀναδημιουργίας τοῦ κόσμου σύμφωνα μετὰ τὸ ὄραμα αὐτό».

### Ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς Β. Ἡπείρου.

Δήλωσις τοῦ κυβερνητικοῦ ἐκπροσώπου πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀνέφερεν, διὰ ἡ κυβερνήσις «ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς ἑλληνικῆς μειονότητας στὴν Ἀλβανίαν», πιστεύουσα διὰ τὸ σύνολο τῶν ἐλληνοαλβανικῶν σχέσεων εἶναι ἀντικείμενον μιᾶς καινουργίας θεώρησης τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὶς δύο χώρας».

Χαίρομεν, διότι ἡ ἐκδήλωσις τοῦ κυβερνητικοῦ αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος ἔρχεται ὡς συνέχεια μακρῶν



αγώνων του Μακαρισταίου Αρχιεπισκόπου κ. Σεραφείμ, της 'Ι. Συνόδου της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος, των εν 'Ελλάδι Βορειοηπειρωτικών Σωματείων, της Πανεπιστημιακής 'Ομοσπονδίας 'Αμερικής και Καναδά και ιδιαίτερος της 'Ι. Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Παγωνιακής και Κορίνθου. 'Ακόμη και πρό δόλων ημερών ο Σεβ. Μητροπολίτης της αριστερής αυτής 'Ι. Μητροπόλεως κ. Σεβαστιανός ώργάνωσε την νύκτα της 14ης προς την 15ην Αυγούστου εν τη 'Ι. Μονή Μολυβδοσκεπάστου όλονύκτιον άγρυπνίαν ύπερ των καταδυναστευόμενων εν Β. 'Ηλείω 'Ελλήνων αδελφών μας.

### Διώξεις συγγραφέων και καλλιτεχνών.

Ο διακεκριμένος δημοσιογράφος, συγγραφέας και κριτικός κ. Μάριος Πλωρίτης, αναφερόμενος εν προσφάτω άρθρω του εις τον εν ταίς κομμουνιστικαίς χώραις περιορισμόν της ελευθερίας των συγγραφέων και καλλιτεχνών δέν υπενθυμίζει μόνον την πρόσφατον διάλυσιν υπό των πολωνικών αρχών της «Ενώσεως Πολωνών Συγγραφέων», άλλ' επί πλέον σημειώνει και τὰ εξής: «Είναι άφόρητα όδνηροδ ν' αναθυμώμαστε και άφόρητα κουραστικό ν' αναθυμίζουμε ποιά ήταν και είναι ή τύχη κορυφαίων διανοούμενων και καλλιτεχνών... μετά την επικράτηση του Στάλιν και το «θρίαμβον» του Ζιγάνοφ και του «σοσιαλιστικού ρεαλισμού». Αυτό το παγκόσμιο μουσικό δέν μπορεί νά τό «σθήσει» κανένας «κομποδός» εϋφημισμός. Ποιός δέν έχει μπρός στα μάτια του τον ανατριχιαστικό και άπεραντο κατάλογο όλων εκείνων των άληθινά σπουδαίων και μεγάλων της επιστήμης και της τέχνης, που τὰ έργα τους άπαγορεύτηκαν, καταδικάστηκαν, λιθοβολήθηκαν, ενώ οί ίδιοι πλήρωσαν τίσ «φορμαλιστικές, ιδεαλιστικές (και πάει λέγοντας) παρεκκλίσεις» τους με φίμωτρα, στρατόπεδα, «ψυχιατρεία», αλλά και με τή ζωή τους άκόμα; Ποιός άγνοεί τή σφαγιαστική δραστηριότητα της λογοκρισίας και των διάφορων «Γκαβλίτ» (Κεντρική Διεύθυνση Δογοτεχνίας), που στέλνουν στο πύρ το έξώτερον όποιο έργο δέν συμβαδίζει κατά γράμμα με τὰ κομματικά θέσφατα; Και ποιός δέν ξέρει τίσ έξουθενωτικές επιπτώσεις αυτού του σκοταδισμού πάνω στην εξέλιξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής έκφρασης;».

Έκ τούτων γίνεται φανερόν πόσον άκατανόητον και άντιφατικό είναι οί έχοντες ως ιδεολογικήν των Μέγαν τās χώρας ταύτας 'Ελληνες νά κατηγοροϋν ως «σκοταδιστές» και «αντιδραστικούς» τούς εκπροσώπους της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος, διαν ούτοι εκφράζονται κριτικώς δια την άπιχριστιανικήν φιλολογίαν ή δια την παντός είδους ψευδολογοτεχνικήν ή ψευδοκαλλιτεχνικήν κανθαροιδίην.

### 'Αποτελέσματα

της «σεξουαλικής επανάστασεως».

Πρόσφατα άρθρα εφημερίδων, αί όποια δέν δύνανται νά χαρακτηρισθοϋν ως συντηρητικά, άναφερόμενα εις την λεγομένην «σεξουαλικήν επανάστασιν ή άπελευθέρωσιν», τονίζουν ότι αί επιστημονικά έρευναι έπισημαίνουν δυσάρεστα αποτελέσματα αυτής.

Ότιω λ.χ. έγράφη πρό των ημερών, ότι, κατά τās διαπιστώσεις ίνστιτούτων κοινωνικών έρευνών, ψυχολόγων και ειδικών «σεξολόγων», «ή σεξουαλική επανάσταση δέν έφερε πην εϋτυχία. Γυναίκες και άνδρες κουράστηκαν..., πληγώθηκαν ψυχικά και σωματικά. Τά άφροδισιακά νοσήματα σημείωσαν έντυπωσιακή έξαρση. Τά ίατρεία των ψυχαναλυτών «γέμισαν» (Κυριακάτικη 'Ελευθεροτυπία, 28.8.83).

«Έτερον δημοσίευμα έπισημαίνει ότι «ή σεξουαλική αλήθεια, που έδραιώθηκε τίσ δύο τελευταίες δεκαετίες, δέν έφερε την εϋτυχία και την πληρότητα», ή όποία, κατά τās προσδοκίας πολλών, «θα ήταν το φυσικό επακόλουθο της άπελευθέρωσης... Η εμφραση που δόθηκε στο σέξ τίσ δύο τελευταίες δεκαετίες, ή θεοποίησή του... όδήγησε στον καταναγκασμό... Πολλά άτομα όδηγοϋνται σε σεξουαλικές περιπέτειες από ένα είδος κοινωνικής πίεσης. Για νά ροιώσουν μιá βαθειά άπογοήτευση, ένα συναίσθημα μοναξιάς και άπελπισίας» ('Εβδομάδα του Βήματος της Κυριακής, 28.8.83).

Τούτων ούτως έχόντων, ούδόλωσ εκπλήττει, ότι πολλοί εις την «σεξουαλικήν επανάστασιν» ήρχισαν νά άντιπάσσουν μιάν άπεπανάστασιν και νά ρίπτουν τὰ σκνθήματα της άγνόητος, της πρό του γάμου έγχορταίας και του ρωμαντισμού.

# ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

## ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

### Διαρκής Ίερά Σύνοδος

—Τὴν 30ὴν Αὐγούστου συνήλθεν ἡ Διαρκὴς Ἱ. Σύνοδος τῆς 126ης Συνοδικῆς περιόδου (1982 - 83) εἰς τὴν τελευταίαν αὐτῆς συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Ἠσχολήθη κυρίως μὲ τὴν ἐγκρίσιν ἀποφάσεων ληφθεισῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους, συνοδικῆ ἐξουσιοδοτήσεως.

—Ἐντονος ὑπῆρξεν ἡ παρουσία τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Γραφείου Ἀντιμετωπίσεως Αἰρέσεων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρὸ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς «ἑης Συνελεύσεως» τῶν Χιλιαστῶν, ἡ ὁποία ὀργανώθη ἀπὸ 18ης ἕως 21ης Αὐγούστου εἰς τὸ γήπεδον τοῦ «Ἀπόλλωνος» εἰς Ριζοῦπολιν. Ἐξεδόθησαν σχετικὰ ἀνακοινωθέντα εἴτε πρὸς ἀπάντησιν δημοσιευμάτων τοῦ Τύπου εἴτε πρὸς ἀναίρεσιν προβληθεισῶν κωμικοδοξιῶν τῶν «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά».

—Ἐξ ἀφορμῆς δημοσιευμάτων συμφώνως πρὸς τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις προώθει νομοσχέδιον προβλέπον τὴν καύσιν τῶν νεκρῶν καὶ τὴν κατάργησιν τῶν ἰδιωτικῶν τάφων, ὁ μὲν ἀρμόδιος ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν προσέβη εἰς κατηγορηματικὴν διάφρασιν τῶν γραφέντων, ὁ δὲ Σύμβουλος καὶ ἐκπρόσωπος ἐπὶ θεμάτων Τύπου τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ ἐδήλωσεν: «Ἡ θέση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γὰρ τὴν καύσιν τῶν νεκρῶν εἶναι γνωστή. Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν τὴν δέχεται. Πάντως καμιά ἐπίσημη σχετικὴ ἀναφορὰ δὲν ἔχει γίνει ἀπὸ πούθενά, ὥστε νὰ ἐπιληφθῆι τοῦ θέματος. Τὸ θέμα τῆς καταργήσεως τῶν ἰδιωτικῶν τάφων δὲν τὴν ἀπασχολεῖ».

### Ίερά Μητρόπολις Ἡλείας καὶ Ὠλένης

Τὴν Κυριακὴν 28ην Αὐγούστου εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Φραγκοβύλλας Ἀμαλιάδος, ἐτελέσθη τὸ διετὲς μνημόσυνον ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἡλείας κυροῦ Ἀθανασίου, καὶ ἡ ἀποκάλυψις τῆς προτομῆς του ἐπὶ τοῦ τάφου του. Προέστη ὁ Σεβ. Ἡλείας κ. Γερμανός, πολλοὶ Κληρικοὶ καὶ πλῆθος λαοῦ.

### Ίερά Μητρόπολις Καρπενησίου

Μὲ λαμπρὰς ἐκδηλώσεις ἡ Ἱ. Μητρόπολις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Συνδέσμου «Εὐγένιος ὁ Αἰτωλὸς», ἐτίμησε δεόντως τὴν πρώτην ἐπέτειον ἀπὸ τῆς, διὰ Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως, ἀνακηρύξεως εἰς Ἅγιον τοῦ Εὐγενίου Αἰτωλοῦ (1 Ἰουλίου 1982). Αἱ ἐκδηλώσεις ἤρχισαν τὴν 26ην Ἰουλίου καὶ ἀποκλιρῶθησαν τὴν Κυριακὴν 28ην Αὐγούστου 1983, κατὰ τὸ ἀκόλουθον πρόγραμμα:

Τρίτη 26 Ἰουλίου: Ἀρχιερατικὴ θ. Λειτουργία εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Παρασκευῆς Βραγγιανῶν, μὲ ἀφιέρωσιν εἰκόνας τοῦ Ἀγίου εἰς τὴν πάλαι ποτὲ ἀμαύσασαν Μονὴν, ἔνθα οὗτος ἐμόνασεν, ἐδίδαξε καὶ ἐκοιμήθη τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ὁ π. Ἄγγ. Παπαθανασίου. Πέμπτη 4 Αὐγούστου: Πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν Ἀγ. Τριάδος Καρπενησίου, οὐτινος κτίτωρ ὑπῆρξεν ὁ Ὅσιος Εὐγένιος. Παρασκευὴ 5 Αὐγούστου: Ἀρχιερατικὸν συλλεῖτουργον ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ὁσίου, καθ' ὃ ἀνεγνώσθη ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πράξις ἀνακηρύξεως τοῦ εἰς Ἅγιον, λιτάνευσις τῆς ἱεράς Εἰκόνης του, θυρανοίξια καὶ καθογιασμὸς τοῦ πρὸς τιμὴν τοῦ Ὁσίου ἀφιερουμένου πρώτου παρεκκλήσιου ἐντὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, δεξίωσις εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ «Ἑλληνομουσείου Εὐγένιος ὁ Αἰτωλὸς». Παρασκευὴ 5 Αὐγούστου: Μετὰ τὸν Ἐσπερινόν, πνευματικὴ ἐκδήλωσις εἰς τὴν αἶθουσαν διαλέξεων τοῦ Συνδέσμου «Εὐγένιος ὁ Αἰτωλὸς» μὲ προσλαλιὰν τοῦ Προέδρου του κ. Παν. Κ. Βλάχου, Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ Μ.Ε., ὁμιλίαν τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Τατάρνης, ἀρχιμ. π. Δοσιθέου μὲ θέμα «βίος παγοράμβιος καὶ οὐρανὸς ἀπὸ κήρυξης», προβολὴν ἐγχρόμων διαφανειῶν προσωνυμιῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ Ὁσίου καὶ ὁμιλίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Νικολάου, μὲ θέμα «τὸ ἐκ τῆς ἀγιαποιήσεως τοῦ Ὁσίου Εὐγενίου διὰ τὴν ἐποχὴν μας καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μῆνυμα». Σάββατον 6 Αὐγούστου: Προσκύνημα εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Προυσοῦ μὲ ἀρχιερατικὴν θ. Λειτουργίαν, κήρυγμα τοῦ Ἡγουμένου ἀρχιμ. π. Χρυσοστόμου Δρόσου, δεξίωσιν καὶ ξενάγησιν. Ἠκολούθησε μετάβασις εἰς Μέγα Δένδρον, γενέσεις τοῦ Ὁσίου καὶ ἀφιέρωσις εἰκόνας αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς καταρτισθὲν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεοκλήτου πρόγραμμα. Κυριακὴ 14 Αὐγούστου: Ἀρχιερατικὴ θ. Λειτουργία εἰς Φουρνάν, εἰς τὴν Σχολὴν τῆς ὁποίας ἐδίδαξεν ὁ Θεοφάνης, μαθητῆς τοῦ προσφιλοῦς μαθητοῦ τοῦ Ὁσίου Εὐγενίου Ἀναστασίου Γορδίου», μὲ κήρυγμα τοῦ ἀρχιμ. π. Πέτρου Χριστοδουλιᾶ. Δευτέρα 15 Αὐγούστου: Ἀρχιερατικὴ θ. Λειτουργία εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Παναγίας τῆς ἄλλοτε ἀμαύσαστος Μονῆς Τροβάτου τῶν Ἀγραφῶν, ἔνθα πλῆσιον ἐναρτέων μοναχῶν ἠσοήθη ὁ Ὅσιος, μὲ ὁμιλίαν τοῦ ἀρχιμ. π. Δαμασκηνοῦ Τσιάνια. Παρασκευὴ 19 Αὐγούστου: Ἀρχιερατικὴ θ. Λειτουργία εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Μεταμορφώσεως τῆς εἰς Ἀνατολικὴν Φραγκίσταν Ἱ. Μονῆς, μὲ κήρυγμα τοῦ ἀρχιμ. π. Σάββα Χριστοδουλιᾶ, ἱεροκήρυκος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Τετάρτη 24 Αὐγούστου: Ἀρχιερατικὴ θ. Λειτουργία εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Προυσοῦ, μὲ θεῖον κήρυγμα τοῦ Σεβ. κ. Νικολάου. Κυριακὴ 28 Αὐγούστου, ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν Εὐρυτάνων Ἀγίων: Ἀρχιερατικὴ εἰς τὸ εἰς τοῦτους ἀφιερωμένον παρεκκλήσιον εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Τατάρνης, Ἀρχιερατικὴ θ. Λειτουργία μὲ κήρυγμα τοῦ Ἡγουμένου, ἀρχιμ. π. Δοσιθέου καὶ κατακλιεῖς τῶν ἐορτιῶν ἐκδηλώσεων μὲ ἀνάγνωσιν ἐγκυκλίου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Νικολάου πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα.

Εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ τριημέρου 4-6 Αὐγούστου ἔλαβον μέρος ὁ Σεβ. Νικοπόλεως κ. Μελέτιος, ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὁ Σεβ. Κεντρῶας Ἀφρικῆς κ. Τιμόθεος, ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ὁ Σεβ. Ἱεραπόλεως κ. Εἰρηναῖος ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ὁ Σεβ. Ἐδέσσης κ. Καλλίνικος, ἐκ μέρους τῆς Δ. Ι. Συνόδου, καθὼς καὶ ὁ Σεβ. Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος.

Τὴν Ἐπιτροπὴν ἐορτασμοῦ ἀπετέλεσαν: Ἐπίτιμος πρόεδρος ὁ κ. Κων. Τσάτσος, τέως Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας (ἐξ Εὐρυτανίας ὁρμώμενος), Πρόεδρος ὁ Σεβ. Καρπενησίου κ. Νικόλαος καὶ Μέλη οἱ: π. Ἄγγ. Παπαθανασίου, Γεν. Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος, Ἡγούμενοι ἀρχιμ. π. Δοσίθεος καὶ π. Χρυσόστομος, ὁ Νομάρχης Εὐρυτανίας κ. Μ. Καλκανδῆς, ὁ Δήμαρχος Καρπενησίου κ. Δ. Σερετάκης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου «Εὐγένιος Αἰτωλὸς» κ. Παν. Κ. Βλάχος (ἐντεταλμένος ἔφορος ἐορτασμοῦ) καὶ οἱ Δ/νται Μ. Ἐκπ/σεως Εὐρυτανίας κ. Γ. Καραγιώργος καὶ Δ. Ἐκπ/σεως Εὐρυτανίας κ. Κων. Κρουστάλλης.

#### Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων Ἀναστάσεως Χριστοῦ Σπάτων, ἐνόπιον Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολίτου Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθονίκου, τοῦ μουσικοδιδασκάλου κ. Ἰωάννου Μαργαζιώτου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. Ἀνδρέου Βουτσινᾶ, διεξήχθησαν τὴν 27ην Ἰουνίου αἱ ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1982-83 ἐνεγράφησαν εἰς τὴν Σχολὴν 120 μαθηταί. Εἰς τὰς ἐξετάσεις, ἄριστα κατηρητισμένοι, προσήλθον οἱ 110.

#### Ἱερὰ Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοβερᾶς πυρκαϊᾶς ἡ ὁποία ἐπληξε τὴν Σάμον τὸν παρελθόντα μῆνα, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμων καὶ ὁ ἱερός Κληρὸς τῆς δικαιοδοσίας του εὐρέθησαν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν δοκιμασθέντων κατοίκων τῶν χωριῶν τὰ ὁποῖα ἐπλήγησαν σοβαρῶς. Ὁ Σεβ. κ. Παντελεήμων ἐπισκέπτετο τὰ χωρία Νεαχώριον, Σκουρέϊκα, Σπαθαριαί, Πλάτανος καὶ Κουμείκα καὶ προσέφερε πνευματικὴν συμπαράστασιν εἰς τὰ πνευματικά του τέκνα, συνεργαζόμενος μετὰ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν. Ὁ ἴδιος ἐσκέυσε, συνοδευόμενος ἀπὸ νοσοκομειακῶν ἀτοκίνητον τοῦ Στρατοῦ καὶ εὐρῆμεν πρῶτος —δυστυχῶς νεκρὸς— δύο ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀποκλεισθεῖ καὶ καεὶ ὑπὸ τῆς φωτιᾶς.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεὶμ ἀπέστειλε μετὰ τηλεγραφικὴν ἐπιταγὴν τὸ ποσὸν τοῦ 1.000.000 δρχ. διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν πληγέντων, οἱ δὲ ἱερεῖς τῆς νήσου προσέφερον ἐκ τοῦ μισθοῦ των μὲν Αὐγούστου διάφορα ποσὰ διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν. Τὴν 15ην ἐξ ἄλλου τοῦ μηνὸς εἰς τοὺς 1. ναοὺς τῆς Μητροπόλεως περιήχθη δίσκος.

#### Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐπραγματοποιήθη διὰ δευτέραν φορὰν φέτος διήμερος σὺναξις 60 Ἀναγνωστῶν - ὑποψηφίων Κληρικῶν τῆς Ἱ.

Μητροπόλεως, εἰς τὴν γυναικείαν Ἱερὰν Μονὴν Ἁγίου Νικολάου Γαλατῶν (Λίμνη Εὐβοίας), μετὰ τὴν φροντίδα καὶ πρόσκλησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσόστομου.

Κατὰ τὸ διήμερον 16-17 Ἰουλίου εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμμετάσχουν εἰς λειτουργικὰς συνάξεις, νὰ ἀκούσουν σχετικὰς πρὸς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἱερέως καὶ τὴν προετοιμασίαν ἣτις ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀνάληψιν αὐτοῦ τοῦ ἔργου ὀμιλίας ἀπὸ τοὺς Ἱεροκλήρικας π. Διονύσιον Μάνταλον καὶ π. Χρυσόστομον Τριανταφύλλου, νὰ συζητήσουν προσωπικῶς μετὰ τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη καὶ νὰ ἀνακαυθῶν εἰς τὸ μαγευτικὸν περιβάλλον τῆς Μονῆς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος ἐχειροθέτησε 8 νέους Ἀναγνώστους καὶ ὀμίλησε διὰ τὴν καθοδηγητικὴν θέσιν τοῦ Ποιμένου, μετὰ ἀφορμὴν τὸ Εὐαγγέλιον τῶν Ἁγίων Πατέρων.

### ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Γέρον Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος προσεκάλεσε τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Ἀμερικὴν. Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐπιστολὴν ὁ Παναγιώτατος ἐξέφρασε τὸν «διακαὴ πόθον» του νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην, ἵνα ἴδῃ «τὰ συντελούμενα σοβαρὰ ἔργα» εἰς τὴν ἀκμάζουσαν Ἐπαρχίαν τοῦ Θρόνου. Τὸ πλήρες κείμενον τοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἱερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου, ὑπέριπτε καὶ ἔξαρχε Ὁκεανῶν Ἀτλαντικοῦ τε καὶ Εἰρηνικοῦ, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἰάκωβε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐν συγκινήσει βαθεῖα ἀνέγνωμεν τὸ ἀπὸ τῆς 17' τοῦ τρέχοντος μηνὸς γράμμα τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἱερότητος, καὶ αὐθις διατυπώσαμε, ἀπὸ μέρους καὶ τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἐντιμολογιωτάτων Ὁφικιαίων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, τὴν ἐπιθυμίαν καὶ πρόσκλησιν ὅπως ἐπισκεπτόμενοι τὴν Χώραν ταύτην καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ἀκμάζουσαν Ἐπαρχίαν τοῦ Θρόνου, ἴδωμεν τὰ ἐν αὐτῇ, εὐλογίαις Κυρίου, συντελούμενα σοβαρὰ ἔργα καὶ εὐλογήσωμεν τὸ εὐσεβὲς αὐτῆς πλήρωμα.

Εὐχαριστοῦντες τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι διὰ τὸ γράμμα αὐτῆς τοῦτο καὶ τὴν πρόσκλησιν, γνωρίζομεν ὅτι πόθος ἡμῶν διακαῆς ὑπάρχει ἡ ἐπίσκεψις ἡμῶν παρ' ὑμῖν, τοῦθ' ὅπερ ὁραματιζόμεθα ἵνα πραγματοποιήσωμεν ποτε ἐὰν ἀξιώσῃ ὁ Κύριος.

Διαβιβάζοντες δὲ διὰ τῆς ὑμετέρας Ἱερότητος τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν καὶ πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς Ἐντιμολογιωτάτους Ἀρχοντας Ὁφικιαίους, εὐγενῶς ὑποβάλλοντες δι' αὐτῆς τὴν σχετικὴν πρόσκλησιν, τὰ κράτιστα αἰτούμεθα αὐτῇ παρὰ Θεοῦ, παρ' Οὐ καὶ τὰ ἔτη αὐτῆς εἴησαν ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια.

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ»

## Ἱερά Μητρόπολις Γαλλίας

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Μελέτιος ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ «Τιμίου Σταυροῦ» Βοστώνης, ἥτις ἀπένειμε εἰς αὐτὸν τὸν τίτλον τοῦ Διδάκτορος τιμῆς ἕνεκεν εἰς ἀναγνώρισιν τῶν διακεκριμένων ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας ἀπὸ τοῦ 1946 παρέχει εἰς τὴν ἐν Γαλλίᾳ Ὀρθοδοξίαν. Τὸ δίπλωμα παρέδωκεν εἰς τὸν τιμηθέντα διακεκριμένον Ἱεράρχην ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Γέρον Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος.

Ὡς σημειοῦται ὑπὸ τοῦ περιοδικοῦ SOP (SERVICE ORTHODOXE DE PRESSE) καὶ ὑπὸ τῆς «Ἐπισκέψεως» (τοῦ Ὁρθ. Κέντρου τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου), ὁ Μητροπολίτης Μελέτιος, ὅστις τὴν 28ην Ἰουνίου ἐώρτασε τὴν 30ὴν ἐπέτειον τῆς ἀρχιερωσύνης του, ἐνεφύσησεν εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Γαλλίας, ἀξιόλογον δυναμισμὸν, δημιουργῶν νέας ἐνορίας, ἰδρύων ἰδρύματα διὰ γέροντας καὶ νέους, διευθύνων προσωπικῶς τὴν ποιμαντικὴν ἐργασίαν εἰς πολλοὺς τομεῖς, τὸ ἔργον τῶν κατασκευάσεων καὶ τῶν ἐπισκέψεων εἰς τὰς φυλακὰς, ἰδρύων ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ οἰκοτροφεία, ἐνισχύων τὸ Ἰνστιτούτον Ὁρθοδόξου Θεολογίας «Ἅγιος Σέργιος», ἀναλαμβάνων ἐπιτυχεῖς οἰκουμενικὰς πρωτοβουλίας καὶ προωθῶν τὴν προσέγγισιν τῶν Ὁρθοδόξων ἐν Γαλλίᾳ ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος.

## ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος ὁ Β' κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπίσκεψίν του εἰς Πολωνίαν ἐξεδήλωσε τὴν ἀλληλεγγύην του πρὸς τὸ ἀπηγορευμένον συνδικάτον «Ἀλληλεγγύη». «Δὲν μᾶς παραχωρεῖ τὸ Κράτος τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι, εἶπεν. Ἀπλῶς τὸ Κράτος ὑποχρεοῦται νὰ τὸ προστατεύσῃ καὶ νὰ ἐπαρτυρήσῃ, ὥστε αὐτὸ νὰ μὴ παραβιάζεται. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ χαρίζεται ἀπὸ τὸν Δημιουργόν, ὁ ὁποῖος ἐπλάσε τὸν ἄνθρωπον κοινωνικὸν ὄν».

—Ὁ Πάπας ἐν Πόζναν τῆς Πολωνίας ἀνεκρίρξε δύο ἄγιους.

—Τὴν 2αν Ὀκτωβρίου 1983 θὰ ἐορτασθῇ τὸ Θεομητορικὸν Ἰωβηλαῖον.

—Ὁ Πάπας ἐχειροτόνησε 74 διακόνους καὶ ἱερεῖς, ἐξάρας ἐν λόγῳ του τὸ μυστήριον τῆς ἱερωσύνης.

—Ἠγγέθη ἐπισήμως ἐκ τοῦ Βατικανοῦ, ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀνεκηρύχθησαν 100 νέοι «μακάριοι».

—Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ Ἀμερικανοὶ Ἱεράρχαι πρόεβησαν εἰς νέαν δήλωσιν, καταδικάζουσαν δριμύτατα τὴν χρῆσιν τῶν πυρηνικῶν ὄπλων.

—Τὸν Ἰαούνιον συνήλθεν ἐν Λονδίῳ διεθνὲς Ρωμαιοκαθολικὸν Συνέδριον Κοινωνιολογίας.

—Ἀπὸ τῆς 22ας μέχρι τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1983 θὰ γίνῃ ἐν Δουβλίῳ τῆς Ἱρλανδίας τὸ 13ον Ρωμαιοκαθολικὸν Συνέδριον τῆς «Ὁμοσπονδίας Καθολικοῦ Τύπου».

## ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὑπὸ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐκυκλοφορήθη τόμος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁρθόδοξος Σκέψις», περιέχων τὰς Ἐκθέσεις τῶν ὀρθοδόξων θεολογικῶν συναντήσεων καὶ συσκέψεων, αἱ ὁποῖαι ὀργανώθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τοῦ 1975, ἔτους τῆς Ε' Γενικῆς Συνελεύσεως αὐτοῦ εἰς Ναῖρόμπι, μέχρι τέλους τοῦ 1982. Ὁ τόμος, ἐκδοθεὶς ἐπιμελείᾳ τοῦ Μ. Πρωτοπρεσβυτέρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κ. Γεωργίου Τσέτση, στελέχους τοῦ Π.Σ.Ε., περιέχει κείμενα ἐγκριθέντα εἰς Ἐτοματζίῳ τῆς Ἀρμενίας (1975, «Ὁμολογεῖν Χριστὸν διὰ τῆς λειτουργικῆς ζωῆς σήμερα»), εἰς AGAPIA τῆς Ρουμανίας (1976, «Ὁρθόδοξοι γυναῖκες: ὁ ρόλος καὶ ἡ συμμετοχὴ των εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν»), εἰς Πράγαν (1977, «Ὁ ρόλος καὶ ἡ θέσις τῆς Βίβλου εἰς τὴν λειτουργικὴν καὶ πνευματικὴν ζωὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας»), εἰς Νέον Βάλαιο Φινλανδίας (1977, «Ἡ οἰκουμενικὴ φύσις τῆς ὀρθοδόξου μαρτυρίας»), εἰς Βασιλείαν (1978, «Ὁρθόδοξος θεολογικὴ ἐκπαίδευσις»), εἰς Παρισίους (1978, «Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου», ὀρθόδοξος συμβολὴ εἰς τὴν Παγκόσμιον Διάσκεψιν Ἱεραποστολῆς εἰς Μελβούρνην τὸ 1980), εἰς Κρήτην (1978, «Μία ὀρθόδοξος πρόσβασις εἰς τὴν διακονίαν»), εἰς τὴν Μονὴν AMBA BISHOP Αἰγύπτου (1979, «Ἡ θέσις τῆς μοναστικῆς ζωῆς εἰς τὰ πλαίσια τῆς μαρτυρίας τῆς Ἐκκλησίας σήμερα»), εἰς Ζίτσαν Γιουγκοσλαβίας (1980, «Κήρυγμα καὶ Κατήχησις»), εἰς Σόφίαν (1981, «Ἡ ὀρθόδοξος συμμετοχὴ εἰς τὸ Π.Σ.Ε.»), εἰς Λαμασκὸν (1982, «Ἰησοῦς Χριστός, ἡ ζωὴ τοῦ κόσμου») καὶ εἰς Κίεβον (1982, «Μία ὀρθόδοξος πρόσβασις εἰς τὴν δικαίαν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν»). Ὁ τόμος ἀποτελεῖ ἀπὸ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐκτάσεως τῆς συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν καὶ προβληματικὴν.

—Ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ Συντονισμοῦ διὰ τὸν θεολογικὸν διάλογον μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ Ὁρθοδόξου συνητήθη εἰς Λευκωσίαν τῆς Κύπρου ἀπὸ 12-17 Ἰουνίου 1983. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ 16 μελῶν, 8 ὀρθοδόξων καὶ 8 ρωμαιοκαθολικῶν, διεξήγαγε δὲ τὰς ἐργασίας τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Στυλιανοῦ, συμπροέδρου ἀπὸ ὀρθοδόξου πλευρᾶς, καὶ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου BARI κ. MARIANO MAGRASSI, συμπροέδρου ἀπὸ ρωμαιοκαθολικῆς πλευρᾶς διὰ τὴν συνάντησιν ταύτην.

Ἡ ἐργασία τῆς Ἐπιτροπῆς εἶχεν ὡς ἀποστολὴν τὴν προετοιμασίαν τῆς Γ' Ὀλομελείας τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου. Αὕτη εἶχε συνέλθει διὰ πρώτην φορὰν εἰς Πάτρων - Ρόδον τὸ 1980 καὶ διὰ δευτέραν εἰς Μόναχον τὸ 1982.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Β' Ὀλομελείας εἰς Μόναχον (1982), ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ εἶχε προτείνει ὡς θέμα διὰ τὴν παρούσαν φάσιν τοῦ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν Θεολογικοῦ Διαλόγου: «Ἡ πίστις, τὰ μυστήρια καὶ ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας», ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀπολούθων θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπεξεργάσθησαν αἱ ἐκθέσεις τῶν Ὑποεπιτροπῶν: (α) «Πίστις καὶ κοινωνία εἰς τὰ μυστήρια», (β) «Τὰ μυ-

## ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ὁ σίος Εὐγένιος ὁ Αἰτωλός (σίος καὶ ἔργον) ἢ εἰς ἄγιον ἀνακήρυξις, ἀματική Ἀκολουθία). Προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Νικόλαου, ἐπιμαεῖα τοῦ Προέδρου τοῦ Συνδέσμου «Εὐγένιος ὁ Αἰτωλός» Παναγιώτου Κ. Βλάχου. Ἀθήναι 1983, σσ. 190.

Ἀξιότιμος τῷ ὄντι ἦτο ἡ ἀπόφασις τοῦ τε Σεβ. Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Νικόλαου καὶ τοῦ Συνδέσμου «Εὐγένιος ὁ Αἰτωλός», ὅπως, ἐπὶ τῇ ἐπισήμῳ ἑορτασῇ τῆς εἰς ἄγιον ἀνακηρύξεως Εὐγενίου τοῦ Αἰτωλοῦ (1595 - 1682) ἐκδώσων τὸν ὑπ' ὄψει καλίσθητον τόμον, εἰς τὰς σελίδας τοῦ ὁποῦ ὁ φιλομαθῆς ἀναγνώστης ἐντυπᾶ μεθ' ἰκανοποιήσεως πνευματικῆς καὶ γνωρίζει μίαν, ἄγνωστον ἐν πολλοῖς, φωτεινὴν προσωπικότητα τῶν νεωτέρων χρόνων, τὸν Διδάσκαλον τοῦ Γένους Ὅσιον Εὐγένιον Γυαννούλην τὸν Αἰτωλόν.

Τὸ ἔργον προλογίζει ὁ Σεβ. κ. Νικόλαος (σ. 11-14), σημειῶν χαρακτηριστικῶς περὶ τοῦ ὁποῦ ἄνδρος ὅτι «ἡ παρουσία καὶ προσφορά του ἀνασυνδέει κατὰ τρόπον δυναμικὸν καὶ ὠλοκληρωμένον τὴν ἐποχὴν του μετὰ τὸ παρελθόν, ἐνῶ συγχρόνως ἀποτελεῖ τὸ ἱστορικὸν αἴτιον δι' ἓνα πλήθος ἀγαθῶν συνεπειῶν καὶ ἐπιδράσεων, αἱ ὁποῦα προσδιορίζουν ἀποφασιστικῶς τὴν

ζωὴν τοῦ τόπου ἕως τῆς σήμερον». Ἐπεξηγεῖ μάλιστα διατὶ ἀπεδέχθη, ἀμὰ τῇ ἐκλογῇ καὶ ἐνθρονίσει του εἰς τὴν ἀρτισύστατον Ἱ. Μητροπόλιν Καρπενησίου, καὶ προήγαγεν τὸ αἴτημα κατοίκων τῆς ἐπισκοπῆς του, διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου, κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα, ἀνακήρυξιν τοῦ Εὐγενίου εἰς ἄγιον.

Εἰς τὸ Α' Μέρος ὁ Πρόεδρος τοῦ ὁμωνύμου Συνδέσμου καὶ ἑφορος τοῦ ἑορτασμοῦ κ. Παναγιώτης Κ. Βλάχος ἐκθέτει, κατὰ τρόπον ἐπιστημονικῶς ἄριστον, πάντα τὰ ἀφρώοντα εἰς τὸν δῖον καὶ τὸ ἔργον τοῦ Εὐγενίου Αἰτωλοῦ, στηριζόμενος κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν «Βίον» τοῦ Ἀναστασίου Γορδίου, μαθητοῦ τοῦ πρώτου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν.

Ὁ σ. ἀναφέρεται εἰς τὴν καταγωγὴν τοῦ Εὐγενίου καὶ τὴν ἀφιέρωσίν του εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Βλοχού, ἐνθα «ἐπαιδεύετο γράμμασι καὶ τοῖς πατράσι προθύμως διηκόνει» (20-22), εἰς τὴν περίοδον τῶν σπουδῶν, τῶν ἀγώνων καὶ τῆς προπαρασκευῆς (23-33), εἰς τὴν διδασκαλικὴν δρᾶσιν καὶ τὴν εὐρυτέραν προσφορὰν (34-60), εἰς τὸ συγγραφικὸν ἔργον καὶ τὰς ἐπιστολάς του (61-64), εἰς τὴν πνευματικὴν ἀκτινοβολίαν του (65-76), σημειῶν ὅτι: «ὁ τελειωθεὶς ἐν εἰρήνῃ εἰς τὴν ἄδραστον φυλακὴν» τῆς ἀγγλίου Γούδας τῶν Ἀγρᾶφων ὅσιος ἐρομόναχος Εὐγένιος ὁ Αἰτωλός δὲν εἶναι συνήθης μορφή· εἶναι προ-

ατήρια μνήσεως καὶ ἡ σχέσις των πρὸς τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας».

Μετὰ τὴν συνάντησιν τοῦ Μονάχου, αἱ τρεῖς Ἵποεπιτροπαὶ προητοίμασαν τρία παράλληλα κείμενα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Εἰς τὴν Λευκωσίαν, ἡ Ἐπιτροπὴ Συντονισμοῦ ἐπεξεργάσθη σύνθεσιν τῶν τριῶν τούτων κειμένων, ὑποβλητέαν εἰς τὴν προσεχῆ Ὀλομέλειαν τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ συνέλθῃ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος προήδρευσε προσωπικῶς τῆς ἐναρκτηρίου προσευχῆς, ἐπικαλεσθεὶς τὴν συμπαραστάσιν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν εὐλογίαν Του διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς συναντήσεως. Ὁ Μακαριώτατος ἀπήθυσε πρὸς τὴν συνέλευσιν λίαν θερμούς λόγους ὑποδοχῆς. Εἶπε μεταξὺ ἄλλων: «Ἡ Ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ἔχουσα συνείδησιν τῶν δυσκολιῶν τῆς ἐποχῆς μας καὶ ἐνεργοῦσα συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολήν τοῦ Χριστοῦ περὶ ἐνότητος, ἐγκρίνει τὸν διεκκλησιαστικὸν τούτον διάλογον καί, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνατοτήτων τῆς, συμμετέχει κατὰ ἐποικοδομητικὸν τρόπον εἰς πᾶσαν προσπάθειαν προσεγγίσεως, συνεργασίας καὶ ἐνότητος μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐξήτησεν ἐπίσης τὴν ἀλληλεγγύην τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν του. Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέφρασαν τὴν εὐχὴν ὅπως οἱ Κύπριοι εὐρουν τὸν τρόπον νὰ διάγουν ἐν ἀδελφότητι διὰ τὸ καλὸν

καὶ τὴν πρόοδον τῆς χώρας των ἐτι δὲ καὶ ἐν φιλίᾳ πρὸς ὅλους τοὺς λαούς.

Μὲ κεντρικὸν θέμα «Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ζωὴ τοῦ κόσμου», ἐπραγματοποιήθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς ΣΤ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς τὸ Βανκούβερ τοῦ Καναδά ἀπὸ 24ης Ἰουλίου ἕως 10ης Αὐγούστου 1983. Μετέσχον περὶ τοὺς 4.000 ἐκπρόσωποι τῶν 301 Μελῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν τῶν πέντε Ἠπειρῶν. Μεταξὺ αὐτῶν 15 Αὐτοκέφαλοι ἢ Αὐτόνομοι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι.

Περὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων θὰ γραφοῦν τὰ δέοντα προσεχῶς εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ». Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος σημειοῦμεν ὑπενθυμίζοντες ὅτι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν συνεστήθη τὸ 1948 (Α' Ἰδρυτικὴ Συνέλευσις εἰς Ἀμστερνταμ) καὶ ὅτι αἱ προηγούμενα Συνελεύσεις ἐγένοντο: ἡ Β' τὸ 1954 (Ἐθασσαν Η.Π.Α.), ἡ Γ' τὸ 1961 (Ν. Δελχί), ἡ Δ' τὸ 1968 (Ὀυόβαλα Σουηδίας) καὶ ἡ Ε' τὸ 1975 (Ναῖρόμπι Κένυα).

Τὴν Ἀντιπροσωπεῖαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπέστειλον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Χρυσόστομος καὶ οἱ Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου κ. Γεω. Κονιδάρης (ὁμάτιμος), Πρωτοστρ. π. Ἰω. Ρωμανίδης καὶ κ. Μέγας Φαράντος.

σωπικότητας πολυέδρος και δυναμική αποτελεί άκρογωνιαίο λίθον του πνευματικού οικοδομήματος του υποδούλου Έλληνισμού. Είς σκοτεινήν διά τὸ Ἔθνος περιόδον διεπίστωσεν ὅτι αἱ μόναι δυνάμεις, τὰς ὁποίας τούτο ριέθετε διά τὴν ἐπιδιώσθη καὶ ἀναγεννηθῆ ἦσαν ἡ πνευματικὴ κληρονομία του καὶ ἡ Ὁρθοδοξία...».

Εἰς τὸ Β' Μέρους ἐκτίθεται τὸ ἱστορικὸν τῆς εἰς ἄγιον ἀνακηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου, ἤτοι: Ὑπόμνημα τοῦ ὁμωνύμου Συνδέσμου πρὸς τὸν Μητροπολίτην Καρπενησιῶν (86-93), ἢ πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναφορὰ τοῦ Μητροπολίτου (94-95), ἢ γνωμοδότησις τῆς ἐπὶ τῶν Νομοκανονικῶν Ὑποθέσεων Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς (95-99), ἢ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀναφορὰ τῆς Ἱ. Συνόδου (99-101), τὸ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Καρπενησιῶν Πατριαρχικὸν ἔγγραφο (103-104) καὶ ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πράξις ἀνακηρύξεως εἰς Ἅγιον Εὐαγγελίου τοῦ Αἰτωλοῦ (105-107).

Τέλος εἰς τὸ Γ' Μέρους δημοσιεύεται ἡ Ἀκολουθία μετὰ Παράκλητικῶν Κανόνος εἰς τὸν ὅσιον, ποιήματα Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου, ὕμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας (109-168) καὶ τὸ ἔργον κατακλείει: Μουσικὸν Παράρτημα (μουσικὴ Ἐμμ. Χατζημάρκου, καλλιτεχνικὴ ἐργασία τῆς ἀγογράφου Γεωργίας Ἀ. Βουλδῆ, 169-183).

Εἰς τὸ ἐξώφυλλον (τετράχρωμον) παράστασις τοῦ Ὁσίου Εὐαγγελίου μετὰ τοῦ μαθητοῦ καὶ διογράφου του Ἀναστασίου Γορδίου (ἔργον Βασ. Κοκοράκη) καὶ εἰς τὸ ὀπισθώφυλλον ὁ ἱ. Ναὸς Ἁγίας Τριάδος μετὰ τοῦ Ἑλληνομουσείου «Εὐγένιος ὁ Αἰτωλὸς» (φωτογραφία Ν.κ. Παπαθανασίου). Ἡ καλλιτεχνικὴ ἐπιμέλεια καὶ ἡ διακόσμησις τοῦ βιβλίου ὀφείλονται εἰς τὴν φιλόλογον Βασιλικὴν Π. Βλάχου.

Προσωπικῶς πιστεύω, μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρπενησιῶν κ. Νικολάου, ὅτι «ἡ προβολὴ τοῦ ἡρωϊκοῦ βίου τοῦ ὁσίου ἀσκητοῦ τῶν Ἀγράφων... θὰ ἀπεδῆ κατ' ἐξοχὴν ψυχοφελῆς, θὰ ἀναζωπυρήσῃ τὸ ἱερὸν ἀγωνιστικὸν φρόνημα, θὰ ὑποβάλλῃ τὸ ὀρθόδοξον ἦθος, θὰ χειρουργήσῃ εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν καὶ θὰ ἀφυπνήσῃ εἰς τὰς καλοπροαιρέτους ψυχὰς τὸν πόθον τῆς θεώσεως».

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Ἡ Διεκκλησιαστικὴ Συνεργασία στήν Ἑλλάδα, Ἐκθεσις πεπραγμένων τῆς Ἐπιτροπῆς Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, Ἀθήνα 1983, σ. 36.

Μετὰ τὴν εὐκαιρία συγλήσεως τῆς ΣΤ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν στὸ Βανκούβερ τοῦ Καναδά (25 Ἰουλίου - 10 Αὐγούστου 1983), ἡ Ἐπιτροπὴ Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας ἔδωσε

στή δημοσιότητα καλαίσθητη συνοπτικὴ Ἐκθεση πεπραγμένων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀλληλοδοθηθείας τῆς Ἐκκλησίας μας ποὺ συστήθηκε πρὶν ἀπὸ τριάντα χρόνια.

Ἦταν καὶ εὐστοχὴ καὶ ἀναγκαία ἡ ἐν λόγῳ ἔκδοσις, γιατί ὅπως σημειώνει: στὰ Προλεγόμενα (σ. 5) καὶ ὁ Πρωτοπρεσβύτερος κ. Γεώργιος Τσέτσης, ἀναπληρωτὴς διευθυντῆς τοῦ Τμήματος Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας τοῦ Π.Σ.Ε., «στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο, ὁ σκοπὸς καὶ τὸ ἔργο τοῦ Π.Σ.Ε., ἡ θέσις τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ εἰδικώτερα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ' αὐτὸ καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς στὸ πολυδιάστατο θεολογικὸ, κοινωνικὸ καὶ ἀνθρωπιστικὸ τοῦ ἔργου, παραμένουν στοιχεῖα ἀγνωστα, ὅχι μόνον γιὰ τὸ εὐρύτερο ἑλληνικὸ κοινόν, ἀλλὰ καὶ γιὰ μιὰ μεγάλη μερίδα τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου».

Μετὰ σκοπὸ, λοιπόν, τὴν ἐνημέρωσις τοῦ κοινοῦ, γιὰ τὸ «τί συνετελέσθη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, σὲ συνεργασία μετὰ τὸ Π.Σ.Ε. στὸ χῶρο τῆς χριστιανικῆς διακονίας καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης», τυπώθηκε ἡ Ἐκθεση πεπραγμένων. Ἀναλυτικώτερα γίνεται ἀναφορὰ στὰ ἐξῆς Προγράμματα: Α' Ἐνισχύσεως ἐκκλ. ἰδρυμάτων καὶ ἀναπτυξιακῶν ἔργων (περίοδος 1957-82 διετέθη ποσὸ \$ ΗΠΑ 1.839.764). Β' Ὑλικῆς ἐνισχύσεως ἐκκλ. ἰδρυμάτων (1953-63, \$ 58.066.235, 1970-80, \$ 3.264.259). Γ' Ἀμέσου βοήθειας σὲ περιπτώσεις ἐκτάκτου ἀνάγκης (1957-81, \$ 550.760). Δ' Οἰκουμενικῶν Ὑποτροφιῶν, «ποῦ ἀποδίδεται στὴ μετεκπαίδευσιν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, τοὺς ὁποίους ἐπιλέγει γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸ ἡ Ἐκκλησία, σύμφωνα μετὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς προτεραιότητές της». Κατὰ τὰ ἔτη 1946-80 χορηγήθηκαν 118 ὑποτροφίες γιὰ μετεκπαίδευσιν σὲ πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ΗΠΑ. Ε' Οἰκουμενικῶν δανειοδοτήσεων - ECLOF (1958-80, \$ 181.530). ΣΤ' Οἰκουμενικῶν κλιμακίων, γιὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀγροτικῶν καὶ κοινωνικῶν προγραμμάτων (ἀνάπτυξιν πετηγοτροφίας στήν Ἠπειρο, ὄρυξιν φρεάτων, κατασκευὴν ὁδικῶν δικτύων καὶ ὕδραγωγείων, λειτουργία κέντρων νεότητος κ.λπ.). Τὸ πρόγραμμα διεκόπη τὸ 1969. Ζ' Συμπαραστάσεως καὶ ἀποκαταστάσεως προσφύγων (1953-71, \$ 3.194.129).

Τὰ Γραφεῖα τοῦ Τμήματος Ἀλληλοδοθηθείας καὶ σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν, τοῦ ὁποίου προϊστάται ὁ κ. Ἄντ. Παπαντωνίου, στεγάζονται στὸ κτίριον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰωάννου Γεωργαδίου 14, Ἀθήνα, τηλ. 7238.671).

Ε. Π. Α.

## Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

### 'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

"Εχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 37, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590)1977, «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 τοῦ υπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀθηνῶν «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Ἐφημερικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34)1α τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρῦξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

'Εν Ἀθήναις τῆ 2α Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

### 'Ιερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

"Εχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ υπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίων Θεοδώρων Συκεῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ πρὸς τοῦτο κανονικὰ καὶ τυπικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ υπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ.

'Εν Νεαπόλει τῆ 15ῃ Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

"Εχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 590)77 καὶ τοῦ υπ' ἀριθμ. 2)69 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου, προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν Διακονικὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Νεαπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

'Εν Νεαπόλει τῆ 1ῃ Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

### 'Ιερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

"Εχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν Νόμων 1398)73 καὶ 673)77 περὶ πληρώσεως θέσεων Διακόνων, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλουν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ, διὰ τὴν κάλυψιν τῆς κενῆς ὀργανικῆς θέσεως Διακόνου τοῦ Καθεδρικοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Σπάτων.

Σπάτα τῆ 18ῃ Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

### Ἱ. Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

"Εχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ υπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Ροδιάς - Αἰγιαλείας, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

'Εν Αἰγίῳ τῆ 22α Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν κενῆς θέσεως Ἱεροκήρυκος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ ὑποβάλουν τὰς αἰτήσεις καὶ τὰ δικαιολογητικὰ τοὺς ἐντὸς μηνὸς.

'Εν Αἰγίῳ τῆ 9ῃ Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

### 'Ιερά Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

"Εχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ υπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν τῆς Ἐνορίας Κύμης, καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱε-



ρών Κανόνων και των Νόμων του Κράτους προβλεπόμενα προσόντα όπως έντος μηνός από της δημοσίευσής της παρουσίας προκηρύξεως έν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Κόμη τῇ 22α Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκόρου ΣΕΡΑΦΕΙΜ

#### Ἱερά Μητρόπολις Σερρών καὶ Νιγρίτης

Προκειμένου νὰ προδῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως διακόνου εἰς τὸν Ἱερόν Ναὸν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Σερρών, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 673)26.8.1977 «περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν τινῶν θέσεων διακόνων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα έντος μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσής της παρουσίας εἰς τὸ δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰς αἰτήσεις αὐτῶν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σέρραις τῇ 22α Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Σερρών καὶ Νιγρίτης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

#### Ἱερά Μητρόπολις Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ

Ἁγίου Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ Ν. Φιλαδελφείας, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως έντος μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσής της παρουσίας έν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Ν. Ἰωνία τῇ 29ῃ Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

#### Ἱερά Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Γεννήσεως Θεοτόκου Μανδρακίου, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ

νόμιμα προσόντα, ὅπως έντος μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσής της παρουσίας έν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Σιδηροκάστρῳ τῇ 29ῃ Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Σιδηροκάστρου ΙΩΑΝΝΗΣ

#### Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν Ἱ. Ναῶν, 1) Ἁγ. Γεωργίου Νηλείας, 2) Ἁγ. Νικολάου Μελιβοίας Ἀγιάς, 3) Ἁγ. Γεωργίου Ἀμυγδαλιάς Ἀγιάς, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως έντος μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσής της παρουσίας έν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Βόλῳ τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

#### Ἱερά Μητρόπολις Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ Νόμου 590)77 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τὰς τῶν ἄρθρων 33 καὶ 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως έντος μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσής της παρουσίας εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν Β' καὶ Γ' Κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Θεοδώρων Ὁρεστιάδος.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

#### Ἱερά Μητρόπολις Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Νόμου 590)1977, 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1398)1973 Ν.Δ. «περὶ συστάσεως

ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων κ.λπ.», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 673)1977 Νόμου «περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν τινῶν θέσεων Διακόνων», 4) τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 52 καὶ 33 καὶ ἐξῆς τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ προκειμένου νὰ προσβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ὀργανικῆς θέσεως Διακόνου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμησεως Θεοτόκου Μεγάρων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν κανονικῶν καὶ νομίμων δικαιολογητικῶν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μεγάροις τῇ 8ῃ Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

#### Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀργολίδος

Λαβόντες ὑπ' ὄψει: 1) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1398)1973 Ν. Διάταγμα, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 720)1.8.1973 ἀπόφασιν ἡμῶν, περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ 3) τὸν ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμὸν «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς ὡς ἀνωθι ὀργανικὰς θέσεις Διακόνων τῶν ἐνοριακῶν Ἱ. Ναῶν: 1) Ἀγ. Πέτρου Ἀργους, 2) Ἀγ. Βασιλείου Ἀργους, 3) Ἀγ. Νικολάου Ἀργους, 4) Ἀγ. Γεωργίου Ναυπλίου καὶ 5) Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ναυπλίου, καλοῦμεν πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 12ῃ Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Ἀργολίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

#### Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περὶ Καταστατικῆς Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικῆς ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ὑπεραγίας Θεοτόκου Χαυριάτων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 24ῃ Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ, Τοποτηρητῆς

#### Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 817)1978 παρ. 25 «Περὶ Ἱεροκηρύκων» προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν κενὴν θέσιν Διακόνου Ἱεροκήρυκος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 28ῃ Αὐγούστου 1983,

† Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

#### Ἱερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχύουσαν Νομοθεσίαν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 33)1983 πράξιν ἡμῶν προκηρύσσομεν τὴν κενὴν διακονικὴν θέσιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος Χανίων καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως καταθέσωσιν ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν τὰ δικαιολογητικά αὐτῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Χανιά 25ῃ Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 34)1983 πράξιν ἡμῶν προκηρύσσομεν τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν Φουρνῆ Κυδωνίας καὶ προσκαλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα ὅπως καταθέσωσιν ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν τὰ κατὰ Νόμον δικαιολογητικά αὐτῶν.

Χανιά 25ῃ Ἰουλίου 1983,

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

### ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον. Ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἴδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόδοξον Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος

Ἰακίου 1 Ἀθήναι (τ. τ. 140).

## ΜΙΑ ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐτῶν 1923/4 - 1973.

Εἰς τὰ πλαίσια τῆς συντάξεως εὑρετηρίων τῶν περιοδικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐξεδόθη εἰς 2 τόμους τὸ εὑρετήριο τῶν πρώτων πενήντα τῶν τῆς «Ἐκκλησίας», ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, εἶναι τὸ ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πρόκειται δι' ἓν εὑρετήριο ἀπολύτως χρησιμὸν, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ πρῶτον μέρος ταξινομεῖ τὸ σύνολον τῶν πάσης μορφῆς δημοσιευμάτων τοῦ περιοδικοῦ καὶ εἰς τὸ δεύτερον εὑρετηριάζει κάθε τί. Τὸ πρῶτον μέρος περιλαμβάνει 27.133 λήμματα ταξινομημένα εἰς 17 πίνακας, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται πίνακες τῶν νόμων, πράξεων, ἐγγράφων κ.λπ. τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους καὶ τῶν ξένων κρατῶν, πίνακες πράξεων καὶ ἐγγράφων τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῶν συνοδικῶν ὀργανισμῶν, τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν λοιπῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ τῶν διαφόρων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅπως καὶ τῶν ἑτεροδόξων. Εἰς ἰδίους πίνακας ταξινομοῦνται αἱ μελέται, αἱ προσφωνήσεις, αἱ λόγοι, αἱ περιστατικαὶ εὐχαί, τὸ θεῖον κήρυγμα, τὰ σημειώματα τῆς «Παρατηρήσεων Στήλης», ἡ κριτικὴ τοῦ διδίου, τὰ χρονικά κ.ἄ.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος δημοσιεύονται 38 εὑρετήρια μὲ τὰ ὁποία ἐπιχειρεῖται μὴ ἐξονυχιστικὴ ταξινόμησις τῶν συντακτῶν καὶ τῶν περιεχομένων τῶν διαφόρων ἐγγράφων, νόμων, ἐγκυκλίων, πράξεων τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους καὶ τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν συγγραφέων καὶ τῶν περιεχομένων τῶν μελετῶν, ἄρθρων, προσφωνήσεων, λόγων, διδλοκρισιῶν, παρατηρήσεων κ.λπ.

Τὸ ἔργον διατίθεται ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ ἀγτί 2.000 δραχμῶν ἐν τοῖς γραφεῖσι τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν (Ἰωάννου Γενναδίου 14, Ἀθήναι 140).

Γιὰ ὅ,τι ἀφορᾷ στὸν «ΕΦΗΜΕΡΙΟ» πρέπει νὰ ἀπευθύνεσθε στὴ Διεύθυνση τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὁδὸς Ἰωάννου Γενναδίου 14, Ἀθήνα (140). Τηλ. 718.327.

## « Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης ΑΝΤΩΝΙΟΣ

† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

## ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἑσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

B) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 20 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»  
δρχ. 15.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Πολιτιστικὴ πλημμυρὶς (φαινομενολογικὴ παρουσίασις).

Ἡ συγκρότησις τῶν συνοδικῶν Δικαστηρίων. Μέλη—σύνδεσμοι τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἡ Δ. Ἱ. Σύνοδος τῆς 127ης περιόδου (φωτογραφία).

Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, Καθηγητοῦ Παν/μίου—Ἀκαδημαϊκοῦ, Προσπάθειαι ἐπανενώσεως τῶν ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Χρυσοστόμου (Γερασίμου) Ζαφείρη, Μητροπολίτου Περιστερίου, Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης (ἀναμνήσεις — βιώματα — ὀραματισμοί).

Μητροπ. πρ. Παραμυθίας Τίτου, Περί τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Ἡ ἐκλογὴ καὶ ἐνθρόνισις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπάλαιας κ. Νεκταρίου.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασίου 1 — Τηλ. 721.0734

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.